

G E M E E N T E

WADDINXVEEN

Programmabegroting 2022 – 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Leeswijzer	4
1. Participatie in samenhang	6
2. Mens in ontwikkeling	12
3. Dorp in Ontwikkeling.....	17
4. Leefbaar Dorp.....	26
5. Bestuur in samenhang.....	31
6. Ov. algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	36
Paragraaf 1 Lokale heffingen	43
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	49
Paragraaf 4 Financiering	55
Paragraaf 4 Financiering	58
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	62
Paragraaf 6 Verbonden partijen	65
Paragraaf 7 Grondbeleid	68
Financiële begroting	
Staat van baten en lasten	77
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	78
Uiteenzetting van de financiële positie	84
Bijlagen	
Bijlage 1: Samenvatting nieuw beleid 2022-2025.....	90
Bijlage 2: Overzicht nog te realiseren ombuigingen 2022-2025	91
Bijlage 3: Meerjareninvesteringsprogramma 2022-2025.....	92
Bijlage 4: Incidenteel lasten en baten	93
Bijlage 5: Overzicht reserves 2022-2025.....	95
Bijlage 6: Staat van voorzieningen 2022-2025	99
Bijlage 7: Taakvelden.....	101
Bijlage 8: Subsidies.....	103

Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2022 - 2025. De laatste in deze college- en raadsperiode. De start van het begrotingsproces kende vele onzekerheden. Er was geen duidelijkheid of het Rijk de structurele tekorten in de Jeugdzorg zou compenseren en hoe het Rijk het geld voor het gemeentefonds zou verdelen over de gemeenten. Volgens de kaderbrief was ons doel om een begroting aan de raad aan te bieden die voor de begrotingsjaren 2022 en 2023 in evenwicht is. Dat doel is meer dan behaald. We presenteren u een structureel sluitende begroting 2022 - 2025. Voor 2022 is er een positief saldo van € 1.721.000 aflopend naar € 212.000 positief in 2025.

Na het vaststellen van de kaderbrief zijn de gevolgen van de meicirculaire verwerkt. Ook is duidelijk geworden hoe we met de tekorten bij Jeugd om mogen gaan. In 2022 boeken we in dat het tekort voor 100% aangevuld wordt door het rijk via de algemene uitkering en vanaf 2023 voor 75%. Het nieuwe kabinet moet nog een definitief besluit nemen over de structurele tekorten in de Jeugdzorg vanaf 2023.

Er is een nieuwe verdeling van het gemeentefonds voorgesteld. Voor ons betekent het dat we minder geld ontvangen. Het gaat in 2023 om € 457.000 minder, oplopend naar € 701.000 minder vanaf 2024. We verwachten dat het nieuwe kabinet dit gaat besluiten. Vooruitlopend op dit besluit hebben we het verwerkt in deze Programmabegroting.

Het aantal woningen en inwoners is de afgelopen jaren hard gegroeid. Dit zorgt voor meer inkomsten maar ook voor meer kosten. We planten de komende 10 jaar 3000 extra bomen en meer groen. Er zijn meer wegen die onderhouden moeten worden. Het aantal aanvragen voor een omgevingsvergunning en voor voorzieningen in het sociaal domein stijgt met het aantal inwoners. Om dat werk aan te kunnen, moet het aantal medewerkers van de gemeente mee groeien. Daarom komen er vanaf 2022 ruim 11 arbeidsplaatsen bij.

De Onroerende Zaakbelasting (OZB) wordt niet verhoogd voor 2022. De afvalstoffenheffing (gemeentelijke belasting voor afval) zal wel stijgen door stijgende kosten. De rioolheffing stijgt ook volgens het Gemeentelijk waterplan 2021-2025.

Voor het project Beter Bereikbaar Gouwe (een project van provincie en gemeenten rondom de Gouwe om de doorstroming van het verkeer te verbeteren) wordt in 2022 € 25.000 in een reserve gestort. In 2024 is een investering van € 1.270.000 gepland voor een snelfietsrouten netwerk.

Deze begroting 'kijkt' tot en met 2025. Na 2025 zijn er ook grote financiële uitdagingen. We krijgen dan te maken met de structurele lasten van de Omgevingswet, het Klimaatakkoord, de Wet Kwaliteitsborging Bouwen (WKB). Omdat nog onzeker is of het rijk hiervoor geld beschikbaar stelt, zijn de lasten in deze begroting vooral verwerkt als incidenteel nieuw beleid. Het Uitvoeringsprogramma Maatschappelijk Vastgoed werkt ook door na 2025, net als nieuw beleid als gevolg van een Coalitieakkoord na de Gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022. Ook de financiële gevolgen van de Toekomstvisie zwembad 2030 zijn nog onbekend.

Waddinxveen groeit. We willen Waddinxveen gezond houden. Een plaats waar het fijn is om te wonen en te werken. Daarom zorgen we niet alleen dat Waddinxveen bereikbaar blijft, maar ook dat Waddinxveen groen blijft en groener wordt.

Voor een gezond Waddinxveen, is een gezond huishoudboekje nodig. Dat is, ondanks alle uitdagingen, met deze begroting gelukt.

We zien deze uitdagingen met vertrouwen tegemoet. Als college en gemeenteraad staan we voor de taak om samen met inwoners, bedrijven en organisaties het beste te zoeken voor Waddinxveen.

Met elkaar voor Waddinxveen.

Het college van B&W

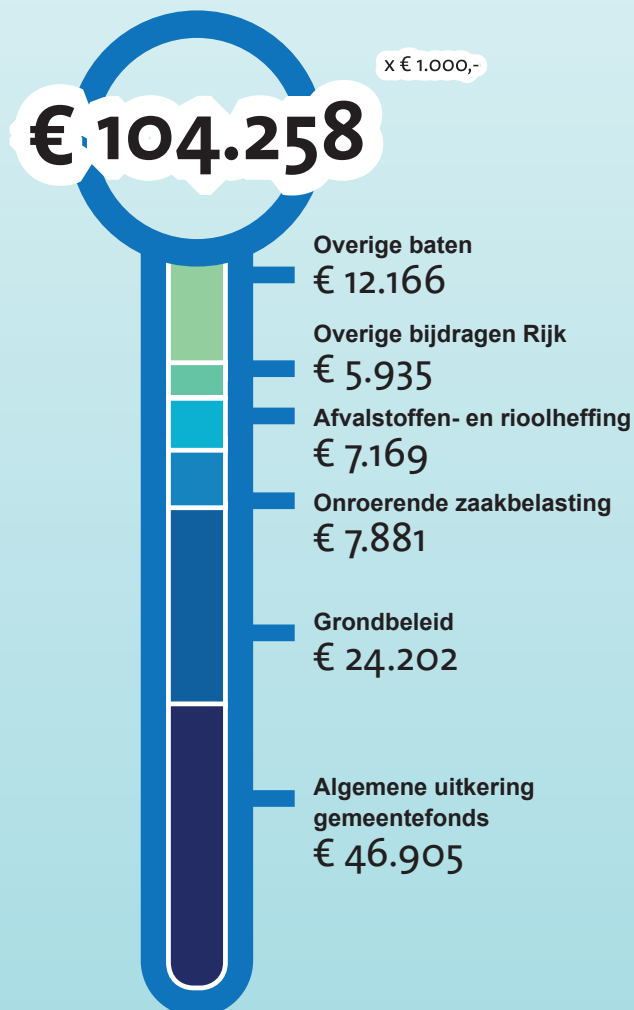
Waddinxveen, 5 oktober 2021

Begroting 2022 in één oogopslag

De begroting van 2022 van de gemeente Waddinxveen in één oogopslag: hoe makkelijk is dat! Het laat zien hoeveel geld er binnenkomt, waar we het aan uitgeven en wat we allemaal gaan doen in het nieuwe jaar. Voor wie meer wil weten: de volledige begroting staat op onze website.

Verwachte inkomsten 2022

Participatie in samenhang

€ 26.915

We werken aan een samenleving waarin iedereen kan meedoen en inwoners hun mogelijkheden en talenten kunnen ontwikkelen. Dit doen we door de inwoner centraal te stellen en zorg op maat te bieden. Waar het kan werken we samen met gemeenten in de regio. Daarnaast doen we lokaal mee aan een koplopertraject cliëntondersteuning en versterken we de samenwerking met huisartsen. Zo sturen we op passende zorg en ondersteuning. Hiermee voorkomen we problemen of terugval en wordt de kans op zwaardere én duurdere zorg kleiner.

Wat gaan we doen in 2022?

- We blijven inwoners helpen om financiële problemen te voorkomen. De pilot om zo vroeg mogelijk te zien waar schulden ontstaan breiden we uit
- We blijven ons inzetten om te voorkomen dat inwoners een uitkering nodig hebben. Inwoners met een uitkering begeleiden we naar werk
- We blijven proberen de kosten voor de jeugdzorg te beheersen door afspraken met aanbieders en de toepassing van budgetplafonds
- We beginnen regionaal met de gezamenlijke voorbereidingen voor een nieuw inkooptraject voor de Jeugdzorg

x € 1.000,-

Mens in ontwikkeling

€ 10.736

Ons doel is dat iedereen in Waddinxveen mee kan doen en zijn talenten kan ontwikkelen. We willen dat de basisvoorzieningen op het gebied van onderwijs, sport, welzijn, cultuur en gezondheid op orde zijn en bereikbaar zijn voor alle inwoners. Op die manier zorgen we ervoor dat iedereen in Waddinxveen op een prettige, gezonde manier kan wonen. En dat iedereen zo lang mogelijk zichzelf kan blijven redden.

Wat gaan we doen in 2022?

- We blijven sport, spel en bewegen stimuleren, samen met het Sportplatform
- We helpen anderen om Waddinxveen gezonder te maken
- We helpen mensen die moeite hebben met lezen en schrijven (laaggeletterden)
- We voeren het nieuwe cultuurbeleid uit en zetten daar een cultuurmakelaar voor in
- We hebben aandacht voor voldoende huisvesting van onderwijs en kinderopvang. En bouwen daarom schoollokalen in Park Triangel

x € 1.000,-

Dorp in ontwikkeling

€ 27.823

Waddinxveen ligt op de grens van stad en platteland: de zuidelijke Randstad en het Groene Hart liggen beide om de hoek. Er zijn goede voorzieningen, de sociale cohesie is sterk, er is werkgelegenheid en er is een rijk verenigingsleven. Waddinxveen is goed bereikbaar. Er zijn drie treinstations en de snelwegen A12 en A20 zijn in de buurt. Dit alles maakt Waddinxveen een aantrekkelijke gemeente en dat willen we graag zo houden!

Wat gaan we doen in 2022?

- We stellen een Omgevingsvisie op met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties
- We voeren de Woonvisie Waddinxveen 2018-2022 uit
- We nemen deel aan het programma Beter Bereikbaar Gouwe
- Samen met het bedrijfsleven en het onderwijs voeren we het Economisch Koersdocument uit
- We ronden de nieuwe duurzaamheidsvisie af

x € 1.000,-

Leefbaar dorp

€ 13.548

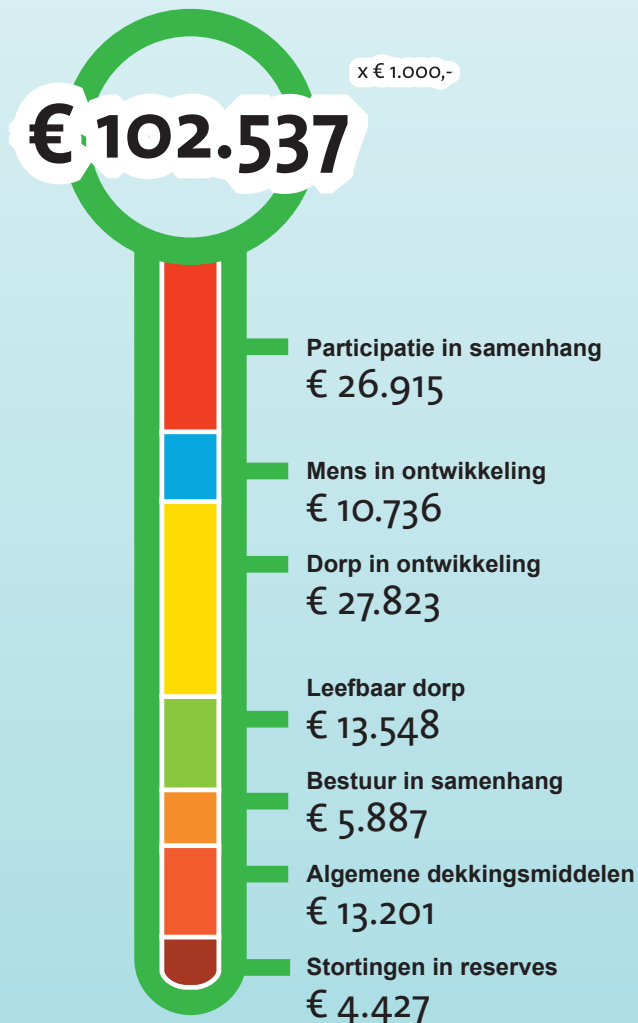
We willen een aantrekkelijke gemeente zijn waar het prettig is om te wonen, werken en recreëren. Een schone en veilige openbare ruimte helpt bij de leefbaarheid van Waddinxveen. Om de leefomgeving samen te onderhouden, rekenen we op onze inwoners, ondernemers en andere betrokkenen.

Wat gaan we doen in 2022?

- We geven uitvoering aan het Projectenboek Openbare Ruimte 2021-2024
- We geven uitvoering aan de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie 2022-2025
- We geven uitvoering aan het Uitvoeringsplan Groen 2021-2024
- We voeren parkeeronderzoek uit en geven uitvoering aan het nieuwe parkeerbeleid
- We geven uitvoering aan het Rijksprogramma 'Van Afval naar Grondstoffen' (VANG)

x € 1.000,-

Verwachte uitgaven 2022

Bestuur in samenhang

€ 5.887

De wereld om ons heen verandert snel. Denk bijvoorbeeld aan de veranderende relatie tussen inwoners en overheid. Dat heeft invloed op de rol van de raad, het college en de gemeentelijke organisatie. Daarnaast heeft de digitale wereld effect op onze dienstverlening. Hier willen we zo goed mogelijk op inspelen. Ondanks alle veranderingen blijft veiligheid een basisvoorwaarde. Aandacht voor het voorkomen van overlast en criminaliteit is hierbij belangrijk. De samenwerking met de regio blijft ook een belangrijke rol spelen voor Waddinxveen.

Wat gaan we doen in 2022?

- We gaan niet alleen werken met een kinderburgemeester, maar ook met een kinderraad
- We versterken onze regionale samenwerking op verschillende beleidsterreinen
- We sluiten de acties uit de leidraad Samenlevingsparticipatie en het uitvoeringsplan Dienstverlening zoveel mogelijk af en beslissen of we voor 2023 en verder nieuwe plannen maken
- We bezoeken de wijken regelmatig en zijn aanwezig in de buurt
- We gaan verder met het voorkomen van ondermijning

x € 1.000,-

We zijn blij dat we een sluitende meerjarenbegroting hebben. Wel hebben we te maken met meerdere financiële uitdagingen. Denk aan de definitieve compensatie van de tekorten in de Jeugdzorg. Ook zijn de kosten Omgevingswet, Klimaatakkoord en Wet Kwaliteitsborging Bouwen (WKB) nog onzeker en niet structureel ingeboekt. De moeilijke formatie sinds de tweede kamer verkiezingen 2021 helpt niet mee om die duidelijkheid te krijgen. Daarnaast heeft het Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed ook in 2026 nog extra structurele lasten tot gevolg. In 2022 komt er na de verkiezingen een nieuw Coalitieakkoord/Collegeprogramma inclusief de Toekomstvisie zwembad 2030. We zien deze uitdagingen met vertrouwen tegemoet en gaan ze zoveel mogelijk met elkaar aan. Want Waddinxveen maken we samen.

Leeswijzer

Structuur

Programma's

Het collegeprogramma en de begroting is opgebouwd rondom de volgende programma's:

- Hoofdstuk 1: Participatie in samenhang.
- Hoofdstuk 2: Mens in ontwikkeling.
- Hoofdstuk 3: Dorp in ontwikkeling.
- Hoofdstuk 4: Leefbaar dorp en
- Hoofdstuk 5: Bestuur in samenhang.

Elk programma kent onderliggende beleidsproducten.

Programma	Beleidsproducten
Participatie in samenhang	Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) Jeugd Werk Inkomen
Mens in ontwikkeling	Volksgezondheid Educatie Nieuwe en kwetsbare groepen Kunst en cultuur Sport
Dorp in ontwikkeling	Ruimtelijke ordening Grondbeleid Verkeer Duurzaamheid & Milieu Economie Wonen
Leefbaar dorp	Groen en water Wegen Riolering Afval
Bestuur in samenhang	Algemeen bestuur Dagelijks bestuur Publiekszaken Openbare orde en veiligheid Wijkregie Brandweer

Alle programma's zijn inhoudelijk op dezelfde wijze ingedeeld. Vanuit het maatschappelijk vraagstuk kaderen we op hoofdlijnen onze opgave. Deze is ingevuld op basis van de 3 W-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat gaat het kosten?

Hierbij worden de beleidsmatige en financiële gevolgen van nieuw beleid inhoudelijk toegelicht.

Bij de toelichting op de vraag 'Wat gaat het kosten?' zijn er de volgende aandachtspunten:

- De informatie over welke taakvelden bij een programma behoren is opgenomen in de Bijlage Taakvelden;
- De informatie over welke toekomstige investeringen bij een programma behoren is opgenomen in de Bijlage 3 – Meerjareninvesteringsprogramma 2022 – 2025;
- De toelichtingen op de reserves en voorzieningen bij een programma zijn staan in Bijlage 5 – Overzicht reserves 2022 – 2025 en de Bijlage 6 – Staat van voorzieningen 2022 – 2025 en
- De toelichting op de risico's bij een programma zijn opgenomen in Paragraaf 2 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Verwerking 1^e Burap 2021

In de Staat van baten en lasten en de financiële toelichtingen bij de vraag 'Wat gaat het kosten?' zijn in deze begroting de begrotingswijzigingen meegenomen tot en met de raadsvergadering van 7 juli 2021. In de begrotingscijfers 2022 – 2025 zijn tevens de structurele gevolgen van de 1^e Burap 2021 meegenomen, waarover de raad heeft besloten in de raadsvergadering van 22 september 2021.

De financiële toelichtingen bij de vraag 'Wat gaat het kosten?' hebben met name betrekking op de verschillen tussen de begrotingsjaren 2021 – 2022

Paragrafen

In dit onderdeel worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is specifiek aandacht voor onderwerpen waar politieke of financiële risico's aan verbonden zijn.

Financiële begroting

De financiële begroting bevat specifieke financiële overzichten en toelichtingen op exploitatie en balansposten. Het betreft onder andere het overzicht van baten en lasten, een toelichting op het overzicht van baten en lasten en een uiteenzetting van de financiële positie.

Bijlagen

De Programmabegroting wordt gecompleteerd met een aantal bijlagen.

Programma: Participatie in samenhang

1. Participatie in samenhang

Maatschappelijk vraagstuk

We willen dat iedereen in Waddinxveen op voet van gelijkheid kan meedoen in de samenleving

We streven dus naar een inclusieve samenleving. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties geven we daaraan invulling. De mogelijkheden, talenten en eigen regie van onze inwoners staan daarbij voorop.

We hanteren de volgende uitgangspunten:

- Veel aandacht voor preventie (het voorkomen van hulpvragen en kosten)
- Integraliteit en maatwerk (dat past bij de vraag)
- Iedereen doet mee
- Duurzaamheid en nazorg
- Samenredzaamheid

Elk uitgangspunt geeft handvatten voor het aanpakken van verschillende soorten hulpvragen

We vergoeden kosten van vervoer voor bepaalde groepen van inwoners

Om aan de samenleving deel te kunnen nemen, kan vervoer een probleem zijn. Wij vergoeden in bepaalde situaties kosten van het vervoer.

Thema's waar aandacht voor is

In het beleidskader voor het Sociaal Domein zijn thema's genoemd waarmee we aan de slag zijn gegaan. Bij het bepalen van de thema's zijn trends en signalen opgehaald bij professionals en (belangen-) organisaties. Thema's waar de komende jaren aandacht voor moet zijn:

- Gezond opgroeien in Waddinxveen
- Leven met voldoende middelen
- Mantelzorgers en (zorg)vrijwilligers
- Wonen
- Huiselijke relaties
- Mentaal welbevinden

Een hulpvraag kan op meerdere leefgebieden spelen.

Regionale samenwerking in het sociaal domein

We kunnen als gemeente niet alles alleen uitvoeren. Daarom pakken we de uitvoering van opgaven en veranderingen binnen het Sociaal Domein voor een deel samen op met de gemeenten in de regio.

De kosten van de Jeugdhulp houden we zo goed als mogelijk onder controle door maatregelen

Zoals alle gemeenten moet ook Waddinxveen de kosten voor Jeugdhulp beperken. Met maatregelen proberen we de groei van de kosten te verminderen of terug te dringen. Dat doen we bijvoorbeeld door afspraken met aanbieders bij de inkoop van het zorgaanbod en de toepassing van budgetplafonds. We geven dan vooraf aan tot welk bedrag uitgaven mogen worden gedaan. We maken ook afspraken met externe verwijzers, zoals de huisartsen, over een werkwijze die leidt tot lagere kosten. Met de organisaties waarmee we samenwerken geven we veel aandacht aan het voorkomen van hulpvragen en de kosten die daardoor kunnen ontstaan. We zorgen dat organisaties daar tijd voor hebben en ook lichtere vormen van hulp kunnen bieden die niet zo kostbaar zijn.

De financiële gevolgen van de coronacrisis voor het gemeentelijk sociaal domein zijn nog onbekend

Het is nog onduidelijk wat de economische gevolgen van de coronacrisis zullen zijn en hoe die doorwerken in 2022. Wat betreft werkloosheid onder jongeren en arbeidsparticipatie zien we geen of maar kleine afwijkingen in de afgelopen periode. Wel is het zo dat de landelijke steunmaatregelen voor bedrijven nog beperkt worden.

Wat willen we bereiken?

Gezond opgroeien in Waddinxveen

We hebben laagdrempelige, toegankelijke en herkenbare hulp en zorg voor jeugdigen

Voor het thema Gezond opgroeien geldt dat iedere jongere uit Waddinxveen in de jeugdzorg de zorg krijgt die nodig is en dat hulp altijd direct bereikbaar is als de situatie daarom vraagt.

Leven met voldoende middelen

Ons doel is om het aantal inwoners met schulden te verminderen

Leven met voldoende middelen is niet voor al onze inwoners vanzelfsprekend. Door de corona-situatie hebben we dit doel moeten wijzigen naar minimaal het gelijk blijven van het aantal inwoners dat zich aanmeldt voor schuldhulpverlening.

Landelijk stijgt het aantal uitkeringsgerechtigden

Voor het aantal uitkeringsgerechtigden is landelijk de aanname dat dit nog stijgt tot en met 2022. We willen onder het landelijk gemiddelde van de stijging blijven.

Mantelzorgers en (zorg)vrijwilligers

Mantelzorgers moeten zich gewaardeerd en ondersteund voelen

Bij het langdurig onbetaald zorgen voor een ander hebben we het over mantelzorgers. We willen dat inwoners die een langere tijd onbetaald veel zorgen voor een familielid, vriend, vriendin of buurtgenoot zich gewaardeerd en ondersteund voelen. We willen voorkomen dat het langdurig onbetaald zorgen te zwaar wordt.

Wonen

We proberen genoeg passende en betaalbare woningen te hebben in Waddinxveen

Bij het thema Wonen richten we ons op samenwerking met de woningcorporatie en zorgpartijen. Met hen willen we bereiken dat er lokaal voldoende passende en betaalbare woningen beschikbaar zijn voor inwoners uit kwetsbare groepen. We denken daarbij extra aan jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg en inwoners die op zoek zijn naar wonen waaraan zorg is verbonden. We willen ook dat het aantal Waddinxveense inwoners in beschermd wonen of de daklozenopvang afneemt of gelijk blijft. We gaan in het collegeprogramma uit van de Woonvisie Waddinxveen 2018 – 2022. Door maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende zorgvragen maken we onze visie op wonen met zorg een onderdeel van de woonvisie die in 2022 wordt gemaakt.

Huiselijke relaties

Iedere Waddinxvener moet een veilig thuis hebben

We leggen bij het thema huiselijke relaties de nadruk op veiligheid. De thuissituatie moet voor iedere inwoner veilig zijn. We willen een blijvende oplossing vinden voor de aanpak van huiselijk geweld.

Mentaal welbevinden

We zien problemen vroeg en starten de hulp ook vroeg

Bij het thema Mentaal welbevinden zijn onze nieuwe taken op het gebied van inburgering en jeugdproblematiek hoofdpunten. We zetten in op het vroeg opmerken van problemen en het in gang zetten van hulp. We richten ons daarbij op de kortere en de langere termijn.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Gezond opgroeien in Waddinxveen

We verbeteren en versterken de zelfredzaamheid op een betaalbare wijze

We verbeteren en versterken de zelfredzaamheid van jeugdigen en van ouders/verzorgers in hun rol als opvoeder. De samenwerking met het onderwijs verstevigen we bijvoorbeeld via de lokaal educatieve agenda. We zetten in op het verbeteren en het laten doorgaan van zorg na de leeftijd van 18 jaar.

Bij de centrumgemeente Gouda worden tot en met 2021 de structurele lasten regionale samenwerking sociaal domein betaald uit incidentele overschotten op baten, zoals beschermd wonen. Vanaf 2022 moeten de samenwerkende gemeenten structureel gaan bijdragen. De lasten daarvan bedragen € 142.000 structureel met ingang van 2022 oplopend naar € 163.000 in 2025.

Met de regiogemeenten in Midden-Holland gebruiken we de mogelijkheden (binnen de inkoopafspraken) om kosten in de hand te houden of om bij te sturen. Het regionaal programma sturen op kosten geeft hieraan richting. We maken de kosten van zorgtrajecten duidelijk en met verwijzers van buiten de gemeentelijke organisatie gaan we daarover regelmatig in gesprek. We werken daarmee aan kostenbewustzijn. In het bijzonder zullen we gesprekken voeren met huisartsen over de duur en omvang van een verwijzing en de kosten daarvan. We beginnen met de gezamenlijke voorbereidingen voor een nieuw inkooptraject voor de Jeugdzorg.

Op 1 januari 2022 wordt het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet gewijzigd. Dit heeft gevolgen voor lasten en baten in de (meerjaren-)begroting. We gaan hierbij uit van financieel evenwicht.

Leven met voldoende middelen

We ondersteunen inwoners bij het op orde brengen en houden van hun financiële situatie

We ondersteunen inwoners bij het op orde brengen en houden van hun financiële situatie

Op 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gewijzigd. Door deze wijziging is het oppakken van signalen van achterstanden een wettelijke taak van de gemeente geworden. Ziektekostenverzekeraars,

energiemaatschappijen, verhuurders en de waterleverancier geven door welke inwoners in onze gemeente achterstanden hebben. Als gemeente hebben we de plicht om uiterlijk binnen 4 weken contact op te nemen met deze inwoners. Hierdoor wordt voorkomen dat schulden problematisch worden en kunnen we tijdig passende hulp bieden. Het is voorsnog onduidelijk hoeveel vroegsignalen we daadwerkelijk gaan ontvangen en hoeveel inwoners hulp accepteren. We zijn daarom een pilot gestart in september 2021. Vanaf 2022 is er € 45.000 beschikbaar om de lasten voor vroegsignalering op te vangen.

We houden aandacht voor het gebruik en de effecten van de financiële ondersteuningsmaatregelen voor de minima en we gaan na welke vervolgacties nuttig en mogelijk zijn. We zorgen ervoor dat de inwoners weten welke mogelijkheden er zijn voor de ondersteuning van hun inkomen. Dat doen we door onder andere het preventieteam Wadwijzer voldoende onder de aandacht te brengen.

We proberen ook te voorkomen dat inwoners een uitkering nodig hebben door hen te helpen aan werk. Daarbij zetten we in op regionale samenwerking met het werkgeversservicepunt.

De collectieve zorgverzekering blijft in 2022 zodat laagdrempelige, kwalitatieve en betaalbare medische zorg mogelijk is voor minima. Het voortzetten van de verzekering na 2022 hangt af van de uitkomsten van het wetsvoorstel "Afschaffen collectiviteitskorting zorgverzekering".

Mantelzorgers en (zorg)vrijwilligers

We geven aandacht en bieden hulp bij langdurig onbetaald zorgen voor een ander

We laten inwoners die langdurig onbetaald zorgen voor een ander ieder jaar weer weten dat we hun inzet waarderen. Dit doen we door ze een bedankje te geven en we zorgen ervoor dat ze weten waar ze hulp en ondersteuning kunnen krijgen. Daar waar de zorg voor een ander toch even te veel dreigt te worden, zorgen we voor hulp. Dit doen we door vrijwilligers of professionals in te zetten die de zorg tijdelijk over kunnen nemen.

Wonen

We brengen de vragen van inwoners over wonen in beeld en gaan voor praktische oplossingen

We maken de vragen over wonen van verschillende maatschappelijke doelgroepen duidelijk en we werken met onze partner-organisaties aan praktische oplossingen. Waar dat kan maken we afspraken met regiogemeenten en waar dat nodig is kiezen we voor lokale oplossingen.

Het leggen van de verbinding tussen wonen en het sociaal domein is zeer wenselijk. We gaan veranderingen in de zorgvragen van inwoners betrekken bij het maken van een nieuwe woonvisie. Lasten: € 55.000 incidenteel in 2022.

Sinds 2021 werken we volgens de aanpak Gewoon Thuis aan het realiseren van 10 beschut-wonen-plekken. Ook verbeteren we snelle uitstroom van cliënten naar regulier wonen. Dit is een lokale verantwoordelijkheid. Voor beschut wonen stelt de regio budget beschikbaar vanuit de compensatieregeling.

Het mandaat voor de deeltaken beschermd wonen en de maatschappelijke opvang ligt bij centrumgemeente Gouda. Landelijk is besloten de doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang uit te stellen tot nader onderzoek in 2024/2025. Tot die tijd blijft dit een taak van de centrumgemeenten.

Huiselijke relaties

We blijven aandacht geven aan het verbeteren van de veilige thuissituatie

Binnen het thema Huiselijke relaties zetten we in op het vroeg opmerken en voorkomen van vormen van mishandeling en huiselijk geweld. We zorgen ervoor dat onze professionals daarvoor over de juiste middelen en vaardigheden beschikken.

We willen dat onze inwoners een zo veilig mogelijke thuissituatie ervaren. Dat geldt voor de opvoeding van jeugdigen, maar ook voor situaties rondom ouderenmishandeling en vechtscheidingen. Waar dat nodig is bieden we opvang of andere voorzieningen waaraan behoefte is. Het is een wettelijke taak om dat te organiseren.

Aan dit vraagstuk werken we in regionaal verband, maar we hebben ook een lokaal uitvoeringsplan.

Mentaal welbevinden

Mentaal welbevinden is belangrijk, we willen depressies en burn-outs voorkomen

Bij het thema Mentaal welbevinden richten we ons op meerdere aandachtsgebieden. Vanuit de Wet Inburgering organiseren we waar dit kan samen met regiogemeenten een passend aanbod bij onderwerpen als: leren, werken, inburgeren en maatschappelijke begeleiding.

Daarvoor stellen we per statushouder een Persoonlijk Integratie Plan (PIP) op waarin het aanbod van een gecombineerd inburgerings- en (arbeids-)participatietraject is vastgelegd.

We maken afspraken met aanbieders over een aanpak voor het voorkomen van depressies en burn-outs onder jongeren.

Met het plan van aanpak volumebeheersing specialistische GGZ proberen we met de gemeenten in de regio een verschuiving van specialistische GGZ naar basis GGZ in gang te zetten.

Samen met het preventieteam Wadwijzer werken we aan de monitor voor het tijdig opmerken van problemen en het in gang zetten en volgen van hulp.

Beleidsindicatoren

Jeugd

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.	Zuid-H.
Werkloze jongeren	2019	% werklozen 16-22 jarigen	1	1	2
Kinderen in een uitkeringsgezin	2019	% kinderen tot 18 jaar	3	4	8
Jongeren met jeugdhulp	2020	% van alle jongeren tot 18 jr	8,5	10,3	10,2
Jongeren met delict voor rechter	2019	% 12-21 jarigen	1	1	1
Jongeren met jeugdbescherming	2020	% van alle jongeren tot 18 jr	1,7	1,5	1,1
Jongeren met jeugdreclassering	2019	% van alle jongeren 12-23 jr	0,3	0,3	0,5

Wmo

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.	Zuid-H.
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	2020	Aantal per 10.000 inwoners	420	557	631

Werk en inkomen

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.	Zuid-H.
Banen	2020	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	758,1	711,5	739,4
Netto arbeidsparticipatie	2020	% werkzame beroepsbevolking t.o.v. (potentiële) beroepsbevolking	71,6	70,3	67,4
Lopende re-integratie voorzieningen	2020	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	65,6	127,9	217,5
Personen met een bijstandsuitkering	2020	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	225,8	311,8	565,5

Verbonden partijen

Promen

We streven naar een inclusieve arbeidsmarkt

De gemeente Waddinxveen heeft belang bij de organisatie Promen gezien het feit dat deze een (beschutte) werkplek kan bieden. Hiernaast ondersteunt de organisatie bij het ontwikkelen van passende (garantie-)banen. Het hebben van werk is belangrijk voor het gevoel dat je maatschappelijk van betekenis bent. Hiermee draagt Promen bij aan een inclusieve samenleving en het verminderen van het aantal inwoners in de bijstand.

Sinds 1 januari 2018 is er hiervoor een nieuwe samenwerkingsrelatie tussen Promen en de gemeenten, waaronder Waddinxveen. De hierover in 2017 regionaal gemaakte afspraken hebben betrekking op de periode 2018-2025. De uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening blijft voor Promen binnen de Gemeenschappelijke Regeling de belangrijkste taak. ProWork, is een onderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling Promen. Gemeenten nemen daar ook individueel diensten af zodat die zoveel mogelijk aansluiten bij de behoefte van de betreffende gemeente.

Overige samenwerking

Jeugdhulp en WMO

De uitvoeringsorganisatie Regionale Dienstverlening Sociaal Domein (RDS) bij de gemeente Gouda doet voor de gemeenten in Midden-Holland de inkoop en het contractmanagement bij de aanbieders van maatwerkvoorzieningen jeugdhulp en WMO. Daarnaast levert het RDS de rapportage en analyse van het zorggebruik en coördineert de verantwoording en bijbehorende bestuurs-/ accountantsverklaringen.

Centrumtaken Gouda

We werken regionaal samen met de andere gemeenten in Midden-Holland bij centrumtaken die de gemeente Gouda overdraagt. Het gaat om taken op het gebied van maatschappelijke zorg, een verzamelaam voor zorg en ondersteuning aan mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 1	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-28.351	-27.375	-26.673	-26.584	-26.581	-26.573
Baten	8.400	6.376	5.792	5.792	5.792	5.792
Nieuw beleid			-242	-220	-208	-208
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-19.951	-20.999	-21.123	-21.012	-20.996	-20.989
Stortingen	-295	-1.116				
Onttrekkingen	50	237	10	1		
Saldo na bestemming	-20.196	-21.878	-21.113	-21.011	-20.996	-20.989

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Incidentele lasten corona

In 2021 was er € 213.000 beschikbaar voor extra ondersteuning van jeugd, jongeren, ouderen en kwetsbaren.

Incidentele en structurele lasten preventieteam

In 2021 was er € 253.000 beschikbaar voor het project koplopertraject cliëntondersteuning en de maatschappelijke begeleiding statushouders. Deze lasten worden voor € 208.000 gedekt uit de Reserve Koplopersgemeente cliëntondersteuning.

Vanaf 2022 is € 50.000 meer beschikbaar voor de wet inburgering.

Structurele lasten Wet Sociale Werkvoorziening

De gemeentelijke bijdrage aan Promen daalt vanaf 2022 met € 232.000 ten opzichte van 2021 vanwege een daling van het aantal Wsw arbeidsplaatsen.

Incidentele baten geëscaleerde zorg 18+

In 2021 ontvingen we € 600.000 van de gemeente Gouda. Dit bedrag was onderdeel van het overschot in de Reserve Beschermd wonen, maatschappelijk opvang en vrouwenopvang. Bij de 2^e Burap 2020 is besloten dit bedrag toe te voegen aan de Egalisatiereserve Sociaal Domein.

Incidentele lasten geëscaleerde zorg 18-

In 2021 waren er extra middelen beschikbaar van € 71.000 voor de caseloadverlichting van de jeugdbescherming.

Incidentele lasten en baten maatwerkdienstverlening 18-

In 2021 ontvingen we extra Rijksmiddelen voor de aanpak jeugdzorg. Hiervan is in 2021 € 150.000 beschikbaar gesteld bij 1^e Burap 2021. Het restantbedrag van € 516.000 is gestort in de Egalisatiereserve Sociaal Domein.

Structurele lasten sociaal team

Vanaf 2022 vindt er uitbreiding in de formatie plaats bij het sociaal team. Hierdoor stijgen de lasten met € 153.000.

Bijstandsverlening en inkomensvoorziening

In 2021 was er € 19.000 beschikbaar voor de uitvoering van de hersteloperatie. Deze lasten worden gedekt uit de Reserve Gedupeerden toeslagenproblematiek.

Programma: Mens in ontwikkeling

2. Mens in ontwikkeling

Maatschappelijk vraagstuk

De rol van de gemeente verandert in een steeds veranderende samenleving

Vroeger was de gemeente vaak de eerste die een probleem oppakte. Nu komen inwoners en organisaties vaak met ideeën en voorstellen voor een probleem. Daar waar nodig zorgen we voor ondersteuning in het uitvoeren van de ideeën en voorstellen.

Iedereen moet kunnen meedoen

We ondersteunen omdat het belangrijk is dat iedereen in de samenleving kan meedoen. En dat iedereen zich kan ontwikkelen. Goede basisvoorzieningen zijn daarom nodig voor:

- onderwijs en kinderopvang
- kunst en cultuur
- sport
- gezondheid

Basisvoorzieningen maken het mogelijk dat inwoners op een prettige en gezonde manier in Waddinxveen kunnen wonen en zichzelf zo lang als mogelijk kunnen redden.

Verenigingen zorgen voor verbinding

Deelnemen aan sociaal-culturele activiteiten zorgt voor verbinding tussen inwoners. Daarom is het lid kunnen zijn van een sportvereniging of een culturele vereniging belangrijk. Het zorgt ervoor dat inwoners met elkaar in contact blijven en minder snel een gevoel van eenzaamheid hebben.

Goede schoolgebouwen zijn belangrijk voor goed onderwijs

Ook deelnemen aan onderwijs is belangrijk. Goede schoolgebouwen en voldoende lokalen zijn nodig. Daarnaast hebben we altijd aandacht voor onverwachte problemen met te weinig lokalen voor leerlingen.

Leerlingenvervoer maakt deelname aan onderwijs mogelijk

We vinden het belangrijk dat kinderen naar een school gaan die past bij hun talenten en mogelijkheden. En die aansluit bij de levensovertuiging en godsdienst van de ouders. Onder bepaalde voorwaarden vergoeden we aan ouders de kosten van het vervoer van hun kind naar een school.

Wat willen we bereiken?

We willen een sterke samenleving en samenwerking

We willen een krachtige samenleving. Daar zijn de basisvoorzieningen voor nodig. Als het nodig is, verbeteren we ook de huisvesting van maatschappelijke organisaties. En maken we de samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, culturele organisaties en bedrijfsleven sterker.

We willen een goede samenwerking met scholen en kinderopvang

Een goede samenwerking met scholen en kinderopvangorganisaties is belangrijk. Daarom maken we samen met het onderwijs een 'Lokale Educatieve Agenda'. Op deze agenda staan de belangrijkste onderwerpen die we met scholen bespreken. Een onderwerp is de aandacht voor achterstanden bij leerlingen. Het geld van het Rijk gebruiken we dan ook om aan ouders een vergoeding te geven voor de kosten van peuteropvang.

We willen dat inwoners gezond leven

Gezond leven vinden we belangrijk. Daarom willen we dat:

- minder mensen roken;
- meer mensen voldoende bewegen;
- inwoners minder drinken;
- kinderen in Waddinxveen gezond opgroeien;
- niemand in Waddinxveen eenzaam hoeft te zijn.

Omdat we dit willen, hebben we niet alleen een Lokaal Sportakkoord maar ook een Preventieakkoord. Daarnaast hebben we afspraken met verschillende partijen over samenwerking en het ontwikkelen van nieuwe activiteiten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Onderwijs

We gebruiken de lokale Educatieve Agenda (LEA) in onze samenwerking met het onderwijs

Deze agenda is samen met het onderwijs opgesteld. Ook nu staan er onderwerpen op de agenda zoals:

- het voorkomen en terugdringen van taal- en onderwijsachterstanden
- passend onderwijs
- veiligheid
- armoede
- gezondheid

Samen met het onderwijs en andere partijen bespreken we verschillende onderwerpen.

We hebben aandacht voor leerachterstanden door Corona. Het is belangrijk dat kinderen in hun schooljaren steeds begeleiding hebben en het lesaanbod aansluit. Dit noemen we de doorgaande leerlijn.

We gaan door met jeugdondersteuning op school (JOS)

Met JOS kunnen we al vroeg en op een makkelijke manier hulp geven aan leerlingen. De inzet van zwaardere vormen van hulp en ondersteuning kan daardoor worden voorkomen. Door de goede resultaten met JOS gaan we de komende vijf jaar hiermee door. Daarbij geven we ook extra aandacht aan de verdere ontwikkeling van de methode JOS.

We helpen mensen die moeite hebben met lezen en schrijven (laaggeletterden)

Om mee te kunnen doen in de samenleving is het belangrijk dat iemand kan lezen en schrijven. Daarom helpen we mensen die daar moeite mee hebben. Samen met andere gemeenten hebben we daarvoor een plan gemaakt. In het 'Regioplan Bevordering Basisvaardigheden Midden Holland' staat de aanpak beschreven.

We willen ook met werkgevers afspraken maken over het helpen van werknemers. De afspraken komen in een 'taalakkoord' te staan.

Onderwijshuisvesting

Er is dit jaar geen programma voor onderwijshuisvesting

Schoolbesturen kunnen ieder jaar aanvragen indienen bij de gemeente voor nieuwe onderwijsvoorzieningen, zoals een onderwijsleerpakket en meubilair. Er kan ook een aanvraag voor nieuwbouw of de aanpassing van een schoolgebouw worden gedaan. De gemeente beoordeelt de aanvragen. De goedgekeurde aanvragen komen in een huisvestingsprogramma te staan. Voor dit jaar zijn er geen aanvragen ingediend.

Voor de 1^e Inrichting nieuwe groepen is in de jaren 2022 t/m 2025 een verwachte investering € 700.000 benodigd. Lasten: € 22.000 structureel met ingang van 2023 oplopend naar € 44.000 in 2025. De uiteindelijke investeringen en structurele lasten zijn afhankelijk van de toegekende aanvragen.

We bouwen schoollokalen in Park Triangel

De gemeente is wettelijk verplicht om te zorgen voor voldoende ruimte voor het geven van les en gymnastiek. Daarom bouwen we in Park Triangel, naast de in 2020 gebouwde school, nieuwe lokalen en een gymnastieklokaal. Er worden 18 lokalen gebouwd waarvan 10 lokalen tijdelijk zijn. De verwachting is dat de tijdelijke lokalen 15 jaar nodig zijn. In augustus 2022 moet er voor 10 groepen tijdelijke huisvesting beschikbaar zijn.

Het Coenecoop College krijgt nieuwbouw

Het schoolbestuur van het Coenecoop College start met nieuwbouw. De planning is dat de nieuwbouw in de zomervakantie van 2023 klaar is.

Maatschappelijk vastgoed

We gaan door met de uitvoering van de plannen voor maatschappelijk vastgoed

De uitvoering van het in 2020 vastgestelde 'Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed' gaat door. De sporthal op sportpark De Sniep vervangt sporthal de Dreef. De verbouw van de Mauritslaan 55 – Waddinxveen Wereldwijd – gaat verder door.

We werken aan de toekomst van Gouwebad De Sniep

We hebben in 2021 een voorstel opgesteld over de toekomst van Gouwebad de Sniep na 2030. Dit wordt in december 2021 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. In 2022 gaan we het genomen besluit uitvoeren.

Kinderopvang

Goede kwaliteit van kinderopvang is belangrijk

Voor de ontwikkeling van jonge kinderen is kinderopvang belangrijk. Daarom hebben we aandacht voor de kwaliteit van kinderopvang en voor voldoende huisvesting van kinderopvang. In een visiedocument gaan we beschrijven hoe we hier aandacht aan geven.

Sport, spel en bewegen

We blijven sport, spel en bewegen stimuleren

In 2021 is de samenwerking van start gegaan tussen verschillende organisaties over sport, spel en bewegen. Daarnaast is er een Sportplatform. Het platform stimuleert ook dit jaar dat mensen sporten. Zo worden er sportcafés georganiseerd en zijn er sportnieuwsbrieven. Om sport, bewegen en deelnemen aan cultuur ook voor iedereen mogelijk te maken, blijven we ook deelnemen aan de 'Brede Regeling Combinatiefuncties'. Combinatiefunctionarissen zijn buurtsport- en cultuurcoaches die sporten, bewegen en deelnemen aan cultuur voor iedereen mogelijk maken. Ze combineren sport of cultuur met ten minste één andere sector zoals onderwijs, zorg, welzijn of het bedrijfsleven.

Cultuur

We voeren het nieuwe cultuurbeleid uit

We voeren de in 2021 vastgestelde cultuurnota uit. De cultuurmakelaar heeft daarin een belangrijke rol. Met de 'Rijksregeling Cultuureducatie met Kwaliteit' is samenwerking gezocht met de Cultuurgroep Leiden (contactpersoon voor de regio Midden-Holland) om cultuureducatie te maken. Lasten: € 42.500 per jaar incidenteel in 2022 en 2023.

Evaluatie exploitatie Cultuurhuys De Kroon

In de memo 'Evaluatie exploitatie Cultuurhuys De Kroon' hebben we u bijgepraat over de komende evaluatie van het gebruik en beheer van de accommodatie en de zaken die hierop van invloed zijn. De exploitatielasten 2022 moeten in afwachting van de uitkomsten van de evaluatie worden aangevuld. Lasten: € 40.000 incidenteel in 2022.

Gezondheid

We gaan verder met het lokaal gezondheidsbeleid

Hierbij werken we samen met onder andere:

- Wadwijzer
- GGD Hollands Midden
- Jeugd en Jongerenwerk
- Scholen
- Huisartsen

We gaan eenzaamheid bestrijden

We maken eenzaamheid bespreekbaar. Ook maken we inwoners er van bewust dat er eenzame mensen in hun directe omgeving kunnen zijn. Inwoners of organisaties kunnen ook goede ideeën hebben over het tegengaan van eenzaamheid. We ondersteunen deze ideeën. We zorgen dat waar mogelijk ze uitgevoerd kunnen worden.

We proberen te voorkomen dat kwetsbare vrouwen ongewenst zwanger worden

Hiervoor gaan samen met de GGD-verloskundigen en andere zorgverleners trainen. Zo leren zij om op een goede manier in gesprek te gaan met deze vrouwen en hun partners.

We helpen anderen om Waddinxveen gezonder te maken

In 2021 is een Waddinxveens preventieakkoord opgesteld. Veel organisaties hebben dit akkoord ondertekend. Daarmee beloven zij iets te gaan doen waardoor de inwoners van Waddinxveen gezonder gaan leven. We helpen hen bij het opstarten en uitvoeren van hun plannen.

Weerbaarheid

We zorgen ervoor dat kinderen steviger in hun schoenen staan

Dit doen we door meer trainingen aan te bieden op scholen. In deze trainingen leren kinderen beter voor zichzelf op te komen. Deze trainingen worden aan een gehele schoolklas gegeven. Ook bieden we dit soort trainingen aan kinderen die extra aandacht kunnen gebruiken. Deze laatste soort trainingen worden dus niet aan een hele klas gegeven, maar alleen aan de kinderen die extra aandacht nodig hebben.

Beleidsindicatoren

Sport

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.	Zuid-H.
Niet-sporters	2016	%	54,8	50,9	50,9

Onderwijs

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.	Zuid-H.
Absoluut verzuim	2019	Aantal niet ingeschreven leerplichtigen per 1.000 inwoners 5-18 jr	NB	1,2	2,7
Relatief verzuim	2019	Aantal leerplichtigen wel ingeschreven, maar ongeoorloofd afwezig, per 1.000 inwoners 5-18 jaar	47	45	31
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2019	% deelnemers aan VO en MBO	1,5	1,7	2,3

Verbonden partijen

We werken met andere gemeenten aan de gezondheid van inwoners

In de regio Midden Holland werken we met 17 andere gemeenten samen in de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG). Het doel van de RDOG is om de gezondheid en de veiligheid van inwoners in de regio te bewaken en te verbeteren. De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) van het gebied Midden-Holland is de organisatie die het meeste werk daarin doet. De GGD adviseert gemeenten ook over hun beleid.

Hierbij kan het gaan om uitvoeringstaken, maar ook om advisering aan gemeenten.

We betalen meer geld aan de RDOG dan vorig jaar

Dat we meer geld betalen aan de RDOG heeft een aantal oorzaken:

- De belangrijkste oorzaak is dat het aantal inwoners is gestegen.
- Daarnaast stijgt onze bijdrage ook omdat de RDOG verwacht dat er meer slachtoffers van mensenhandel zullen zijn. De RDOG vangt deze slachtoffers op, waarna de GGD de slachtoffers begeleidt.
- Ook betalen we meer aan de RDOG, omdat de RDOG meer taken voor ons uitvoert. Zo zorgt de RDOG voor meer soorten vaccinaties. Ook zorgt de RDOG ervoor dat sommige aanstaande ouders een huisbezoek krijgen van de jeugdgezondheidszorg

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 2	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-8.078	-8.835	-10.652	-10.373	-11.429	-11.470
Baten	1.467	2.112	2.422	2.383	2.336	2.335
Nieuw beleid			-83	-65	-38	-45
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-6.611	-6.723	-8.313	-8.055	-9.131	-9.180
Stortingen	-950	-6.442	-25	-25	-498	-652
Onttrekkingen	2.020	6.974	1.571	1.333	2.396	2.489
Saldo na bestemming	-5.541	-6.191	-6.767	-6.747	-7.233	-7.343

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Incidentele en structurele lasten onderwijshuisvesting

Vanaf 2022 stijgen de kapitaallasten met € 1.300.000 vanwege de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan.

Incidentele lasten en baten zwembad

In 2021 waren de inkomsten van het zwembad € 349.000 lager en de kosten € 61.000 lager. Dit kwam door tijdelijke sluiting en beperkingen vanwege corona.

Incidentele en structurele lasten binnensportaccommodaties

In 2021 waren de inkomsten van de binnensportaccommodaties € 93.000 lager. Dit kwam door tijdelijke sluiting en beperkende maatregelen vanwege corona.

Vanaf 2022 stijgen de kapitaallasten met € 443.000 door investeringen in de binnensportaccommodaties.

Structurele lasten wijkaccommodaties

Vanaf 2022 stijgen de kapitaallasten met € 214.000 vanwege investeringen in het kader van het Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed.

Incidentele lasten onderwijsbeleid

In 2021 hebben we € 200.000 meer uitgegeven aan het onderwijsachterstandenbeleid. Dit is gedekt met de OAB-middelen die over was gebleven uit voorgaande jaren

In 2021 heeft het Rijk € 82.000 aan niet bestede OAB-middelen over de periode 2011 - 2018 teruggevorderd.

Structurele lasten volksgezondheid

Vanaf 2022 stijgt de bijdrage aan de RDOG met € 150.000.

Stortingen en onttrekkingen reserves en voorzieningen

In 2021 zijn er afschrijvingsreserves gevormd voor aanvullende voorzieningen in de wijk Triangel, Nieuwbouw Coenecoop College en voor een hybridehal die zijn voorgefinancierd uit de Algemene Bedrijfsreserve Algemene Dienst. De Reserve Zwembad is opgeheven in 2021 en vrijgevallen ten gunste van de Algemene Bedrijfsreserve Algemene Dienst. Dit zorgt voor hoge onttrekkingen en stortingen in 2021. Per saldo gebeurt er niets.

De stijgende kapitaallasten die komen door uitvoering van het integraal huisvestingsplan worden voor het deel afschrijving gedekt door nog eerder gevormde afschrijvingsreserves IHP. Deze en hierboven genoemde afschrijvingsreserves zullen bij uitvoer van die plannen hogere structurele onttrekkingen opleveren. Deze trend kunt u zien als u de jaren 2022 t/m 2025 bekijkt.

Programma: Dorp in ontwikkeling

3. Dorp in Ontwikkeling

Maatschappelijk vraagstuk

Waddinxveen is een aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken en te recreëren

Waddinxveen ligt op de grens van stad en platteland: de zuidelijke Randstad en het Groene Hart liggen beide om de hoek. Er zijn goede voorzieningen, de sociale cohesie is sterk, er is werkgelegenheid en er is een rijk verenigingsleven. Waddinxveen is goed bereikbaar. Er zijn drie treinstations en de snelwegen A12 en A20 zijn in de buurt. Dit alles maakt Waddinxveen een aantrekkelijke gemeente en dat willen we graag zo houden!

De Omgevingswet zorgt voor een goed evenwicht tussen de manier waarop we de fysieke leefomgeving benutten en beschermen

De fysieke leefomgeving is de omgeving zoals we die zien, voelen, ruiken en horen. Met het benutten van de omgeving bedoelen we de manier waarop we de omgeving gebruiken, onderhouden en veranderen of verbeteren. Tegelijkertijd moeten we de leefbaarheid van de omgeving in brede zin beschermen. Er komt meer ruimte voor nieuwe ideeën initiatieven van inwoners en bedrijven. Het wordt eenvoudiger om hier toestemming voor te vragen en procedures worden korter. Voor bedrijven wordt het gemakkelijker te vernieuwen.

We zetten ons in op het voorkomen van uitputting van de aarde

Duurzaamheid wordt steeds meer het kompas voor de inrichting en ontwikkeling van onze samenleving. De aarde raakt uitgeput. Om de uitputting van de aarde tegen te gaan moeten we als samenleving een bijdrage leveren aan een aantal maatschappelijke opgaven:

- Het beperken van de opwarming van de aarde.
- Het omgaan met de gevolgen van opwarming van de aarde.
- Het tegengaan en herstellen van verlies van biodiversiteit.
- Onze samenleving zo inrichten dat we niet meer grondstoffen gebruiken dan de aarde ons kan leveren.

Wat willen we bereiken?

Ruimtelijke Ontwikkeling

We willen de beste eigenschappen van Waddinxveen behouden én kunnen groeien

Op basis van dit uitgangspunt stellen we onze visies en beleid op, zoals de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De Omgevingsvisie is de belangrijkste ruimtelijke visie van de gemeente. Het opstellen van deze visie is verplicht vanwege invoering van de nieuwe omgevingswet. Deze nieuwe wet treedt (naar verwachting) in werking op 1 juli 2022. De Omgevingsvisie, al dan niet aangevuld met gebiedsvisies, helpt onze inwoners en bedrijven bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen. De regels die gaan gelden voor de fysieke leefomgeving komen uiteindelijk terecht in het Omgevingsplan.

We willen Waddinxveens erfgoed behouden en versterken

Het behouden en versterking van het cultureel en industrieel erfgoed in Waddinxveen blijven we nastreven.

Wonen

Voor de plannen voor wonen gaan we uit van de 'Woonvisie Waddinxveen 2018-2022'

We willen dat iedereen die dat wil op een prettige en geschikte manier kan wonen in Waddinxveen. Hiervoor moeten de beschikbare koop- en huurwoningen passen bij de wensen van mensen die een woning zoeken. Mensen die hulp nodig hebben bij het vinden van een woning passend bij hun situatie, moeten deze ondersteuning krijgen. We willen in Waddinxveen zorgen dat we om kunnen gaan met veranderingen die de toekomst gaan brengen. Ook vinden we het belangrijk dat onze wijken bestaan uit verschillende soorten woningen. Zo voelen verschillende alle zich prettig in dezelfde wijk.

De vraag naar (betaalbare) woningen is groot dus bouwen we zoveel mogelijk nieuwe woningen

De nieuwe woningen bouwen we zoveel mogelijk zodat je er je hele leven kan blijven wonen. Ook ontwikkelen we woningen zoveel mogelijk klimaatbestendig, zodat ze zo min mogelijk schade veroorzaken aan het klimaat. We noemen dit levensloopbestendig en duurzaam bouwen. Daarnaast doen we ons best om de nieuwe woningen zo betaalbaar mogelijk te houden. We hebben daarom de doelstelling om 30% sociale huurwoningen te bouwen in nieuwe projecten. Ook voor mensen die net buiten de sociale huur vallen bouwen we woningen. Dit noemen we middenhuur. We proberen 12% van de nieuwe woningen in deze categorie te bouwen. Ook de bestaande woningen zijn belangrijk voor de vraag naar een fijne plek om te wonen. De grootste uitdaging is om ook de bestaande woningen duurzaam te maken.

Bereikbaarheid

We zorgen voor een goede bereikbaarheid van Waddinxveen

Een goede bereikbaarheid is een belangrijke voorwaarde om in Waddinxveen aantrekkelijk te kunnen wonen, werken en recreëren.

Mobiliteit

We willen dat inwoners en bedrijven overstappen op duurzaam vervoer

Onder duurzaam vervoer verstaan we lopen, fietsen, openbaar vervoer, elektrisch of waterstof vervoer en het delen van auto's en fietsen. Hierdoor wordt ook een bijdrage geleverd aan de duurzaamheidsdoelstellingen op het gebied van vervoer.

We willen de verkeersveiligheid verbeteren

We willen zorgen dat kwetsbare verkeersdeelnemers zich veilig kunnen verplaatsen. Onder kwetsbare verkeersdeelnemers verstaan we fietsers, voetgangers, jonge bestuurders, ouderen en mensen met een lichamelijke beperking.

Economie

We willen dat Waddinxveen een ondernemersvriendelijke gemeente is

Een bloeiend bedrijfsleven is belangrijk voor een gemeente waar het goed wonen en werken is. Goede mogelijkheden voor ondernemerschap biedt inkomen en werkgelegenheid. Verbetering van het vestigingsklimaat voor ondernemers is belangrijk in onze dienstverlening.

Duurzaamheid

We zijn in 2030 halverwege met de verduurzaming van onze samenleving

In het klimaatakkoord staat dat in 2030 de CO₂-uitstoot met 50% wordt teruggebracht. Inwoners en ondernemers gebruiken minder aardgas, elektriciteit en andere fossiele brandstoffen. We wekken in de regio Midden Holland 0,435 TWH schone elektriciteit op. Het kabinet wil dat in 2030 50% van onze grondstof kringlopen zijn gesloten. We zorgen er eerst voor dat biodiversiteit niet meer afneemt. De aarde wordt warmer en dat heeft gevolgen voor onze leefomgeving. We nemen maatregelen om deze gevolgen te beperken. Dit doen we op basis van de uitkomsten van de klimaatstresstest en risicodialogen die elke 6 jaar worden gehouden.

We zijn in 2050 een volledig duurzame samenleving

In 2050 is volgens de doelstellingen van Nederland de CO₂-uitstoot nagenoeg 0 en gebruiken we alleen nog schone elektriciteit. We gebruiken geen fossiele brandstoffen (zoals aardgas en benzine) meer. Alle grondstoffenkringlopen zijn gesloten. Dat betekent dat ondernemers en organisaties circulaire businessmodellen hebben en er geen afval meer is. In 2050 zien we weer herstel van biodiversiteit.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Ruimtelijke Ontwikkeling

We bereiden ons voor op de Omgevingswet

De Omgevingswet treedt (naar verwachting) op 1 juli 2022 in werking. De voorbereidingen om op 1 juli 2022 met deze wet te kunnen werken zijn al in volle gang. Deze voorbereidingen bestaan uit:

- Digitalisering;
- werkafspraken maken;
- leren werken met de nieuwe wet;
- een plan maken om ervoor te zorgen dat we op uiterlijk 1 januari 2029 een Omgevingsplan hebben voor de hele gemeente.

De incidentele lasten van de invoering van de Omgevingswet worden, volgens bestaand beleid, gedekt uit de Reserve invoering Omgevingswet. Deze reserve moeten we aanvullen om verdere invoering in 2022 – 2024 door te laten gaan. Lasten: € 1.241.500 incidenteel in de jaren 2022 tot en met 2024. In 2022 wordt € 1.046.000 aan de Reserve invoering Omgevingswet toegevoegd om deze lasten te dekken. Het restant wordt gedekt vanuit de egaliseringsreserve bouwvergunningen.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden alle gemeenten bevoegd gezag over de bodem

Verschillende provinciale bodemtaken en verantwoordelijkheden worden daarbij overgenomen door de gemeenten. De structurele beheerkosten van het digitale stelsel en overgenomen bodemtaken zijn € 94.000 met ingang van 2022. Inclusief +/- 0,33 formatieplaats applicatiebeheer.

We werken verder aan het opstellen van de Omgevingsvisie Waddinxveen

Dit doen we samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. In de Omgevingsvisie geven we een totale visie op de leefomgeving van Waddinxveen. De Omgevingsvisie vervangt de bestaande visies en beleidsnota's die betrekking hebben op de leefomgeving. We willen de Omgevingsvisie in de loop van 2022 laten vaststellen.

We passen het monumentenbeleid aan op de Omgevingswet en stellen een kerkenvisie op

Het monumentenbeleid en de erfgoedverordening worden opgenomen in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Daarnaast wordt er gestart met het opstellen van een kerkenvisie: een visie op een duurzame toekomst voor gebedshuizen in Waddinxveen.

De WKB gaat naar verwachting op 1 juli 2022 in en wordt in stappen ingevoerd.

Hoofddoelen zijn versterking van de positie van de bouwconsument en een nieuw systeem van kwaliteitsborging bij bouwactiviteiten. De invoering van deze wet heeft gevolgen voor lasten en baten in de (meerjaren)begroting. We gaan hierbij uit van financieel evenwicht.

Alle bouwaanvragen moeten aan het Parapluplan archeologie en parkeren worden getoetst.

Lasten: € 44.000 structureel met ingang van 2022. Is +/- 0,6 formatieplaats.

Wonen

We werken de woonvisie bij en we werken samen met de regiogemeenten

Om de bouw van alle woningen te volgen werken we elk jaar het woningbouwprogramma bij. Het woningbouwprogramma laat de toekomstige woningen zien. We blijven de inwoners bewust maken van hun woonsituatie en de mogelijkheid om verder te verhuizen naar een nieuwe, passende woning. Ook gaan we verder met de plannen voor de inwoners die in een woonwagen wonen. We werken in de Regio Midden-Holland samen met onze buurgemeenten aan verschillende woonthema's. Zoals het huisvesten van arbeidsmigranten en het verdelen van sociale huurwoningen. Ook bekijken we de mogelijkheden dat een koper zijn of haar gekochte woning zelf moet bewonen voor in ieder geval enige periode. Om te voorkomen dat de woning snel wordt doorverkocht met winst. We werken de huidige woonvisie bij en passen deze aan voor de komende jaren.

We zetten ons in voor de verduurzaming van bestaande woningen

We doen dit door eigenaren te informeren. Met de woningbouwcorporatie maken we hier ook afspraken over.

Bereikbaarheid

We leggen nieuwe wegen aan met de Provincie Zuid-Holland en werken samen om drukte op de A20 en de A12 te verminderen

Bijvoorbeeld de Bentwoudlaan, de Verlengde Bentwoudlaan en de Verlengde Beethovenlaan. Hierdoor wordt de bereikbaarheid met de auto beter. En zal er minder doorgaand verkeer via de huidige 50 kilometer per uur wegen door de gemeente gaan. Daarnaast werken we met gemeenten in de buurt, de Regio Midden-Holland, de Provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat aan het verlagen van de drukte op de A20 en de A12.

We nemen deel aan het programma Beter Bereikbaar Gouwe

Dit is een programma voor de gemeenten in het gebied, het hoogheemraadschap, de Regio Midden-Holland en de Provincie Zuid-Holland. Samen werken we aan een betere bereikbaarheid en leefbaarheid op en rond de Gouwe. Om de mogelijkheid te hebben om uitvoering te geven aan maatregelen die zijn behandeld in Beter Bereikbaar Gouwe richten we een bestemmingsreserve op. Hiermee geven we uitvoering aan Motie "Bestemmingsreserve maatregelen BBG". In 2022 wordt er € 25.000 toegevoegd aan de reserve Beter bereikbaar Gouwe. In 2024 wordt er voor € 1.270.000 een investering gedaan in de snelfietsroute. Lasten structureel vanaf 2025 € 47.500.

We verbeteren het (door)fietsnetwerk binnen de gemeente Waddinxveen

Hierbij worden fietspaden verbreed en waar mogelijk worden tegels vervangen door asfalt. Hierdoor worden de doorfietspaden comfortabele, veilige en aantrekkelijke fietsroutes voor het woon-werkverkeer. Dit is een manier om fietsen te stimuleren. Hiermee wordt bijgedragen aan de bereikbaarheid van Waddinxveen, een lagere CO2-uitstoot en gezondheid voor de inwoners.

Mobiliteit

We werken samen met de gemeente Bodegraven-Reeuwijk aan oplossingen voor de verkeersproblemen in de omgeving tussen Waddinxveen en Reeuwijk-Dorp

De Brugweg is een nog openstaand verkeersknelpunt van het Mobiliteitsplan 2013-2020. We vinden het belangrijk dit verkeersknelpunt op te lossen om de verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers te vergroten. Onder kwetsbare verkeersdeelnemers verstaan we fietsers, voetgangers, jonge bestuurders, ouderen en mensen met een lichamelijke beperking.

We werken verder aan een Mobiliteitsvisie

In deze visie geven we onze wensen aan op het gebied van verkeer, verkeersveiligheid en parkeren. Deze wensen laten we landen in de Omgevingsvisie.

We werken de Mobiliteitsvisie uit in een Uitvoeringsplan

Dit plan vervangt het huidige Mobiliteitsplan 2013-2020 en het huidige Parkeerbeleid. In het Mobiliteitsplan gaan we in op de acties die we de komende periode uitvoeren op het gebied van verkeer, verkeersveiligheid en parkeren. Lasten: € 15.000 incidenteel in 2022. Verwachte investering oplossing knelpunten € 100.000 per jaar met ingang van 2022. Lasten: € 3.700 structureel in 2023 oplopend naar € 11.100 in 2025.

We maken duurzaam vervoer aantrekkelijk

We zorgen ervoor dat er laadpalen kunnen komen op plekken waar we verwachten dat ze in de toekomst nodig zijn. We doen marktonderzoek naar de verschillende vormen van deelvervoer (zoals deelfietsen en deelauto's) en de toepasbaarheid hiervan in onze gemeente. Lasten: € 25.000 per jaar incidenteel in 2022 tot en met 2024.

We verbeteren de verkeersveiligheid

Regionale verkeersveiligheidsacties plannen, bespreken en stemmen we af binnen Regio Midden-Holland. Hierbij is vooral aandacht voor de kwetsbare verkeersdeelnemers. Onder kwetsbare verkeersdeelnemers verstaan we fietsers, voetgangers, jonge bestuurders, ouderen en mensen met een lichamelijke beperking. Hiervoor worden samen met buurgemeenten acties georganiseerd en kleine aanpassingen aan de openbare ruimte gedaan. Hiermee geven we uitvoering aan Motie "Meer Verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers". Lasten: € 12.000 structureel met ingang van 2022.

Samenwerken in de regio Midden-Holland

De inzet in de regio Midden-Holland is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Op diverse beleidsterreinen worden regionale agenda's en/of visies opgesteld. De werkzaamheden voor de regio worden uitgevoerd door medewerkers van de deelnemende gemeenten. Van de deelnemende gemeenten wordt gelijke inzet verwacht los van de omvang. Omdat de lokale taken niet afnemen geeft dit knelpunten. We willen blijven inzetten op onze regionale bijdrage. Lasten: € 93.000 structureel met ingang van 2022. Is +/- 1,0 formatieplaats.

Economie

Samen met het bedrijfsleven en het onderwijs voeren we het Economisch Koersdocument uit

In 2021 is het Economisch Koersdocument Waddinxveen 2021-2026 vastgesteld door de gemeenteraad. Door het koersdocument uit te voeren blijven we inzetten op het zijn van een ondernemersvriendelijke gemeente. En versterken we het economisch klimaat in de gemeente. We denken actief mee met het bedrijfsleven en verkennen samen kansen en mogelijkheden. We werken samen met het bedrijfsleven aan goede bedrijventerreinen en bereikbaarheid.

We gaan uit van een verlenging van de samenwerking in de A12-corridor

Samen met 12 partijen, waaronder de provincie, VNO-NCW West en zes gemeenten werken we aan de uitvoering van de 'samenwerkingsovereenkomst logistieke hotspot A12 corridor'. Met de samenwerking proberen we de A12-corridor tussen Bodegraven-Reeuwijk en Den Haag te versterken. We werken samen bij de vestiging van logistieke bedrijven. Ook bij het verduurzamen van bedrijventerreinen werken we samen. De samenwerkingsovereenkomst liep in 2021 af. Er is uitgegaan van een verlenging van de samenwerkingsovereenkomst van 3 jaar. Lasten: € 20.000 per jaar incidenteel in 2022 tot en met 2024.

We werken samen met ondernemers om het tuinbouwcluster in het Oostland te versterken

In 2020 is het werkboek 'kansen voor de glastuinbouw Oostland' vastgesteld door de colleges. Het werkboek beschrijft kansen om het tuinbouwcluster in het Oostland te versterken. In Oostland verband werken we samen met ondernemers. We werken aan de uitwerking van de kansen om de ruimtelijk-economische structuur van het tuinbouwcluster in het Oostland te versterken.

Duurzaamheid

We delen kennis over duurzaamheid met Waddinxveen

We blijven kennis over duurzaamheid delen met jongeren, inwoners, bedrijven en de gemeentelijke organisatie. We doen dit door kennissessies te organiseren en kleine acties op te zetten. We verwachten dat dit ook terugkomt in de nieuwe duurzaamheidsvisie.

We ronden de nieuwe duurzaamheidsvisie af

We doen dit om overzicht te krijgen hoe de maatschappelijke opgaven, doelen en inspanningen samenhangen en op elkaar inwerken. We vertalen de Europese en nationale doelstellingen naar de haalbare en benodigde doelen voor Waddinxveen.

We zetten in op energiebesparing bij inwoners en ondernemers

We starten met de uitvoering van een deel van de Transitievisie Warmte Waddinxveen. We zetten in om te komen tot energiebesparing bij inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. De uitvoering van de Transitievisie Warmte via de buurtaanpak kan verder worden opgepakt als er geld van het Rijk komt.

We voeren de Regionale Energie Strategie (RES) verder uit

In regionaal verband zetten we in op het opwekken van hernieuwbare, schone energie. Dit doen we door het verder uitwerken van de zoekgebieden in de regio. We werken de RES 1.0 uit in een RES 2.0. In 2023 wordt de RES 2.0 opgeleverd. Zowel binnen de RES als lokaal onderzoeken we hoe we zonnepanelen op grote bedrijfsdaken mogelijk kunnen maken. Daarnaast willen we ook lokale (particuliere) initiatieven, die bijdragen aan de duurzaamheidsopgave, zoveel mogelijk ondersteunen. Hierbij is het bevorderen van lokaal eigenaarschap een belangrijk aandachtspunt

We gaan verder met bovenregionale restwarmte voor glastuinbouw en gebouwde omgeving

In regionaal verband zetten we via de Warmte Samenwerking Oostland (WSO) in op de verdere ontwikkeling van bovenregionale restwarmte. We voeren de afspraken die we hebben gemaakt over WarmtelinQ uit. WarmtelinQ is een ondergrondse leiding waarmee restwarmte wordt gebruikt om huizen en bedrijven in Zuid-Holland te verwarmen. Daarnaast ontwikkelen we met de gemeente Zuidplas en de Warmte coöperatie Zuidplaspolder een haalbaarheidsonderzoek. Zo zetten we een nieuwe stap in de verduurzaming van de glastuinbouw en de bedrijventerreinen.

De werkzaamheden voor duurzaamheid worden gedekt uit de bestemmingsreserve Energietransitie en daarnaast is er voor incidenteel in 2022 en 2023 € 125.000 beschikbaar.

Bedrijven en instellingen die per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m3 aardgas verbruiken hebben een informatieplicht over het energieverbruik

De ODMH gaat bedrijven die niet voldoen aan deze plicht een voornemen en eventueel een last op dwangsom versturen. We verwachten dat dit bezwaar- en beroepsprocedures tot gevolg heeft. Lasten: € 28.000 structureel met ingang van 2022.

Grondbeleid

We voeren projecten uit volgens het Grondbeleid

We voeren een gemengd grondbeleid. We laten zoveel mogelijk over aan marktpartijen (faciliterend grondbeleid), maar als het nodig is doen we het zelf (actief grondbeleid). Op dit moment heeft de gemeente een groot aantal projecten in ontwikkeling. Het gaat daarbij om de ontwikkeling van glastuinbouw, bedrijven, infrastructuur, groen, voorzieningen en woningen. We zien dat met name de zuidkant van Waddinxveen volop in ontwikkeling is (Glasparel +, Vredenburgzone en Triangel). Daarnaast werken we aan een gezond dorpshart. We doen dit door het Centrumplan af te ronden en het Sleutelkwartier te ontwikkelen. Daarnaast is er een start gemaakt met het plan Oude Dreef, het provinciaal inpassingsplan voor de aanleg van de Bentwoudlaan en de ontwikkeling van de Noordkade. Voor de ontwikkeling van de Noordkade willen we met de huidige partijen in het gebied vervolgstappen zetten in lijn met de ontwikkelstrategie. Lasten: € 60.500 incidenteel in 2022. Dit bedrag wordt gedekt uit de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf. We proberen deze lasten te verhalen in de verdere ontwikkeling.

We zetten in op circulaire en natuur-inclusieve gebiedsontwikkeling

Bij diverse woningbouwontwikkelingen zetten we in op de duurzaamheidsthema's circulariteit, natuur-inclusiviteit en klimaatadaptatie. Circulariteit houdt in dat kringlopen worden gesloten zodat er uiteindelijk geen afval meer is. Natuur-inclusiviteit betekent dat er rekening wordt gehouden met natuur en biodiversiteit. Klimaatadaptatie is erop gericht om om te kunnen gaan met de gevolgen van klimaatverandering. Door op deze thema's in te zetten, ontwikkelen we onze gebieden integraal en toekomstbestendig.

Beleidsindicatoren

Economie

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.	Zuid-H.
Functiemenging	2020	Verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).	52,9	51,0	51,5
Vestigingen (van bedrijven)	2020	Aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar	145,9	157,0	142,5

Wonen

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.	Zuid-H.
Woningvoorraad	2021	Gewenste woningvoorraadtoename volgend de trendraming 2019	360	1.430	17.530

Grondbeleid

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.	Zuid-H.
Nieuw gebouwde woningen	2020	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	31,9	13,6	9,0

Duurzaamheid

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.	Zuid-H.
Hernieuwbare elektriciteit	2019	% Elektriciteit afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld	18	6,8	9,7

Ruimtelijke ordening

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.	Zuid-H.
Demografische druk	2020	% personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	75,8	75,8	68,0

Verbonden Partijen

Omgevingsdienst Midden-Holland

De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving

Dit doet de ODMH door milieutaken en bouw- en woningtoezichttaken uit te voeren die zijn vastgelegd in het jaarprogramma. Hieronder vallen in ieder geval vergunningen die aangevraagd worden op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en diverse milieuwetgeving. Ook het toezicht en de handhaving op die vergunningen voert de ODMH uit. Daarnaast voert de ODMH nog taken uit als milieuadviseur in ruimtelijke procedures en voert zij taken uit binnen het duurzaamheidsveld.

In de jaren 2022-2025 werkt de ODMH aan de implementatie van de Omgevingswet en de Wet private kwaliteitsborging. De ODMH is klaar voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

We willen de advisering van de ODMH over externe veiligheid voortzetten. De subsidie bij het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) vervalt in 2021. Dit draagt bij aan het leefbaar en veilig maken en houden van de leefomgeving. Lasten: € 3.000 structureel met ingang van 2022 oplopend naar € 4.000 vanaf 2023.

Grondbank RZG Zuidplas

De gemeente Waddinxveen werkt samen in een gemeenschappelijke Grondbank in het gebied van de Zuidplaspolder

Voor de ontwikkeling is een gemeenschappelijk Grondbank opgericht. De gemeente Waddinxveen is voor 5% eigenaar van de Grondbank. We doen dit samen met de gemeente Rotterdam (40%), Gouda (6%), Zuidplas (9%)

en de provincie Zuid-Holland (40%). Het eigendom van de Grondbank zijn grote percelen grond. Deze zijn bedoeld voor de ontwikkeling van een groot nieuw dorp in de gemeente Zuidplas. Er is op 1 juli 2021 een overeenkomst gesloten met de gemeente Zuidplas dat ze de Grondbank gaat overnemen. Er is hiervoor een bestuurlijke overeenkomst gesloten en een verkoopovereenkomst. Hierin zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van het nieuwe dorp en de prijs van de grond. Dit betekent dat de formele samenwerking gaat stoppen. Het is de bedoeling dat we de samenwerking op 1 januari 2025 kunnen stoppen. De gemeente Waddinxveen betaalt vanaf 2021 ook niet meer voor de samenwerking (deelnemersbijdrage).

Bedrijvenschap Regio Gouda (Gouwepark)

De gemeente Waddinxveen werkt samen in het Bedrijvenschap Regio Gouwepark

Hiervoor is het Bedrijvenschap Regio Gouda opgericht. Het doel van het Bedrijvenschap is om bedrijventerrein Gouwe Park 1 te ontwikkelen. We doen dit samen met de gemeente Gouda en de gemeente Zuidplas. We zijn alle drie voor 1/3 eigenaar van het Bedrijvenschap. De ontwikkeling van Gouwe Park 1 is bijna klaar. Alle kavels zijn verkocht aan bedrijven. In 2020 is het Bedrijvenschap gestart met het uitbetalen van winst. Dit loopt door tot 2022. Op 31 december 2022 willen we de samenwerking stoppen. De gemeente Zuidplas gaat zelfstandig bedrijventerrein Gouwe Park 2 ontwikkelen.

GEM CV Park Triangel

Voor de ontwikkeling van de wijk Park Triangel is een Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij opgericht (GEM)

We verwachten de komende jaren 250 tot 300 woningen per jaar te bouwen. Na een rustig begin in 2014/2015, is het project nu in volle gang. De werkzaamheden zijn in bijna het hele gebied zichtbaar. De afronding van het project staat gepland voor 2028. Bij aanhoudende marktomstandigheden wordt het project eerder afgerond.

Stichting Greenport regio Boskoop

Stichting Greenport regio Boskoop versterkt de boomteeltsector

De stichting zorgt ervoor dat men deze sector en de regio als een aantrekkelijke markt- en vestigingsplaats en kennisbron ziet. Ook heeft de stichting als doel dat de boomteeltsector op een goede manier past in de regio. Hier houden we rekening met de thema's:

- Wonen
- Water
- Natuur
- Recreatie
- Landschap

Waddinxveen maakt onderdeel uit van het bestuur van de Stichting Greenport regio Boskoop. Het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van:

- Gemeente Alphen aan den Rijn
- Gemeente Bodegraven-Reeuwijk
- Gemeente Waddinxveen
- Hoogheemraadschap van Rijnland

De provincie Zuid-Holland is als adviseur betrokken. Vijf mensen vanuit de Stichting Belangenbehartiging Greenport Boskoop vertegenwoordigen het bedrijfsleven.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 3	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-20.400	-32.254	-27.044	-14.906	-8.166	-17.661
Baten	19.524	-31.652	25.163	13.834	6.731	15.429
Nieuw beleid						
Lasten			-780	-1.076	-530	-232
Baten			-21	-53	-78	-102
Saldo voor bestemming	-876	-602	-2.681	-2.201	-2.043	-2.567
Stortingen	-4.362	-7.756	-2.927	-4.645	-3.210	-5.472
Onttrekkingen	2.713	4.761	1.273	3.874	2.380	5.201
Saldo na bestemming	-2.525	-3.597	-4.335	-2.972	-2.873	-2.837

Bedragen x € 1.000

Waarvan grondexploitatie:

Programma 3	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-15.545	-27.142	-22.869	-11.518	-4.715	-14.144
Baten	16.369	29.311	24.202	12.887	5.786	14.477
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	823	2.169	1.334	1.368	1.071	333
Stortingen	-1.981	-2.836	-1.440	-1.566	-1.147	-1.151
Onttrekkingen	1.093	594	30	122	0	742
Saldo na bestemming	-65	-73	-76	-76	-76	-76

Bedragen x € 1.000

Waarvan overige beleidsproducten:

Programma 3	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-4.854	-5.112	-4.175	-3.387	-3.452	-3.517
Baten	3.155	2.341	961	1.907	790	748
Nieuw beleid						
Lasten			-780	-1.076	-530	-232
Baten			-21	-53	-78	-102
Saldo voor bestemming	-1.699	-2.771	-4.014	-3.568	-3.115	-2.899
Stortingen	-2.381	-4.920	-1.487	-3.079	-2.063	-4.321
Onttrekkingen	1.620	4.167	1.243	3.752	2.380	4.459
Saldo na bestemming	-2.460	-3.523	-4.259	-2.895	-2.798	-2.761

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Grondbedrijfsfunctie

De grondexploitatie, facilitaire projecten en bovenwijkse voorzieningen worden toegelicht in paragraaf 7 (grondbeleid) en zijn hierboven weergegeven in een aparte tabel. De bovenwijkse voorzieningen maken onderdeel uit van het investeringsprogramma 2022-2025. Door investeringen in bovenwijkse voorzieningen en de vorming van afschrijvingsreserves zijn er veel wijzigingen in de reserves in 2022.

Incidentele en structurele lasten woningen en panden

In 2022 nemen de lasten voor panden met € 149.000 toe. Dit komt door de sloop van de Wingerd 45 en de Peter Zuidlaan 3 en 5. De Kerkstraat 13 wordt een jaar langer gebruikt.

Vanaf 2022 nemen de lasten af met € 65.000 doordat in 2021 de Heggewinde 22a en de Oranjelaan 3 afgestoten zullen zijn.

Incidentele lasten en baten Duurzaamheid

In 2021 was er € 743.000 beschikbaar voor het project Subsidie Reductie Energiegebruik Waddinxveen en het project Warmtetransitievisie. Tegenover de lasten van dit project stond een bate van € 378.000. In 2022 is een bedrag van € 238.000 beschikbaar voor de uitvoering van het klimaatakkoord. Deze lasten worden gedekt vanuit de Reserve Uitvoering klimaatakkoord.

Structurele lasten Ruimtelijke Ordening

Vanaf 2021 vervalt de bijdrage van € 95.000 aan de Grondbank. Hierdoor vervalt ook de onttrekking aan de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf voor dit doel. Voor 2021 moet dit nog worden meegenomen in de 2^e Burap 2021 waardoor het nu een verschil geeft bij vergelijking 2021 met 2022.

Incidentele bate en last Ruimtelijke Ordening

In 2021 was er een winstuitkering vanuit Gouwepark van € 1.000.000. Deze wordt gestort in de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf. In 2022 komt er ook een winstuitkering. De hoogte was niet bekend bij het opstellen van deze begroting.

Storting en onttrekkingen reserves niet-grondbedrijf

Door het vormen van afschrijvingsreserves ten laste van de andere reserves zijn er aanzienlijke stortingen en onttrekkingen die per saldo tegen elkaar wegvallen.

Programma: Leefbaar dorp

4. Leefbaar Dorp

Maatschappelijk vraagstuk

We hebben een schone en veilige leefomgeving

We willen een aantrekkelijke gemeente zijn waar het prettig is om te wonen, werken en recreëren. Een schone en veilige openbare ruimte helpt bij de leefbaarheid van Waddinxveen. Onder openbare ruimte verstaan we de ruimte die voor iedereen toegankelijk is. Om de leefomgeving samen te onderhouden, rekenen we op onze inwoners, ondernemers en andere betrokkenen.

We bereiden ons voor op de gevolgen van klimaatverandering

Het klimaat verandert. Daarom richten we onze openbare ruimte klimaatbestendig en waterrobuust in. Dit betekent dat onze leefomgeving voorbereid is op extreem weer. Daarnaast gebruiken we afval zo veel mogelijk als grondstof om bij te dragen aan een circulaire economie. Een circulaire economie is een economie waar geen afval meer is, maar alles weer opnieuw wordt gebruikt.

Wat willen we bereiken?

Openbare Ruimte

We beheren en onderhouden onze kapitaalgoederen volgens gedifferentieerde beheerniveau's

We zetten in op kwalitatief goed beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen voor de disciplines wegen, groen en riolering. De kwaliteit van onze kapitaalgoederen moet zo goed zijn dat we ze kunnen blijven gebruiken. We beheren en onderhouden de openbare ruimte daarom volgens gedifferentieerde beheerniveaus, zoals vastgesteld in de Visie Beheer Openbare Ruimte. Dit zijn de verschillende niveaus waarop de kapitaalgoederen bijgehouden worden. Hierbij spelen we in op de wensen van onze partners en voldoen we aan onze zorgplichten. Daarnaast richten we de openbare ruimte samen met de betrokkenen in volgens de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR).

We richten de openbare ruimte klimaatbestendig en waterrobuust in voor 2050

We voeren de Deltawet uit om bescherming te bieden tegen wateroverlast en zorg te dragen voor zoetwatervoorziening. Een goede zoetwatervoorziening is belangrijk om ervoor te zorgen dat er voldoende water is. We willen dit bereiken door de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten, waarbij er minimale wateroverlast of watertekort is. Hierdoor is de openbare ruimte uiteindelijk voorbereid op extreem weer.

We zorgen voor een groene uitstraling van Waddinxveen en we versterken de relatie met het water

Openbaar groen is belangrijk. Het draagt bij aan welzijn, gezondheid en leefbaarheid. Waar het kan versterken we de relatie tussen groen en water. Dit doen we door op een vernieuwende manier om te gaan met groen en water. Hierdoor dragen we ook bij aan een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van de openbare ruimte.

We zetten in op een overgang naar LED-verlichting voor onze openbare verlichting in 2030

Voor de openbare verlichting willen we voldoen aan de duurzaamheidsdoelen, die zijn vastgelegd in de Duurzaamheidsvisie 2015-2025. Daarom vervangen we versneld de verlichting door LED-verlichting. Hierdoor leveren we een bijdrage aan de doelen op het gebied van energietransitie.

We actualiseren het Speelruimteplan 2016-2025

In dit plan staan onze ambities voor de speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Onze speelvoorzieningen bestaan uit speelplekken, speeltuinen en Jongeren Ontmoetingsplaatsen (JOP's). Acties die hieruit volgen voegen we samen in het Uitvoeringsplan Spelen.

Recreatie

We verbeteren samen met de Groenalliantie de mogelijkheden om te ontspannen in de natuur

Samen met de Groenalliantie zorgen we ervoor dat meer mensen de verschillende mogelijkheden ontdekken om te ontspannen in de natuur, zoals fietsen, wandelen en sporten. De Groenalliantie gaat ook op verschillende plaatsen werken aan verbeteringen van deze mogelijkheden.

Parkeren

We willen een verantwoorde parkeerbalans

We willen zorgen dat de hoeveelheid parkeerplekken zoveel mogelijk overeenkomen met de CROW-normen.

Afval

We verminderen het restafval naar maximaal 50 kg per inwoner in 2030

In Nederland is afgesproken het restafval in 2030 te verminderen naar maximaal 50 kg per inwoner. Dit is een tussenstap om ervoor te zorgen dat er in 2050 in Nederland geen restafval meer is.

We willen de verspilling van grondstoffen voorkomen

We voldoen aan de Milieuwet door grondstoffen en afval op te laten halen en door steeds meer grondstoffen in te zamelen. Ook geven we inwoners de gelegenheid om verspilling van grondstoffen te voorkomen.

We willen het zwerfafval in de openbare ruimte verminderen

Zwerfafval is van grote invloed op een prettige leefomgeving. Het opruimen en voorkomen van zwerfafval zien we als een belangrijke taak. Samen met inwoners verminderen we zwerfafval.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Openbare Ruimte

We geven uitvoering aan het Projectenboek Openbare Ruimte 2021-2024

In het projectenboek staat de planning van onze integrale projecten. Integrale projecten zijn projecten waar verharding, groen en riolering zo veel mogelijk op hetzelfde moment worden opgeknapt. We delen deze planning met onze partners. Zo kunnen we werkzaamheden afstemmen en waar mogelijk combineren. Ook kiezen we bij onze integrale projecten een passend participatietraject met betrokkenen. Waar mogelijk verwerken we de wensen in de nieuwe inrichting.

We geven uitvoering aan de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie (UKA) 2022-2025

We nemen maatregelen om de openbare ruimte klimaatbestendig en waterrobuust in te richten. Om deze maatregelen versneld uit te voeren, maken we gebruik van de 'Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie 2021-2027' van het Rijk.

We geven uitvoering aan het Gemeentelijke Waterplan (GWP) 2021-2025

We werken aan de doelen voor onze water- en rioolvoorzieningen, die zijn vastgesteld in het GWP 2021-2025. Hiermee voldoen we aan onze zorgplichten en dragen we bij aan een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van de openbare ruimte. Dit doen we samen met de Hoogheemraadschappen en het drinkwaterbedrijf.

We geven uitvoering aan het Uitvoeringsplan Groen (UG) 2021-2024

We werken aan de uitvoeringsactiviteiten die in het UG 2021-2024 staan. Hiermee zorgen we ervoor dat Waddinxveen zijn groene uitstraling behoudt.

We geven uitvoering aan de Motie "Voor elk huishouden één boom"

In 2022 planten we circa 300 nieuwe bomen. Hiermee versterken we de groene uitstraling van Waddinxveen. Bij de behandeling van de Programmabegroting 2020 – 2023, op 13 november 2019, heeft de raad de motie 'voor elk huishouden een boom' aangenomen. Voor de uitvoering van deze motie moeten we voor 3.000 extra bomen in een tijdvak van 10 jaar (2022 – 2031) € 1.250.000 investeren. De kapitaal- en onderhoudslasten hiervan bedragen ongeveer € 113.000 structureel in 2032. Voor de dekking van de afschrijvingslasten (onderdeel kapitaallasten) wordt het vrij besteedbaar deel van de Reserve fysieke leefomgeving van € 980.000 geheel ingezet (vorming reserve opgenomen in voorstel resultaatbestemming Jaarstukken 2020). Uiteraard blijft er in de uitvoering aandacht voor andere dekkingsmogelijkheden zoals actief en faciliterend grondbeleid. Lasten: netto € 6.500 structureel met ingang van 2022 oplopend naar € 33.500 in 2025.

We vervangen versneld openbare verlichting voor LED-verlichting

Om uitvoering te geven aan de duurzaamheidsdoelen vervangen we circa 430 lampen. Dit staat gelijk aan 5% van het totaal aantal lampen dat we moeten vervangen door LED. Binnen het Projectenboek Openbare Ruimte 2021-2024 gaan we nog eens 5% van de lampen vervangen. Voor het tijdvak in deze Programmabegroting bedraagt de extra investering € 940.000. Lasten: netto € 4.500 structureel met ingang van 2023 oplopend naar € 17.500 in 2025.

Parkeren

We voeren parkeeronderzoek uit en geven uitvoering aan het nieuwe parkeerbeleid

Uit het parkeeronderzoek komen de hoeveelheid parkeerplekken en de bezetting van die parkeerplekken. We gaan hierbij niet alleen kijken naar de parkeerdruk, maar ook naar de hoeveelheid autobezit per woning en het type woning. Bij parkeerhelpunten kijken we naar passende oplossingen.

Afval

We geven uitvoering aan het afvalbeleid

We proberen de doelen in het Afvalbeleid te bereiken. We werken met Cyclus N.V. aan maatregelen om de doelstellingen te bereiken.

We geven uitvoering aan het Rijksprogramma 'Van Afval naar Grondstoffen' (VANG)

We proberen dingen uit en leren iedere dag van andere gemeenten om de doelen te bereiken. Samen met Cyclus werken we aan de juiste manier voor de gemeente. Het Grondstoffenplein levert een bijdrage aan de doelen om afval goed te scheiden. Het Grondstoffenplein voldoet aan de wettelijke eisen, wensen van gebruikers en regels van deze tijd. Het motto 'Afval scheiden loont' is te zien op het Grondstoffenplein.

Samen met Cyclus werken we aan verbeteringen om het gedrag van onze inwoners te beïnvloeden

Aanleiding hiervoor is het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP 3). Het LAP 3 is op 2 maart 2021 in werking getreden en gericht op de overgang naar een circulaire economie. In deze economie worden grondstofvoorraden niet uitgeput en reststoffen volledig opnieuw ingezet. Afval scheiden gaat niet vanzelf. Ook zetten we in op voldoende toezicht en beheer op afvalstromen. Lasten: € 99.000 structureel met ingang van 2022. Dekking uit een verhoging van de structurele baten afvalstoffenheffing.

We leggen aan onze inwoners uit wat het nut is van goed afval scheiden

We informeren onze inwoners over wat er met gescheiden grondstoffen gebeurt. Onze inwoners weten dan waarom zij afval scheiden en welke nieuwe producten ervan gemaakt worden.

We zetten voor zwerfafval in op leren, participatie en communicatie

We organiseren de Landelijke Opschoondag en er is een zwerfafval adoptieprogramma.

Beleidsindicatoren

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen
Monitor bomenbestand	2020	Aantal bomen	10.026

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Huishoudelijk restafval	2020	Kg per inwoner	128	126

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Scheidingspercentage	2020	Percentage van het gescheiden ingezameld huishoudelijk afval	72%	73%

Verbonden Partijen

Groenalliantie Midden Holland

Groenalliantie Midden-Holland zet zich in voor het onderhoud en de ontwikkeling van recreatieve gebieden

Dit doet ze voor verschillende gemeenten. Voor Waddinxveen is de Groenalliantie verantwoordelijk voor het Gouwebos en 't Weegje.

Groenalliantie Midden-Holland heeft verschillende doelen

Deze doelen zijn:

- de verbindingen tussen de verschillende gebieden sterker maken (voor natuur en recreatie) het toerisme aantrekkelijk maken.;
- de verschillende kenmerken binnen de gebieden (zoals bijvoorbeeld sloten, bos of graslanden) vasthouden en sterker maken.
- de biodiversiteit vergroten (meer verschillende soorten dieren en planten).

Het bestuur van de Groenalliantie voert dat in 2022 op verschillende manieren uit

De Groenalliantie:

- Zorgt voor het onderhoud en de ontwikkeling van de gebieden, houdt controles in de gebieden en laat inwoners op verschillende manieren weten als er iets verandert.;
- Zorgt voor de uitvoering van projecten voor de Kwaliteitsimpuls (dit is bijna afgerond);
- Gaat aan de slag met nieuwe plannen op het gebied van recreatie, bewegen, gezondheid, biodiversiteit, klimaat en energie;
- Neemt deel aan verschillende vormen van samenwerking binnen het Groene Hart;
- Gaat de samenwerking met Staatsbosbeheer verder uitwerken.

De Groenalliantie krijgt de komende jaren minder inkomsten en moet vanaf 2026 andere keuzes maken

De provincie Zuid-Holland is per 1 januari 2018 uit de Groenalliantie gestapt (en ook uit andere provinciale recreatieschappen). Vanaf 2022 ontvangt de Groenalliantie hierdoor minder geld van de provincie. Dit vangt de Groenalliantie op met een extra bijdrage van de gemeente Krimpenerwaard. Vanaf 2026 gaat de provincie nog minder betalen. Er zijn gesprekken met de provincie over de manier waarop en hoeveel de provincie blijft betalen aan de Groenalliantie.

Cyclus N.V.

Cyclus N.V. haalt in Waddinxveen afval op en draagt zorg voor de verwerking van afval en grondstoffen

Cyclus verzorgt het contact met inwoners en de communicatie rondom afvalinzameling. Ook adviseert Cyclus de gemeente over de manier van afvalinzameling. Samen met Cyclus werken we aan de doelen in het Uitvoeringsprogramma VANG Huishoudelijk Afval.

We maken in 2022 nieuwe afspraken over het inzamelen van afval

We spreken ieder jaar opnieuw prijzen af voor het ophalen van afval en verwerken van afval en grondstoffen. Daarnaast maken we nieuwe afspraken over het ophalen van afval die gelden vanaf 2024.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 4	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-12.486	-12.622	-13.446	-13.502	-13.790	-13.969
Baten	11.409	8.689	8.298	8.297	8.380	8.465
Nieuw beleid						
Lasten			-101	-122	-140	-158
Baten			120	120	120	120
Saldo voor bestemming	-1.077	-3.933	-5.129	-5.207	-5.430	-5.542
Stortingen	-1.843	-1.394	-1.475	-1.650		
Onttrekkingen	1.122	1.150	1.893	1.945	366	212
Saldo na bestemming	-1.798	-4.177	-4.712	-4.912	-5.064	-5.330

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Structurele baten belastingen

Vanaf 2022 kan er € 566.000 minder precariobelasting worden geheven. Deze wordt voor € 289.000 gedekt door de Reserve Afbouw precariobelasting ondergrondse kabels en leidingen. Hier staat tegenover dat in voorgaande jaren stortingen gedaan zijn in de Reserve Afbouw precariobelasting ondergrondse kabels en leidingen. In 2021 werd de laatste storting van € 281.000 in deze reserve gedaan om de lagere inkomsten wat af te vlakken door de jaren heen.

Structurele lasten wegen

Vanaf 2022 stijgen de kapitaalslasten met € 173.000 door investeringen in wegen.

Structurele lasten groen

Vanaf 2022 stijgen de kapitaalslasten met € 41.000 conform het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte. Door groei van het areaal stijgen de lasten voor beheer en onderhoud en uitbreiding formatie vanaf 2022 met € 357.000.

Incidentele lasten en baten groen

In 2021 was er een koop en verkoop van grond voor de Natuurcompensatie polder Bloemendaal.

Structurele lasten en baten riolering

Vanaf 2022 nemen de kapitaalslasten conform het vastgestelde Gemeentelijk Waterplan met € 114.000 toe. De opbrengsten uit rioolheffing nemen vanaf 2022 toe met € 177.000. De mutatie volgend uit de kostendekkendheid riolering is in 2022 € 50.000 lager dan in 2021.

Incidentele en structurele lasten en incidentele baten afval

In 2022 stijgen de lasten met € 111.000 door een extra afschrijving omdat het oude afvalbrengrstation definitief buiten gebruik wordt gesteld. Deze last wordt gedekt door de Algemene Bedrijfsreserve Algemene Dienst. Vanaf 2022 zijn de kapitaalslasten € 51.000 hoger door investeringen.

Programma: Bestuur in samenhang

5. Bestuur in samenhang

Maatschappelijk vraagstuk

Waddinxveen krijgt de komende periode te maken met een aantal grote opgaven

- De relatie tussen inwoners en overheid verandert. Daarom moeten we opnieuw nadenken over de rol van de raad, het college en de gemeentelijke organisatie.
- Digitalisering wordt steeds belangrijker. Dat heeft gevolgen voor onze dienstverlening.
- Om Waddinxveen veilig te houden, is meer aandacht voor preventie een voorwaarde.
- We werken veel samen met andere partijen. Sturing en grip op samenwerkingsverbanden blijft daarom belangrijk.

Regionale samenwerking is voor Waddinxveen van groot belang

We hebben daarom aandacht voor de sturing op samenwerkingsverbanden. De uitdaging is om Waddinxveen goed neer te zetten in de regio. Daarmee kunnen we een bijdrage leveren aan de doelen op bijvoorbeeld het gebied van zorg, bereikbaarheid, duurzaamheid, wonen en economie.

2022 is een verkiezingsjaar

Dat betekent dat we verkiezingen organiseren. Maar het betekent ook een nieuw bestuur, dat de ondersteuning verdient die daarbij past.

We willen op een positieve manier gebruik maken van de inzet van de samenleving

Inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen willen goed geïnformeerd worden door de gemeente over beleid en projecten in hun leefomgeving. Zij vinden het belangrijk om mee te denken in de voorbereiding en mee te beslissen in de besluitvorming. Vooral bij onderwerpen die op straat- en buurtniveau spelen. We willen hier op een positieve manier gebruik van maken. Bijvoorbeeld bij de komst van de Omgevingswet.

Inwoners willen meer invloed en werken meer digitaal

Digitalisering wordt steeds belangrijker. Daar passen we onze dienstverlening op aan. Maar ook mensen die niet goed met een computer of mobiele telefoon kunnen omgaan hebben recht op goede dienstverlening. De gemeente is er namelijk voor iedereen.

We zien daarbij dat dienstverlening steeds meer gaat om een bredere hulpvraag van mensen. En niet alleen om bijvoorbeeld het aanvragen van een scootmobiel. Ook verwachten steeds meer mensen een dienstverlening waarin hun leefwereld centraal staat. En dat allemaal zonder administratieve rompslomp.

We zien dat het contact tussen inwoners in de wijken minder wordt

Dit komt door de toenemende digitalisering en daarmee de individualisering. Ook wordt daardoor de binding met de buurt/wijk minder sterk. Dit heeft gevolgen voor hoe fijn u kunt wonen in Waddinxveen (leefbaarheid).

Inwoners willen in een buurt wonen die schoon, heel en (sociaal) veilig is. Dit zijn onderwerpen die inwoners dagelijks en direct raken. Hierover komen veel meldingen binnen. De inwoners willen meer betrokken worden bij de aanpak van leefbaarheid (bron: Burgerpeiling Waarstaatjegemeente 2019). Ook vinden zij dat de gemeente vaker een beroep op hen mag doen om zelf mee te helpen aan het verbeteren van de leefbaarheid (bron: Burgerpeiling Waarstaatjegemeente 2019).

Veiligheid is een basis voor een prettige en gezonde omgeving voor onze inwoners

Om Waddinxveen veilig te houden, werken we samen met onze (keten)partners en inwoners. We zetten daarbij nog meer in op voorkomen van overlast en criminaliteit. Dit noemen we preventie. Dit doen we bijvoorbeeld door jeugd een eigen plekje te geven binnen de gemeente. Ook zorgen we voor voorlichting over verschillende vormen van criminaliteit. Zo weten onze inwoners beter waar zij op moeten letten en wat zij zelf kunnen doen. Bij de aanpak van overlast en criminaliteit zien we handhaven als laatste middel.

Wat willen we bereiken?

Bestuurlijk

We streven naar bestuurlijke continuïteit en stabiliteit

Verkiezingen brengen veranderingen met zich mee als het gaat om het bestuur van de gemeente. Dat is gezond en hoort bij een democratie. Tegelijkertijd is Waddinxveen gediend bij een stabiel bestuur, waarbij een bepaalde mate van continuïteit hoort.

Dat geldt ook voor de regionale samenwerking. We vinden voortzetting en verbetering van de goede samenwerking in onze regio belangrijk. Dit geldt voor de samenwerking met de provincie Zuid-Holland, de gemeenten, de waterschappen en alle andere partners.

Samenlevingsparticipatie

We bouwen op de kracht en initiatieven van inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen

We betrekken de samenleving bij het beleid dat de gemeente opstelt en uitvoert (burgerparticipatie). Initiatieven uit de samenleving moedigen we aan en we helpen waar dat nodig is (overheidsparticipatie). Hoe we dat doen, beschrijft de Leidraad Samenlevingsparticipatie 2019-2022.

Dienstverlening

We houden de basis van onze dienstverlening op orde en staan open voor experimenten en vernieuwing

We volgen de landelijke ontwikkelingen op het gebied van digitale dienstverlening. Daardoor kunnen onze inwoners en bedrijven hiervan gebruik maken. We willen dat onze inwoners tevreden zijn over onze dienstverlening. Ook willen we de administratieve lasten voor inwoners en bedrijven verder verminderen.

Wijkregie

Inwoners nemen verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid van hun directe woonomgeving

We willen dat de contacten tussen inwoners onderling in buurten en straten verbetert. Ook willen we dat de inwoners zich meer inzetten voor hun buurt op de onderwerpen schoon, heel en (sociaal) veilig. Belangrijk hierbij is dat de inwoners als eerste zelf aan zet zijn. Hoe sterker inwoners worden betrokken bij het wijkgericht werken, hoe vaker zij vinden dat resultaten bereikt zijn. Het vertrouwen in de gemeente zal hierdoor toenemen.

Veiligheid

We zorgen voor een veilig en leefbaar Waddinxveen

De belangrijkste keuzes die we hierbij maken staan in het Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2019-2022 en het daarbij horende Uitvoeringsprogramma Veiligheid en Handhaving.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Bestuurlijk

We zetten ons in voor een stabiel en kwalitatief hoogwaardig bestuur

Na de gemeenteraadsverkiezing vinden coalitieonderhandelingen en collegevorming plaats. Daarbij bieden we graag ondersteuning aan. We zetten de regionale samenwerking voort. Vanwege de gemeenteraadsverkiezing staat 2022 ook in het teken van overdracht en advies aan nieuwe bestuurders in de regio. We investeren in nieuwe relaties.

Jong geleerd is oud gedaan

In het kader van 'jong geleerd is oud gedaan' willen we investeren in de verbinding van jongeren met de Waddinxveense lokale democratie. Dat willen we doen door leerlingen van de Waddinxveense basisscholen (groep 7/8) meer te betrekken bij de lokale politiek. Onder meer door te gaan werken met een kinderburgemeester en een kinderraad. We bouwen daarbij voort op de ervaring die we afgelopen jaar hebben opgedaan met de kinderburgemeester. Lasten: € 19.000 structureel met ingang van 2022. Inclusief +/- 0,25 formatieplaats.

Samenlevingsparticipatie

We ronden de uitvoeringsacties uit de Leidraad Samenlevingsparticipatie zoveel mogelijk af

De nadruk bij de afronding ligt op interne trainingen voor medewerkers, de samenwerking met organisaties om de gemeente heen en het testen met overheidsparticipatie. Op dat laatste onderwerp liggen de meeste ontwikkelpunten.

We denken na over een vervolg op de Leidraad Samenlevingsparticipatie

De leidraad gaat over de jaren 2019 – 2022. We bereiden ons voor op het maken van nieuw beleid.

Dienstverlening

We sluiten de acties uit het uitvoeringsplan Dienstverlening zoveel mogelijk af

De veranderthema's zijn:

- het verder ontwikkelen van de cultuur;
- een merkbaar betere dienstverlening;
- het uitproberen van andere dienstverlening.

We beslissen of we een nieuw uitvoeringsplan Dienstverlening maken

Het uitvoeringsplan dat er nu is gaat over de jaren 2020-2022. Daarom beslissen we of we een nieuw plan maken vanaf 2023. Of we verlengen het plan dat er nu is nog een jaar vanwege de coronacrisis. Door die crisis kunnen meerdere acties namelijk pas later worden gestart.

Wijkregie

We blijven initiatieven aanmoedigen die de straat/buurt/wijk leefbaar maken of houden

En waar nodig ondersteunen we die initiatieven. We nemen de uitvoering van initiatieven niet over. De inwoners zijn zelf aan zet. We stellen (wijk-)budget beschikbaar om initiatieven mogelijk te maken. We bezoeken de wijken regelmatig en zijn aanwezig in de buurt. Tijdens wijkbezoeken maken we persoonlijk kennis met inwoners. We laten ons dan informeren over zaken die leven in de samenleving. We stimuleren de inwoners meldingen over de openbare ruimte in te dienen via ons meldingssysteem Fixi. We handelen deze meldingen snel en goed af.

We voeren het burgertevredenheidsonderzoek Waarstaatjegemeente 1 keer per 4 jaar uit. Met dit onderzoek meten we hoe betrokken de inwoners zijn. Ook meten we hiermee hoe tevreden onze inwoners zijn over onze dienstverlening en de relatie met onze inwoners. Het eerstvolgende onderzoek is in 2025.

Veiligheid

We blijven actief inzetten op preventie en zijn duidelijk in de gevolgen van een overtreding

Hoe we dit doen volgt uit het Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2019-2022. Hierbij gebruiken we informatie over hoe vaak en waar iets voorkomt. We gebruiken dit om zo goed mogelijk onze controles te kunnen plannen. Zo zorgen we ervoor dat er boa's in dienst zijn als er jeugdoverlast plaats vindt in de avonden. En zorgen we dat er overdag boa's toezicht houden op bijvoorbeeld de markt. Naast toezicht en handhaving besteden we ook aandacht aan het voorkomen van ondermijning. En we zorgen voor een betere verbinding tussen zorg en veiligheid. Hierdoor is er bijvoorbeeld meer aandacht voor personen met verward gedrag. De komst van de omgevingswet gaat ons werk in de komende jaren veranderen. Daar bereiden we ons nu al op voor.

Beleidsindicatoren

Openbare orde en veiligheid

Indicator per 1.000 inwoners	Waddinxveen 2019	Waddinxveen 2020	Nederland 2019	Nederland 2020
Verwijzingen Halt	0,98	0,48	0,93	0,77
Winkeldiefstallen	0,77	0,92	2,27	1,97
Geweldsmisdrijven	3,10	3,17	5,13	4,82
Diefstallen uit woningen	2,05	1,94	2,21	1,80
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	3,18	3,34	4,61	4,82

Verbonden Partijen

Regio Midden-Holland

We werken samen met Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Zuidplas

Dat doen we op basis van een gemeenschappelijke regeling. In de praktijk heeft de samenwerking een netwerk-karakter. We werken samen op een aantal onderwerpen, namelijk:

- economie, onderwijs en arbeidsmarkt
- ruimte en wonen
- verkeer en vervoer
- sociaal domein
- duurzaamheid

We blijven kritisch kijken of deze manier van organiseren past bij de opgaven waar we voor staan.

Lobby en belangenbehartiging zijn een belangrijk onderdeel van de samenwerking

In 2022 bouwen we voort op het kernverhaal en de handvatten voor lobby die we in 2021 hebben ontwikkeld. Het kernverhaal vertelt de kracht en essentie van de regio Midden-Holland. Het sluit aan op de concrete opgaven van de regio:

- Midden-Holland als groeigebied
- de bereikbaarheid van de regio
- de economische vitaliteit

Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM)

Bescherming van onze inwoners tegen rampen en crises blijft belangrijk

De VRHM is er voor de inwoners van de hele regio. De belangrijkste taak is het beschermen van de inwoners tegen de risico's van rampen en crises. Zo zorgt de VRHM dat de inwoners veilig zijn.

Wat de VRHM in 2022 doet staat uitgelegd in het Regionaal Beleidsplan VRHM 2020-2023 'Veiligheid in samenhang'. In dit beleidsplan zijn alle taken (meldkamer, brandweerzorg, GHOR, risico- en crisisbeheersing en bevolkingszorg) van de VRHM opgenomen.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 5	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-5.478	-5.583	-5.869	-5.902	-5.847	-5.853
Baten	513	539	545	545	545	545
Nieuw beleid						
Lasten			-19	-19	-19	-19
Baten						
Saldo voor bestemming	-4.965	-5.044	-5.343	-5.376	-5.321	-5.327
Stortingen	44					
Onttrekkingen		44				
Saldo na bestemming	-5.009	-5.000	-5.343	-5.376	-5.321	-5.327

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Incidentele lasten Verkiezingen en referenda

In 2021 zijn er € 44.000 meer kosten gemaakt voor het organiseren van de Tweede Kamerverkiezingen. Er zijn extra maatregelen getroffen om veilig stemmen te kunnen garanderen tijdens corona. Deze lasten zijn gedekt uit de Reserve Corona.

Structurele lasten openbare orde en veiligheid

Vanaf 2022 stijgen de lasten met € 137.000 door uitbreiding van de formatie met twee extra boa's.

Structurele lasten behouden formatie wethouders

Vanaf 2021 is de formatie wethouders teruggebracht. Dit had alleen voor 2021 moeten gebeuren. Vanaf 2022 stijgen de lasten met € 128.000 om de oorspronkelijke formatie te herstellen.

Structurele lasten Brandweer

Vanaf 2022 stijgen de kapitaallasten door investeringen in het pand.

Structurele lasten Veiligheidsregio Hollands Midden

Vanaf 2022 stijgt de bijdrage aan de Veiligheidsregio Hollands Midden structureel met € 20.000 door indexering.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

6. Ov. algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Inleiding

Dit onderdeel van de Programmabegroting heeft betrekking op de onderwerpen die niet in andere programma's zijn opgenomen.

Lokale heffingen

In dit deel van de begroting zijn de lokale heffingen opgenomen. De lokale heffingen zijn de onroerendezaakbelastingen en de toeristenbelasting. Deze heffingen zijn niet opgenomen in andere delen van de begroting. De besteding is namelijk niet toe te wijzen aan een bepaald onderdeel in de begroting. Een uitleg op deze heffingen kunt u lezen in Paragraaf 1 Lokale heffingen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.	Zuid-H.
Gemiddelde WOZ waarde	2020	* 1.000 euro	€ 262	€ 275	€ 262
Gemeentelijke woonlasten Eenpersoonshuishouden	2021	euro	€ 833	€ 866	€ 725
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	2021	euro	€ 863	€ 932	€ 814

Verbonden Partijen

Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland

De Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR) zorgt ervoor dat we onze belastingen betaald krijgen.

Ze doet voor onze gemeente de heffing en invordering van alle belastingen en de meeste retributies. De BSGR doet dit zoveel mogelijk geautomatiseerd. Ze houden rekening om bezwaren zo eenvoudig mogelijk af te wikkelen. De BSGR heeft hiermee een hoge kwaliteit en service tegen zo laag mogelijke kosten.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.1	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-437	-409	-427	-427	-427	-427
Baten	8.012	7.908	7.914	7.914	7.914	7.914
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	7.575	7.499	7.488	7.488	7.488	7.488
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	7.575	7.499	7.488	7.488	7.488	7.488

Bedragen x € 1.000

Toelichting

De deelnemersbijdrage aan de BSGR is structureel voor 2022 geïndexeerd.

Algemene uitkering

Het gemeentefonds is in Nederland een begrotingsfonds, waaruit gemeenten worden gesubsidieerd. Het Rijk stopt jaarlijks een deel van zijn belastingopbrengsten in het gemeentefonds. Gemeenten ontvangen geld van het Rijk om hun taken uit te voeren. Het gemeentefonds bestaat uit twee onderdelen, de algemene uitkering en de integratie/decentralisatie-uitkeringen.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen in de vorm van circulaire:

- In mei op basis van de Voorjaarsnota;
- In september op basis van de Miljoenennota;
- In december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

De circulaire bevatten ook actuele informatie die op een later tijdstip in de rijksbegroting wordt verwerkt. De mededelingen in de circulaire zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

In deze begroting zijn de gevolgen van de Meicirculaire 2021 verwerkt.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.2	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
Baten	41.748	44.764	46.905	45.222	44.661	44.773
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	41.748	44.764	46.905	45.222	44.661	44.773
Stortingen	-138					
Onttrekkingen	124					
Saldo na bestemming	41.734	44.764	46.905	45.222	44.661	44.773

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Meicirculaire

De schattingen 2021 – 2025 bouwen op de Meicirculaire 2021. Over de gevolgen van deze circulaire voor de begrotingsjaren 2021 – 2025 is de gemeenteraad bij de Kaderbrief 2022 – 2025 geïnformeerd. Na deze kaderbrief pasten we de schattingen in deze begroting aan voor de actuele gemeentegegevens augustus 2021 (excl. inkomstenmaatstaven onroerende zaakbelastingen). In 2022 is 100% en vanaf 2023 75% van de structurele middelen die gemeenten krijgen volgens de Hervormingsagenda Jeugd verwerkt als stelpost binnen de algemene uitkering.

Herverdeling gemeentefonds

In augustus 2021 zijn de voorlopige herverdeeleffecten van het gemeentefonds gepubliceerd. Voor Waddinxveen betekent dit een nadelige korting op de algemene uitkering € 457.000 in 2023 oplopend naar € 701.000 vanaf 2024. Definitieve besluitvorming moet nog volgen door een nieuw kabinet. De gevolgen zijn meegenomen in deze Programmabegroting.

Treasury inclusief aandelen en dividend

In Paragraaf 4 – Financiering van deze begroting geven we uitleg over het rentebeleid. Dit rentebeleid staat in de Notities Grondexploitaties 2016 en Rente 2017 van de commissie BBV. Het rentebeleid voor de gemeente Waddinxveen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2017. Deze stelde de gemeenteraad op 5 juli 2017 vast. Vanaf 2017 komen op de exploitatie in de gemeente Waddinxveen alleen nog rentelasten voor op rente die gaat over het vreemd vermogen en de rente van de Reserve bovenwijkse voorzieningen. Een goed beeld over de ontwikkeling van de financieringsbehoefte is hierbij noodzakelijk. Dit beeld kregen we uit de ontwikkeling van de meerjarige uitgaande en inkomende kasstromen.

De renteomslag zoals deze in paragraaf 4.2. van de Paragraaf 4 - Financiering is opgenomen heeft in dit onderdeel van de begroting zijn weerslag. Het saldo van dit onderdeel van de begroting heeft betrekking op het 'Renteresultaat op het taakveld Treasury' inclusief aandelen en dividend.

We bezitten aandelen in de BNG Bank N.V., Oasen N.V. en Cyclus N.V. Ook hebben we deelnemingen in de Commanditair BV Triangel, de GEM Triangel Beheer BV en de GEM CV Park Triangel.

Verbonden Partijen

BNG Bank N.V.

De BNG Bank N.V. is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang De BNG loopt een klein risico bij het geven van leningen. Dit komt omdat:

- Gemeenten, provincies en de Staat eigenaar zijn van deze bank;
- De statuten bepalen dat er een kleine groep van klanten is.

De BNG voegt de verschillende vragen van klanten samen tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd.

Door de combinatie van beide onderdelen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen. Het dividend in 2020 bedroeg € 1,81 per aandeel.

Oasen N.V.

Oasen N.V. is een drinkwaterbedrijf met een maatschappelijke taak

Door veel verbetering en innovatie wil Oasen een nog betere kwaliteit leveren. Nog beter drinkwater, een nog beter transportsysteem en nog betere klantinteractie. Dat doen ze door de verantwoordelijkheid en het vakmanschap van hun medewerkers centraal te stellen, te benutten en te stimuleren. Schoon drinkwater is belangrijk voor onze inwoners.

Cyclus N.V.

Een toelichting op deze verbonden partij staat in Programma 4 Leefbaar Dorp.

GEM CV Park Triangel

Een toelichting op deze verbonden partij staat in Programma 3 Dorp in ontwikkeling.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.3	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-2.013	-1.966	-1.890	-2.090	-2.175	-2.184
Baten	1.895	2.078	2.373	2.574	2.662	2.647
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-118	112	483	484	487	463
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-118	112	483	484	487	463

Bedragen x € 1.000

Toelichting

De renteomslag zoals deze in paragraaf 4.2. van Paragraaf 4 - Financiering is opgenomen heeft in dit onderdeel van de begroting zijn weerslag. De rekenrente is vanaf 2021 van 1,25% naar 1,5% gewijzigd. Dit betekent dat er meer rente wordt doorberekend naar de programma's waardoor hier een hoger renteresultaat ontstaat. Per saldo is het voordeel hier een nadeel op de overige programma's. Daarnaast zijn de lasten en baten die gaan over aandelen en dividend opgenomen.

Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.4	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-170	-632	-1.196	-1.197	-1.197	-1.172
Baten	42					
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-129	-632	-1.196	-1.197	-1.197	-1.172
Stortingen	-314	-426				
Onttrekkingen	50	231				
Saldo na bestemming	-393	-827	-1.196	-1.197	-1.197	-1.172

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Voor een toelichting op het nieuw beleid en beleidskeuzes, inclusief financiële gevolgen, verwijzen we naar de betreffende onderdelen van de begroting. Hieronder worden de lasten 2022 specifiek toegelicht omdat vergelijken met 2021 geen informatieve waarde heeft.

Stelpost prijspeil kosten derden (incl. subsidies)

In deze begroting is een aparte structurele stelpost voor prijsontwikkeling 2022 opgenomen van circa € 306.000.

Stelpost loonstijgingen

Er is nog geen nieuwe cao-gemeenteambtenaren voor 2021 en volgende jaren. Daarom is in deze begroting voor 2022 een structurele stelpost voor loonontwikkeling opgenomen van € 232.000. Deze stelpost is gebaseerd op de verwachte ontwikkeling van de loonvoet sector overheid in 2022 (volgens Meicirculaire 2021) van +/- 1,5%. Inclusief voorgaande jaren bedraagt de structurele stelpost voor loonontwikkeling in deze begroting in totaal vanaf 2022 € 499.000.

Stelpost onvoorzien

In het kader van de ombuigingen in de begroting 2020 – 2023 is deze stelpost m.i.v. 2020 gesteld op € 1 per jaar voor de gehele gemeente.

Stelpost garantiebaten

De middelen die beschikbaar zijn in 2022 voor garantiebaten zijn structureel € 175.000.

Stelpost kantoorkosten

In de Kaderbrief 2022 – 2025 zijn structurele uitbreidingen van de formatie, inclusief kantoorkosten, opgenomen. Deze zijn verwerkt in deze begroting. De structurele stelpost voor kantoorkosten bedraagt vanaf 2022 € 67.000.

Overhead

Vanaf het begrotingsjaar 2017 is de definitie van overhead in het BBV duidelijker gemaakt en moet het voor de vergelijkbaarheid afzonderlijk zichtbaar worden gemaakt. Overhead is "het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". De kosten van overhead bestaan uit kosten voor personeel, huisvesting, ICT en verbonden partijen die overheadtaken uitvoeren.

In een apart hoofdstuk van de begroting en jaarrekening staan alle bedrijfskosten verzameld op het taakveld overhead. Het is niet mogelijk deze kosten direct toe te rekenen aan een programma.

De totale kosten voor overhead in de jaren 2022-2025 zijn begroot op:

	2022	2023	2024	2025
Totale overhead	-9.678	-9.736	-9.542	-9.503

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Single Digital Gateway (SDG)

De Europese verordening Single Digital Gateway (SDG) is in 2020 ingegaan. De verordening vereist bijvoorbeeld dat een deel van de huidige informatie en diensten voor burgers in EU-lidstaten in hun eigen taal wordt gepresenteerd. Lasten: € 3.000 incidenteel in 2022 en € 2.000 structureel met ingang van 2022.

Klachtenloket Aanbestedingswet 2020

De Aanbestedingswet 2012 wordt gewijzigd waardoor een gemeente een onafhankelijk klachtenloket voor aanbestedingen moet hebben. Een gevolg van de wetswijziging is ook dat wanneer een tijdige klacht over het proces en/of afwijzing van een aanbesteding wordt ingediend er sprake is van het tijdelijk uitstellen van de aanbesteding. Dit betekent dat het klachtenloket snel en passend moet handelen. Lasten: € 9.000 structureel met ingang van 2022.

Complexiteit van werkzaamheden

Het takenpakket van gemeenten is de afgelopen dertig jaar flink uitgebreid. Dit zal doorzetten door de Omgevingswet en nieuwe taken die voortkomen uit de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en stikstofproblematiek. Er is sprake van groeiende complexiteit én krimpend budget. De uitvoeringscapaciteit van gemeenten bevindt zich daardoor in een negatieve spiraal. Een onderzoek van BMC in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft dit aangetoond. Ook onze gemeente wordt hierdoor geraakt. We moeten dit kunnen opvangen. Lasten: € 175.000 per jaar incidenteel in 2022 tot en met 2024.

Investerings, grondbedrijf en groot onderhoud

Aan investeringen, het grondbedrijf en groot onderhoud dat ten laste komt van een voorziening (beheerplannen) is een deel van de overhead toegerekend. In dit hoofdstuk staan de kosten vermeld die worden toegerekend aan deze producten.

De toerekening van overhead vindt plaats door overheadtoeslag op het aantal direct productieve uren dat aan de producten wordt besteed. De berekening is, de totale begrote kosten van overhead gedeeld door het aantal begrote productieve uren voor besteding van externe producten. Het tarief uit deze berekening is vermenigvuldigd met het aantal begrote uren voor de specifieke producten waarvoor toerekening nog mogelijk is. Hieruit komen bedragen die aan de producten zijn toegerekend.

Het gaat hierbij om de volgende bedragen:

Overhead toegerekend aan beheerplannen, investeringen en het grondbedrijf	2022	2023	2024	2025
- Groot onderhoud ten laste van de voorziening	-289	-294	-286	-294
- Investerings	-	-	-	-
- Grondbedrijf	-312	-316	-319	-317
Totaal	-601	-610	-595	-611

Bedragen x € 1.000

Na aftrek van de overhead, die wordt toegerekend aan de hierboven genoemde producten, blijven onderstaande begrote bedragen over op het taakveld overhead. Dit is de overhead die in de betreffende jaren ten laste komt van de exploitatie van de algemene dienst.

	2022	2023	2024	2025
Saldo overhead op taakveld overhead	-9.078	-9.126	-8.947	-8.892

Bedragen x € 1.000

Producten met een kostendekkende heffing

De inkomsten uit de rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten mogen de kosten die voor deze producten gemaakt worden maximaal voor honderd procent dekken. De kosten van overhead mogen bij de berekening van de kostendekkendheid wel meegenomen worden. Voor de berekening van overhead die wordt meegerekend als kosten van de genoemde producten gebruiken we dezelfde methodiek als eerder is beschreven voor investeringen, het grondbedrijf en groot onderhoud.

Dit geeft de volgende kosten van overhead voor kostendekkende producten:

Overheadkosten kostendekkende producten	2022	2023	2024	2025
- Rioolheffing	-325	-329	-325	-331
- Afvalstoffenheffing	-182	-185	-182	-185
- Begraafrechten	-92	-94	-93	-95
Totaal	-599	-608	-600	-611

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partijen

Streekarchief Midden-Holland (SAMH)

Het Streekarchief Midden-Holland is werkzaam als het historisch documentatiecentrum voor de aangesloten gemeenten

Het streekarchief verleent een complete dienst bij het opvragen van informatie voor inwoners en andere belangstellenden. In de Programmabegroting 2022 - 2025 van Streekarchief Midden-Holland zijn er twee grote en externe ontwikkelingen genoemd. Dit zijn:

- De coronapandemie;
- Invoering van de Wet open overheid (Woo);
- De gemoderniseerde archiefwet (Aw).

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.5	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-8.722	-9.973	-9.454	-9.514	-9.320	-9.481
Baten	89					
Nieuw beleid						
Lasten			-225	-222	-222	-22
Baten						
Saldo voor bestemming	-8.633	-9.973	-9.679	-9.736	-9.542	-9.503
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-8.633	-9.973	-9.679	-9.736	-9.542	-9.503

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Incidentele lasten externe inhuur

In 2021 is er € 200.000 meer voor inhuur beschikbaar gesteld in de 1^e burap 2021 door schaarste op de arbeidsmarkt.

Voor de rest van 2021 is vooruitlopend op de uitbreiding formatie boa's (Programma 5) in 2022 € 80.000 inhuur budget beschikbaar gesteld in de 1^e burap 2021.

Wet Vennootschapsbelasting (Vpb)

Vanaf 1 januari 2016 is de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheden ingevoerd. De Vpb-last wordt verwacht vanuit de grondbedrijfsfunctie.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.6	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	-6	-10	-10	-10	-10	-10
Baten						
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-6	-10	-10	-10	-10	-10
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-6	-10	-10	-10	-10	-10

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Op basis van de huidige berekeningen zal er naar verwachting in de jaren 2022-2025 nagenoeg geen vennootschapsbelasting worden betaald.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1. Inleiding

In het Europees Handvest voor Lokale autonomie, waaraan ook Nederland zich heeft gebonden, is bepaald, dat lokale overheden ten minste voor een deel van hun inkomsten dienen te beschikken over een eigen belastinggebied. Dit belastinggebied wordt gevormd door heffingen die een belangrijk onderdeel vormen van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente (onroerende-zaakbelasting en toeristenbelasting) en heffingen die een belangrijk onderdeel vormen van de specifieke dekkingsmiddelen van de gemeente (afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges).

De "Paragraaf lokale heffingen" bevat de beleidsvoornemens voor de lokale heffingen en een overzicht in hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen, een toelichting op de opbouw van heffingen die maximaal kostendekkend mogen zijn, een duiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

1.2. Beleidskaders

In het kader van het beleid voor lokale heffingen zijn onder andere de volgende onderwerpen van belang:

- druk van de lokale belastingen en heffingen.
- kostendekkendheid.
- kwijtscheldingsbeleid.

1.3. Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

In dit onderdeel wordt de ontwikkeling van de geraamde opbrengsten van de onroerende-zaakbelastingen, de toeristenbelasting, de precariobelasting, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de begraafrechten nader toegelicht. Daarnaast wordt gekeken naar de kostendekkendheid van de heffingen en leges waarop dit van toepassing is, dit als gevolg van de vernieuwing van het BBV.

Kostendekkendheid leges

Vanaf 1 januari 2013 wordt gestreefd naar een kostendekkingsgraad van 99% per leges titel. Uit de tabellen bij onderdeel 1.3.4. blijkt dat dit uitgangspunt in deze begroting niet volledig wordt gerealiseerd. Dit heeft onder andere te maken met de tarieven van persoonsdocumenten, deze tarieven worden vastgesteld door het Rijk.

Toerekening kosten straatreiniging

In 2020 is het Gemeentelijk Riolerings Plan geactualiseerd (dit heet hierna Gemeentelijk Waterplan (GWP)). Naar aanleiding van dit plan is de toerekening van kosten straatreiniging geactualiseerd. Van straatvegen wordt 50% naar riolering en 50% naar de afval doorbelast. De kosten voor verzorgend onderhoud wegen wordt gelijkmatig verdeeld tussen riolering, afval, wegen en groen.

1.3.1. Precariobelasting

Precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen

De precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen van nutsbedrijven is per 1 juli 2017 afgeschaft.

Voor gemeenten die op 10 februari 2016 een verordening met tarief hadden vastgesteld voor de precariobelasting op kabels en leidingen geldt een overgangstermijn tot 1 januari 2022, zodat gemeenten in deze periode de effecten van de inkomstenderving kunnen opvangen. De gemeente Waddinxveen voldoet hieraan. Onder de overgangsregeling van 5 jaar kan een gemeente maximaal heffen naar het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016, de datum waarop het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting is aangekondigd.

De gemeente Waddinxveen heft deze precariobelasting in volledige vorm tot en met het begrotingsjaar 2021. Vanaf 2022 valt in de periode 2022-2026 de reservering cumulatief vrij dalend met 10%. In 2022 valt 50% vrij aflopend naar 10% in 2026.

1.3.2. Onroerende zaakbelastingen en toeristenbelasting

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de opbrengsten onroerende zaakbelastingen:

	2021	2022	2023	2024	2025
Woningen eigenaren	3.977	3.977	3.977	3.977	3.977
Niet-woningen gebruikers	1.564	1.564	1.564	1.564	1.564
Niet-woningen eigenaren	2.340	2.340	2.340	2.340	2.340
Totaal	7.881	7.881	7.881	7.881	7.881

Bedragen x € 1.000

De Waddinxveense ondernemersverenigingen hebben zich eind 2014 bereid verklaard mee te werken aan het oprichten van een ondernemersfonds. Ondernemers dragen hier zelf aan bij door middel van een financiële inbreng van jaarlijks in totaal € 50.000.

De Onroerendezaakbelastingen opbrengsten en de gevolgen voor de algemene uitkering zijn gelijk in 2022 ten opzichte van 2021 in deze Programmabegroting. De actualisatie van 2021 en de gevolgen voor 2022 en verder zullen meegenomen worden in de 2^e Burap 2021.

We verhogen het tarief voor de toeristenbelasting in Waddinxveen met ingang van 2022 van € 0,79 naar € 1,00 per persoon per overnachting. We blijven daarmee onder het landelijk gemiddelde van € 2,70 en blijven in de regio de gemeente met het laagste tarief.

De bovenstaande ramingen zijn gebaseerd op een statische begroting. Dit betekent dat hierin voor de jaren 2022 tot en met 2025 nog geen rekening is gehouden met opbrengsten uit areaaluitbreidingen.

1.3.3. Heffingen die onderdeel vormen van de specifieke dekkingsmiddelen

De gemeente Waddinxveen heeft als uitgangspunt dat de tarieven voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en begraafrechten 100% kostendekkend dienen te zijn. Indien deze tarieven al 100% kostendekkend zijn, worden de tarieven niet automatisch gecorrigeerd voor inflatie. Dit is op grond van de Gemeentewet niet toegestaan. De tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn inclusief compensabele BTW op de kosten van derden.

Om schoksgewijze tariefsaanpassing over de jaren te voorkomen zijn voor de heffingen die onderdeel uitmaken van de specifieke dekkingsmiddelen egalisatievoorzieningen in het leven geroepen. Overhead wordt door de vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) met ingang van 2017 niet meer doorbelast naar externe producten, maar mag voor de heffingen nog wel extracomptabel als last worden meegerekend bij de berekening van de kostendekkendheid.

1.3.3.1 Afvalstoffenheffing

In de kadernota hebben we €99K aangevraagd om het gedrag van onze inwoners te veranderen. Op het Grondstoffenplein is extra controle nodig. We begroten daarnaast nog €100K extra. Dit doen we om Waddinxveen schoon te houden. Extra inzet bestaat uit dagelijks narijden hotspots, verwijderen dumpingen en apart ophalen van verkeerd PMD. Ook is er nog een aantal onzekere factoren. De kwaliteitseisen voor ingezameld GFT, PMD en papier/karton worden steeds strenger. Er bestaat een risico op afkeur. De definitieve hoogte van de Afvalstoffenheffing wordt in december vastgesteld. De onderhandelingen over de DVO met Cyclus zijn nog niet afgerond.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrote opbrengsten:

	2021	2022	2023	2024	2025
Afvalstoffenheffing	4.145	4.447	4.450	4.447	4.451
Totaal	4.145	4.447	4.450	4.447	4.451

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing ziet er voor 2022 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	
Kosten afvalverwerking inclusief omslagrente	-3.690
Extra afschrijvingslast oude afvalbrengrstation	-111
Inkomsten afvalverwerking exclusief heffingen	117
	-
Netto kosten afvalverwerking	3.684
Toe te rekenen kosten afvalverwerking:	
Overhead	-228
BTW	-646
Totale kosten afvalverwerking	-4.558
Opbrengst afvalstoffenheffing	4.447
Onttrekking aan de egalisatievoorziening tarieven afvalstoffenheffing	0
Dekking Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (oude afvalbrengrstation)	111
Totale opbrengst afvalverwerking	4.558
Dekkingspercentage	100%

Bedragen x € 1.000

Het verwachte verloop van de egalisatievoorziening is als volgt begroot:

	2021	2022	2023	2024	2025
Verwachte stand Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing per 31-12	86	86	86	86	86

Bedragen x € 1.000

1.3.3.2 Rioolheffing

In 2020 is het Gemeentelijk waterplan 2021-2025 door de raad vastgesteld. Hierin wordt ook een inzicht gegeven in de tariefsontwikkeling

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrote opbrengsten:

	2021	2022	2023	2024	2025
Rioolheffing	2.545	2.722	2.899	3.076	3.076
Totaal	2.545	2.722	2.899	3.076	3.076

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing ziet er voor 2022 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing	
Kosten rioleringstaak inclusief omslagrente	-2.648
Inkomsten rioleringstaak exclusief heffingen	2
Netto kosten rioleringstaak	-2.646
Toe te rekenen kosten rioleringstaak:	
Overhead	-340
BTW	-286
Totale kosten rioleringstaak	-3.272
Rioolheffing	2.722
Onttrekking aan de egalisatievoorziening tarieven rioolrechten	550
Totale opbrengst rioolheffing	3.272
Dekkingspercentage	100%

Bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
Verwachte stand Egalisatievoorziening tarieven rioolrechten per 31-12	1.779	1.229	775	431	7

Bedragen x € 1.000

1.3.3.3 Begraafrechten

Op het moment van schrijven van de Programmabegroting wordt een nieuw beheerplan begraafplaatsen opgesteld. Dit zal aan de raad worden aangeboden. De eventuele gevolgen voor de tarieven worden bij de vaststelling van de legesverordeningen 2022 meegenomen.

De opbrengsten/tarieven van de begraafrechten zijn in 2022 vooralsnog opgenomen op het niveau van 2021.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrote opbrengsten:

	2021	2022	2023	2024	2025
Begraafrechten	300	300	300	300	300
Totaal	300	300	300	300	300

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de begraafrechten ziet er voor 2022 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten	
Kosten begraafplaats inclusief omslagrente	-285
Inkomsten begraafplaats exclusief heffingen	-
Netto kosten begraafplaats	-285
Toe te rekenen kosten begraafplaats:	
Overhead	-92
BTW	-

Totale kosten begraafplaats	-377
Begraafrechten	300
Onttrekking aan de egalisatievoorziening begraafplaatsen	77
Totale opbrengst begraafplaats	377
Dekkingspercentage	100%

Bedragen x € 1.000

Het verloop van de egalisatievoorziening ziet er als volgt uit:

	2021	2022	2023	2024	2025
Verwachte stand Egalisatievoorziening begraafplaatsen per 31-12	250	173	141	90	37

Bedragen x € 1.000

1.3.4. Leges

De begrote kostendekkendheid van de leges is als volgt:

Kostendekkendheid van leges Titel I			
Hoofdstuk	Lasten	Baten	Kostendekking %
Huwelijk	-28.422	27.262	95,92%
Persoonsdocumenten	-263.349	253.810	96,38%
Verstrekingen en Nasporingen	-15.031	12.854	85,51%
Huisvesting	-0	0	0,00%
Handel en (APV-)vergunningen	-3.888	2.203	56,66%
Telecommunicatie	-13.570	18.040	132,94%
Verkeer en vervoer	-2.100	-	0,00%
Rioolaansluiting	- 1.556	2.340	150,36%
Totaal	-327.916	316.509	96,52%

Kostendekkendheid van leges Titel II			
Hoofdstuk	Lasten	Baten	Kostendekking %
Bouwvergunningen	-829.000	829.000	100,00%
Totaal	-829.000	829.000	100,00%

Kostendekkendheid van leges Titel III			
Hoofdstuk	Lasten	Baten	Kostendekking %
Horeca	-1.985	1.683	84,78%
Organiseren evenementen of markten	-4.536	3.114	68,65%
Brandbeveiligingsverordening	-	-	-
Totaal	-6.521	4.797	73,56%

1.4. Kwijtscheldingsbeleid

Bij de beoordeling van een verzoek tot kwijtschelding is de betalingscapaciteit bepalend. Onder betalingscapaciteit wordt verstaan het positieve verschil tussen het netto-bestedbare inkomen en de door het Rijk genormeerde kosten van bestaan. Het netto-bestedbare inkomen is het inkomen dat resteert na de betaling van de huur (na aftrek van huursubsidie) en de premie voor de ziektekostenverzekering. De genormeerde kosten van bestaan bedragen, aldus het rijk, 90% van de bijstandsuitkering. Het staat de gemeente echter vrij dit percentage te verhogen tot 100%, waarbij ervan uitgegaan wordt, dat van een bijstandsuitkering geen gemeentelijke belastingen betaald kunnen worden. In Waddinxveen is dit, net als in het overgrote deel van de andere gemeenten in Nederland, dan ook gebeurd.

Indien bij de beoordeling van een kwijtscheldingsverzoek blijkt dat belastingplichtige niet beschikt over betalingscapaciteit, wordt kwijtschelding verleend. Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor afvalstoffenheffing. Voor kwijtscheldingen hebben we in deze begroting een structureel bedrag van € 114.000 opgenomen.

1.5. Lokale lastendruk

Onderstaande tabellen geven inzicht in de belastingdruk in 2021 in de gemeente Waddinxveen ten opzichte van de gemeenten in de regio Midden-Holland.

Gemeente	Gemiddelde taxatiewaarde	Tarief OZB woningen eigenaren	Tarief afvalstoffenheffing	Tarief rioolheffing
Waddinxveen	278.500	0,1129%	353	195
Bodegraven - Reeuwijk	351.600	0,1225%	316	316
Gouda	246.000	0,1045%	314	500
Zuidplas	314.700	0,1060%	302	210
Krimpenerwaard	292.600	0,1069%	253	252
Gemiddelde	296.700	0,1106%	308	295

Totale belastingdruk bij regio Midden-Holland gemeenten in 2021:

Gemeente	Totale belastingdruk	Waarde 250.000	Waarde 275.000	Waarde 300.000
Waddinxveen	863	846	874	902
Bodegraven - Reeuwijk	1.063	1.088	1.027	1.058
Gouda	1.071	996	1.114	1.140
Zuidplas	845	787	814	840
Krimpenerwaard	818	793	820	847
Gemiddelde	932	902	930	957

Bron: Coelo Atlas van de lokale lasten 2021 en Waarderingskamer

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017 bevat de kaders voor het risicomanagement. Er moet worden gezorgd dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid. Daarbij beoordeelt de gemeente het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente mogelijke risico's op kan vangen zonder dat de continuïteit van beleid of bedrijfsvoering in gevaar komt.

Risicomanagement is een dynamisch proces. Gedurende het jaar worden de risico's en beheersmaatregelen geactualiseerd. Hierover wordt gerapporteerd in de jaarstukken en in de programmabegroting. Risico's met financiële effecten nemen we mee bij de bepaling van het weerstandsvermogen. Deze risico-inventarisatie heeft ook plaatsgevonden tijdens het opstellen van de rekening. De resultaten zijn opgenomen in deze paragraaf. Volgens het beleid zijn risico's van het grondbedrijf niet in deze paragraaf opgenomen wegens de geheel eigen methodiek. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 7 Grondbeleid. Wel is het weerstandsvermogen van het grondbedrijf gecorrigeerd op de beschikbare weerstandscapaciteit van de algemene dienst, zodat het beschikbare weerstandsvermogen, opgenomen in deze paragraaf, een totaalbeeld geeft.

Deze paragraaf is als volgt opgebouwd. Allereerst rapporteren we over de risico-inventarisatie. Op basis hiervan wordt de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Daarnaast hebben we de beschikbare weerstandscapaciteit in kaart gebracht. Op basis van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit wordt het weerstandsvermogen berekend. Tenslotte worden de kengetallen over de financiële positie van de gemeente weergegeven.

Risico-inventarisatie

Het risicoprofiel omvat nu 48 risico's, dit is 2 risico's minder dan bij de vorige inventarisatie bij de Programmabegroting 2021-2024. Er zijn 3 risico's verwijderd. Dit zijn twee kleinere risico's waarvoor nu een verzekering geldt. De derde is het vervallen van het risico van het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs, omdat dit project nagenoeg afgerond is. Een nieuw risico is opgenomen voor de tertiaire borgstelling voor leningen van Woonpartners. Omdat het risico zeer klein is, is het wel als risico voor de volledigheid opgenomen, maar niet in een financieel risico verwerkt.

Hieronder staan de financiële risico's met een gewogen risico vanaf € 100.000. Daarbij hebben we ook – conform de nota – de beheersmaatregel weergegeven. Er zijn 4 risico's met een gewogen risico vanaf € 100.000. Deze golden ook al bij de vorige risico-inventarisatie, alleen is het bedrag in een aantal gevallen geactualiseerd. De bij dit risico genoemde investeringsbedragen betreffen – conform de afgesproken systematiek - de kalenderjaren 2022 en 2023.

Het 'gewogen risicobedrag' geeft de vermenigvuldiging van kans en financieel gevolg weer. Dit is het bedrag waar in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit rekening mee wordt gehouden.

Positie	Risico	Kans (in %)	Financieel gevolg (in €)	Gewogen risicobedrag	Programma risico
1	Hogere uitgaven dan geraamd voor het sociale domein	20%	3.935.000	786.900	Participatie in samenhang
	Beheersmaatregelen				
	- Een behoudende raming in de begroting dekt een deel van de risico's al af.				
	- Bestuurlijke invloed verbonden partijen				
	- Heldere contractafspraken met uitvoerders				
	- Interne beheer op uitgaven sociale domein				
	- Zo nodig beleidskader en/of regelingen aanpassen				

2	Deelneming van € 4.900.000 via Commandiet Triangel B.V. in C.V. Triangel.	10%	4.900.000	490.000	Algemeen (Treasury)
Beheersmaatregel: - Invloed via Deelneming Triangel GEM beheer BV. Resultaten vanuit gemeente nauwlettend gevolgd.					
3	Mogelijk beroep op gemeentegarantie bij de ingebrekestelling terugbetaling € 15 miljoen (kredietfaciliteit) door C.V. Triangel aan BNG.	4%	8.000.000	320.000	Algemeen (Treasury)
Beheersmaatregel: - 50% contragarantie BPD. - Invloed via Deelneming Triangel GEM beheer BV. Resultaten vanuit gemeente nauwlettend gevolgd.					
4	Mogelijk beroep op gemeentegaranties bij de ingebrekestelling terugbetaling € 15 miljoen (geldleningen) door C.V. Triangel aan BNG.	4%	7.500.000	300.000	Algemeen (Treasury)
Beheersmaatregel: - 50% contragarantie BPD. - Invloed via Deelneming Triangel GEM beheer BV. Resultaten vanuit gemeente nauwlettend gevolgd.					

De 4 risico's vanaf € 100.000 bepalen gezamenlijk voor driekwart het gewogen risico van alle risico's totaal. Er is een aantal onderwerpen waarvoor (nog) geen *financieel* gevolg bij de risico-inventarisatie is meegenomen, maar die wel van belang zijn om als risico te herkennen.

1. Na de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2016 zijn er nog drie belangrijke projecten met betrekking tot de onderwijshuisvesting: de vervangende nieuwbouw Coenecoop College, de realisatie van aanvullende gebouwelijke capaciteit (incl. gymnastieklokaal en kinderopvang) voor de scholen in Park Triangel en de aanvullende ruimtebehoefte Th Thijssenschool. Hiervan zijn de risico's nog niet goed in te schatten. Een belangrijk risico bij deze projecten is dat de ruimtebehoefte duidelijk lager of hoger komt te liggen dan eerder aangenomen. Andere risico's zijn de ontwikkelingen in de markt (indexeringen).
2. Er is nog een aantal beleidsvoornemens op het gebied van **circulaire economie en biodiversiteit** waarbij nog geen wettelijk kader beschikbaar is en/of ondersteunende rijksmiddelen zijn toegekend. Wel heeft Waddinxveen in 2015 ambitieuze doelen geformuleerd op deze onderwerpen, waarbij met de kennis van vandaag actualisatie van dat beleid verklaarbaar en noodzakelijk is. Omdat er voor wat betreft het wettelijk kader en rijksmiddelen nog geen duidelijkheid is, zijn de financiële risico's ten opzichte van het geformuleerde beleid niet opgenomen in de tabel.
3. In het kader van de uitvoering van de duurzaamheidsvisie gaat het in 2021 om duurzame woningen en de opwek van duurzame energie. Hier wordt intensief aan gewerkt in de vorm van de Regionale Energie Strategie en de Transitievisie Warmte. We stellen samen met de andere gemeenten en partners de Regionale Energie Strategie 1.0 op. Lokaal stellen we in samenwerking met partners en inwoners de Transitievisie Warmte op. Beide hebben een grote ruimtelijke én maatschappelijke impact. Het is thans nog niet duidelijk of er financiële risico's zijn – en zo ja- welke omvang deze hebben.
4. Nu een grote meerderheid van de bevolking gevaccineerd is en de coronamaatregelen steeds meer worden losgelaten, verwachten we dat **corona** steeds meer naar de achtergrond zal verdwijnen. Mocht er toch een nieuwe golf zich voordoen, dan is het moeilijk om een inschatting te maken wat de financiële gevolgen zouden zijn van een nieuwe golf. Doordat er nu meer ervaring is met corona en de bijbehorende lockdowns, kunnen de financiële gevolgen van een nieuwe lockdown enigszins beperkt worden. Bovendien is onze verwachting dat gemeentes, net zoals in 2020 en 2021, (gedeeltelijk) door het Rijk worden gecompenseerd als er nieuwe coronamaatregelen zouden worden getroffen. Eventuele langetermijngevolgen van de coronacrisis, zoals een stijging van het aantal inwoners met een uitkering, zijn in aparte risico's meegenomen.

In de Paragraaf verbonden partijen worden ook de risico's voor de verbonden partijen weergegeven. Deze analyse leidt niet tot de opneming van gewogen risico-bedragen van meer dan € 100.000 in de risico-inventarisatie.

Benodigde weerstandscapaciteit

Financieel gevolg

De ontwikkeling van het aantal risico's en het totaal aan maximaal financieel gevolg is als volgt.

	Begroting 2021-2024	Jaarrekening 2020	Begroting 2022-2025
Aantal geïnventariseerde risico's	48	50	48
Maximaal financieel gevolg alle risico's	€ 23.805.000	€ 24.736.000	€ 27.586.000

Risicosimulatie

Natuurlijk zullen de risico's zich niet allemaal tegelijk voordoen. Van alle risico's is de kans bepaald dat het risico zich zal voordoen. Volgens een statistische berekening kan vervolgens bepaald worden welk bedrag nodig is om de risico's af te dekken. Met een zekerheid van 90% kunnen de risico's worden afgedekt met een bedrag van € 3.364.000 (benodigde weerstandscapaciteit). Dit was bij inventarisatie voor de begroting € 3.380.000.

	Begroting 2021-2024	Jaarrekening 2020	Begroting 2022-2025
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 3.396.000	€ 3.864.000	€ 3.941.000

Beschikbare weerstandscapaciteit

Incidentele en structurele weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit kan worden onderscheiden in incidentele weerstandscapaciteit (vermogen om eenmalige financiële gevolgen van risico's op te vangen) en structurele weerstandscapaciteit (vermogen om structureel de financiële gevolgen van risico's op te vangen). We gebruiken in eerste instantie de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Indien zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan worden deze eerst incidenteel afgedekt vanuit de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens wordt hiervoor bij de samenstelling van de eerstvolgende begroting structurele dekking gezocht binnen de structurele begrotingsruimte. Indien dit niet lukt dan kan de structurele weerstandscapaciteit ingezet worden als dekkingsmiddel.

Incidentele weerstandscapaciteit

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan incidentele middelen van de algemene dienst vermeerderd met het saldo in de incidentele weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Dit wordt hieronder weergegeven. Met ingang van de 1^e Burap 2020 wordt er bij de bepaling van de hoogte van de algemene bedrijfsreserve rekening gehouden met toekomstige beslagen tot en met het einde van de begrotingsperiode.

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit is als volgt:

Elementen incidentele weerstandscapaciteit	Begroting 2021-2024	Jaarrekening 2020	Begroting 2022-2025
Vrije algemene bedrijfsreserve algemene dienst	15.908.000	17.441.000	18.412.000
Algemene bedrijfsreserve Zwembad	262.000	262.000	-
Post onvoorzien (met ingang van 2020 € 1)	€ -	-	-
Stille reserve	20.000	10.000	10.000
Totale incidentele weerstandscapaciteit algemene dienst	16.190.000	17.713.000	18.422.000
Saldo weerstandscapaciteit Grondbedrijf, zie Par. 7 - Grondbeleid	-1.630.000	-2.688.000	-3.663.000
Beschikbare incidentele weerstandscapaciteit	14.560.000	15.025.000	14.759.000

In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen is opgenomen dat ook stille reserves in de beschikbare weerstandscapaciteit wordt meegenomen. De mogelijke stille reserves zijn onderzocht. De stille reserves betreffen het positieve verschil tussen de directe verkoopwaarde (actuele waarde) en de boekwaarde (waardering). Het kan hierbij gaan om materiële bezittingen en/of financiële bezittingen (deelnemingen). Van een stille reserve in materiële bezittingen kan pas worden uitgegaan als de bijbehorende activa niet duurzaam aan de bedrijfsuitoefening zijn verbonden en dat de activa vrij verhandelbaar zijn. Voor de gemeente doet dat zich alleen voor bij onroerende zaken die in eigendom zijn van de gemeente en niet meer benodigd zijn voor de bedrijfsuitoefening. De stille reserves zijn geactualiseerd met de jaarrekening 2020. Er is 1 kleine stille reserve. Een aantal gebouwen is in het kader van het IHP niet meer voor onderwijs in gebruik en toegevoegd aan de voorraad '(strategisch) vastgoed'. Mogelijk zijn hier stille reserves. Maar gezien de hoge mate van onzekerheid van toekomstig gebruik en bijbehorende waarde, zijn deze niet in de weerstandscapaciteit opgenomen.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit van onze gemeente wordt toegelicht in de paragraaf Kengetallen.

Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt een relatie gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening maakt het mogelijk om een ratio voor het weerstandsvermogen te bepalen. Om de ratio van het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van normen die ontwikkeld zijn in samenwerking met de Universiteit Twente en bij meerdere gemeenten worden toegepast.

ratio	>2.0	1.4-2.0	1.0-1.4	0.8-1.0	0.6-0.8	<0.6
Betekenis	uitstekend	ruim voldoende	Voldoende	matig	onvoldoende	ruim onvoldoende

	Begroting 2021-2024	Jaarrekening 2020	Begroting 2022-2025
Beschikbare incidentele weerstandscapaciteit	14.560.000	15.025.000	14.759.000
Benodigde weerstandscapaciteit	3.396.000	€ 3.864.000	3.941.000
Ratio weerstandsvermogen	4,3	3.9	3,7
Ratio betekenis	uitstekend	Uitstekend	uitstekend

Kengetallen financiële positie

De kengetallen moeten worden opgenomen in deze paragraaf om de raad in onderlinge samenhang eenvoudig inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente en daarmee een bijdrage te leveren aan de (verdere) invulling van de kaderstellende en controlerende rollen van de raad. Ze moeten inzichtelijker maken over hoeveel (financiële) ruimte een gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Door de Provincie Zuid-Holland zijn normen gedefinieerd, die in het vervolg als referentie worden gebruikt. De kleuren van de verschillende ratio's per kengetal zijn groen, oranje (volgens website geel) en rood (volgens website oranje). Bij de toelichting op de kengetallen worden de ratio's per kengetal verklaard.

Het verloop van de kengetallen kan als volgt worden samengevat:

Kengetallen	Begroting 2021	JR 2020	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
Netto schuldquote	72%	70%	78%	96%	106%	98%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	72%	69%	78%	95%	105%	97%
Solvabiliteitsratio	38%	34%	37%	36%	36%	35%
Grondexploitatie ratio	27%	37%	15%	3%	-4%	-12%
Structurele exploitatieruimte	1,1%	1,1%	3,6%	2,1%	0,9%	0,4%
Belastingcapaciteit	107%	111%	106%	106%	106%	106%

Toelichting:

Netto schuldquote

Kengetal dat een indicatie geeft van de hoogte van de schuld. Daarmee kan een oordeel worden gevormd over de mate waarin de baten, exclusief reservemutaties, van de gemeente toereikend zijn om de schuldverplichtingen te voldoen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het percentage komt tot stand door de aangetrokken gelden minus de uitgezette gelden te delen door de jaarinkomsten. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van < 90% groen, bij 90% - 130% oranje (volgens website geel) en bij > 130% rood (volgens website oranje). De netto schuldquote is in 2020 verbeterd. De schuldquote is de verhouding tussen schulden en het totaal van de baten. De schuldquote is in 2022 vergelijkbaar met de jaarcijfers 2020. Maar daarna verslechtert de quote door het aantrekken van leningen in samenhang met Bijlage 3 – Meerjareninvesteringsprogramma 2022 - 2025, gecombineerd met lagere baten door de teruglopende activiteiten van het grondbedrijf. De rentelasten voor de aan te trekken langlopende geldleningen zijn onderdeel van de exploitatie saldi 2022 – 2025 in deze begroting. Zie hiervoor ook Paragraaf 4 - Financiering.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bij dit kengetal worden de doorgeleende gelden van de financiële activa gecorrigeerd op de netto schuldquote. Verder is de toelichting op de netto schuldquote van toepassing, inclusief referentiewaarden.

Solvabiliteitsratio

Kengetal dat weergeeft in hoeverre het totaal van de activa is gefinancierd vanuit het eigen vermogen. De ratio wordt berekend door het Eigen Vermogen (de reserves) te delen door het balans totaal. Volgens de website "staatvan.zuid-holland.nl" is de kleur bij een ratio van > 50% groen, bij 20% - 50% oranje (volgens website geel) en bij < 20% rood (volgens website oranje). De lopende Netto schuldquote heeft door de teruglopende activiteiten van het grondbedrijf nauwelijks invloed op het balans totaal. Omdat ook het eigen Vermogen redelijk gelijk blijft, is de solvabiliteit de komende jaren vrij stabiel.

Grondexploitatie ratio

Kengetal dat een indicatie geeft van de hoogte van de voorraad bouwgrond en de stand van het onderhanden werk bouwgrondexploitatie. De balanswaarde hiervan minus de voorzieningen voor negatieve grondexploitaties wordt gedeeld door de jaarinkomsten om tot deze ratio te komen. De hoogte van dit kengetal geeft aan wat het terugverdiensrisico is op de grondexploitaties ten opzichte van de totale inkomsten van de gemeente. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van < 20% groen, bij 20% - 35% oranje (volgens website geel) en bij > 35% rood (volgens website oranje). Volgens de eerdergenoemde website is de bandbreedte van deze ratio bij de diverse gemeenten groot. Of een gemeente een beheers- of een ontwikkelgemeente is heeft een grote invloed op deze ratio. De ratio daalt omdat de boekwaarde van de grondexploitaties zich ontwikkelt van negatief naar positief door de teruglopende activiteiten van het grondbedrijf. Een positieve boekwaarde geeft aan dat het cumulatief saldo baten hoger is dan het saldo lasten. Dit geeft in 2025 een ratio van -/ - 12%.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting/jaarrekening is, afgezet tegen de inkomsten. Dit kengetal brengt de structurele weerstandscapaciteit of robuustheid van de meerjarenbegroting tot uitdrukking. De structurele exploitatieruimte heeft een positieve invloed op de solvabiliteit als hiermee het eigen vermogen wordt versterkt. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van > 0% groen, 0% oranje (volgens website geel) en bij < 0% rood (volgens website oranje). De score blijft positief, al daalt de structurele exploitatieruimte wel de komende jaren.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk (jaar t) in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde (jaar t-1). Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van < 95% groen, bij 95% - 105% oranje (volgens website geel) en bij > 105% rood (volgens website oranje). De tarieven zijn bij de gemeente Waddinxveen hoger dan gemiddeld in Nederland.

Financiële kengetallen begroting 2022 – 2025 in samenhang

De gemeente Waddinxveen is een ontwikkelgemeente. Wel lopen de activiteiten van het grondbedrijf terug. Dit wordt zichtbaar in de ontwikkeling van de Grondexploitatie-ratio. De gemeente Waddinxveen is ook een investerende gemeente. Dit is te zien in Bijlage 3 – Meerjareninvesteringsprogramma 2022 – 2025 in deze begroting. Deze investeringen worden gedeeltelijk gefinancierd door het aantrekken van langlopende geldleningen, hetgeen invloed heeft op de negatieve ontwikkeling van de Netto schuldquote. Dit is gelukkig van beperkte invloed op de verhouding tussen het Eigen Vermogen en het Vreemd Vermogen waardoor de Solvabiliteitsratio redelijk stabiel blijft. De rentelasten voor de aan te trekken langlopende geldleningen zijn als lasten opgenomen in de Structurele Exploitatieruimte, die aflopend positief is. De Structurele Exploitatieruimte heeft ook een positieve invloed op het Eigen Vermogen als onderdeel van de eerder genoemde Solvabiliteitsratio. Bij de ratio Belastingcapaciteit wordt in de Paragraaf 1 - Lokale heffingen de lokale belastingdruk 2021 ook vergeleken met omliggende gemeenten. Hierbij heeft de gemeente Waddinxveen de op één na laagste belastingdruk.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1. Inleiding

In de openbare ruimte van onze gemeente vinden allerlei activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Onze kapitaalgoederen faciliteren deze activiteiten. Te denken valt aan wegen, bruggen, lantarenpalen, bomen, speelplaatsen, watergangen, sportvelden, het rioolstelsel en gemeentelijke gebouwen. De gemeente heeft de taak deze kapitaalgoederen te onderhouden. De kwaliteit en het onderhoud van deze kapitaalgoederen is bepalend voor de (jaarlijkse) lasten. De raad heeft op basis van de Visie Beheer Openbare Ruimte het beheerniveau en de daaraan gekoppelde financiële gevolgen vastgesteld voor alle kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Om het beoogde beheerniveau te waarborgen stellen we voor de verschillende kapitaalgoederen beheerplannen op.

De beheerniveaus, zoals vastgelegd in de Visie Beheer Openbare Ruimte, zijn als volgt onderverdeeld:

	Centra	Hoofdwegen	Woonwijken	Bedrijven	Buitengebied
Jaarlijks onderhoud	A	B	B	B	C
Groot onderhoud	A	B	B	B	C
Vervangingsinvesteringen	A	B	B	B	C

Deze beheerniveaus kunnen als volgt worden toegelicht:

Code	Kwaliteit	Technische staat	Verzorging
A	Hoog	Weinig op aan te merken	Schoon
B	Basis	Lichte schade, een en ander op aan te merken	Matig schoon, niet storend
C	Laag	Duidelijke schade, veel op aan te merken	Vuil, storend

Bij het in stand houden van de kapitaalgoederen maken we een onderscheid tussen jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. De budgetten voor jaarlijks onderhoud zijn per jaar op een gelijkblijvend niveau opgenomen binnen de exploitatiebegroting van het programma. Deze paragraaf richt zich op het groot onderhoud en vervangingsinvesteringen.

Groot onderhoud vindt plaats om de levensduur van een kapitaalgoed te verlengen. Om het groot onderhoud zonder fluctuaties te bekostigen treffen we voorzieningen. Jaarlijks wordt een evenredig bedrag gestort in de voorzieningen vanuit de exploitatie. De uitgaven voor groot onderhoud in een bepaald jaar onttrekken we uit de voorzieningen. Als kapitaalgoederen aan het eind van de levensduur zijn, vindt een vervangingsinvestering plaats. De kosten van de vervangingsinvesteringen worden geactiveerd en afgeschreven met ingang van het jaar na realisatie op basis van de levensduur van het nieuwe kapitaalgoed.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Binnen de kapitaalgoederen zijn onze beheerdisciplines onderverdeeld in wegen, groen, riolering en gebouwen. Om de kapitaalgoederen te beheren en onderhouden stellen we beheerplannen op. De disciplines wegen, groen en riolering hebben we verwerkt in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2021-2024. Voor de discipline gebouwen hanteren we in 2022 een meer jaren onderhoudsplan met een doorlooptijd van 2020-2023.

3.2.1 Wegen

Beleidskader

Onder de beheerdiscipline wegen vallen de disciplines wegen, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. We beheren en onderhouden deze disciplines op basis van het beleid uit de Visie Beheer Openbare Ruimte, slappe bodem, mobiliteit, parkeren en de Duurzaamheidsvisie. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) en de richtlijnen die worden opgesteld door het CROW, zoals de richtlijnen van Duurzaam Veilig. Ook het politiekeurmerk Veilig Wonen is een richtlijn die we voor openbare verlichting hanteren.

Wegen (x € 1.000)¹	B2021	2022	2023	2024	2025
Groot onderhoud	835	1.245	1.221	1.146	1.146
(Vervangings)Investerings	1.980	3.041	2.418	2.479	2.448
Totaal	2.815	4.286	3.639	3.625	3.593

3.2.2 Groen

Beleidskader

Onder de beheerdiscipline groen vallen de disciplines openbaar groen, spelen, stedelijk water en buitensport. We beheren en onderhouden deze disciplines op basis van het beleid uit de Visie Beheer Openbare Ruimte, Groenstructuur en groenbeleid, Speelruimteplan, Gemeentelijk Waterplan en de Duurzaamheidsvisie. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) en de richtlijnen uit het Handboek Bomen 2018 van het Norminstituut Bomen. Ook hanteren we voor onze speeltoestellen de eisen van het Warenbesluit Attractie- en speeltoestellen. Voor spelen geldt dat veiligheid leidend is en niet de beeldkwaliteit. Voor buitensport geldt een minimale cultuurtechnische en sporttechnische kwaliteit met betrekking tot de buitensportvelden.

Groen (x € 1.000)¹	B2021	2022	2023	2024	2025
Groot onderhoud	431	150	150	150	150
(Vervangings)Investerings	313	744	744	744	744
Totaal Groen	744	894	894	894	894

3.2.3 Riolering

Beleidskader

Voor het beheer en onderhoud van de riolering sturen we op twee aspecten, namelijk de technische staat en de afvoercapaciteit. Beheer op basis van een verschillende beheerniveaus is dan ook niet aan de orde. We beheren en onderhouden de riolering op basis van het beleid uit het Gemeentelijk Waterplan (GWP) en de Duurzaamheidsvisie. In het GWP wordt voor de periode 2021-2025 ingegaan op manier waarop we invulling geven aan onze zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater. In dit plan is tevens op hoofdlijnen beschreven hoe we ons rioolstelsel in stand houden. Het beheer van ons rioolstelsel is verder geconcretiseerd en vastgelegd in het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2021-2024. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR).

Riolering (x € 1.000)¹	B2021	2022	2023	2024	2025
Groot onderhoud	-	-	-	-	-
(Vervangings)Investerings	1.135	1.908	1.908	1.908	1.908
Totaal	1.135	1.908	1.908	1.908	1.908

¹ De bedragen voor groot onderhoud en vervangingsinvesteringen zijn inclusief de overhevelingen uit 2020.

3.2.4 Gebouwen

Beleidskader

Voor het beheer en onderhoud van onze gebouwen hanteren we het Meerjaren Onderhoudsplan Gebouwen (MJOP) 2020-2023. Hiervoor zijn de gebouwen geïnspecteerd en de gegevens ingevoerd in het onderhoudsprogramma, waarbij het beheerniveau 'sober en doelmatig' uit de NEN2767 is aangehouden. Door de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma Maatschappelijk Vastgoed zijn in 2024 en 2025 renovaties gepland voor de sportzalen Groenswaard en De Duikelaar. Als gevolg van deze geplande renovaties zullen beschikbare middelen spaarzaam en alleen indien noodzakelijk worden ingezet, waardoor enige achterstand in het onderhoud kan ontstaan. Dit heeft geen gevolgen voor het aan te houden beheerniveau. Sinds oktober 2021 hebben we de tennishal in eigendom, wat betekent dat deze deel uitmaakt van het gemeentelijk vastgoed.

3.3 Verloop voorzieningen

Voorziening onderhoud openbare ruimte

Om de uitgaven voor het groot onderhoud, opgenomen in het Integrale beheerplan openbare ruimte, te egaliseren is de Voorziening onderhoud openbare ruimte ingesteld. Het verloop van deze voorziening is als volgt:

Voorziening onderhoud openbare ruimte (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo	1.067	1.013	990	991	1.067
Storting	1.372	1.372	1.372	1.372	1.372
Onttrekking	-1.426	-1.395	-1.371	-1.296	-1.296
Eindsaldo	1.013	990	991	1.067	1.144

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Om de uitgaven voor het groot onderhoud opgenomen in het MJOP 2020 - 2023 te egaliseren is de Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen ingesteld. Het verloop van deze voorziening is als volgt:

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo	293	187	397	542	656
Storting	255	276	276	276	276
Onttrekking	-361	-66	-132	-161	-258
Eindsaldo	187	397	542	656	675

Paragraaf 4 Financiering

4.1. Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het rentebeleid op basis van de Notities Grondexploitatie 2019 en Rente 2017 van de commissie BBV. Het hierbij behorende rentebeleid voor de gemeente Waddinxveen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2017 die op 5 juli 2017 door de raad is vastgesteld. Met ingang van 2017 komt in de gemeente Waddinxveen alleen nog maar het saldo rentelasten dat samenhangt met het vreemd vermogen tot uitdrukking in de exploitatie aangevuld met de rentevergoeding over de reserve bovenwijkse voorzieningen. Een goed beeld met betrekking tot de ontwikkeling van de financieringsbehoefte is hierbij noodzakelijk. Dit beeld wordt niet verkregen uit de ontwikkeling van de baten en lasten en het verloop van de financieringspositie zoals opgenomen in deze begroting, maar uit de ontwikkeling van de uitgaande en inkomende kasstromen in meerjarenperspectief. Daarom hebben we met ingang van deze begroting informatie over de ontwikkeling van de financieringsbehoefte toegevoegd aan deze paragraaf.

4.2. Renteomslag 2022-2025

De renteomslag kan voor de begrotingsjaren 2022 – 2025 als volgt worden samengevat:

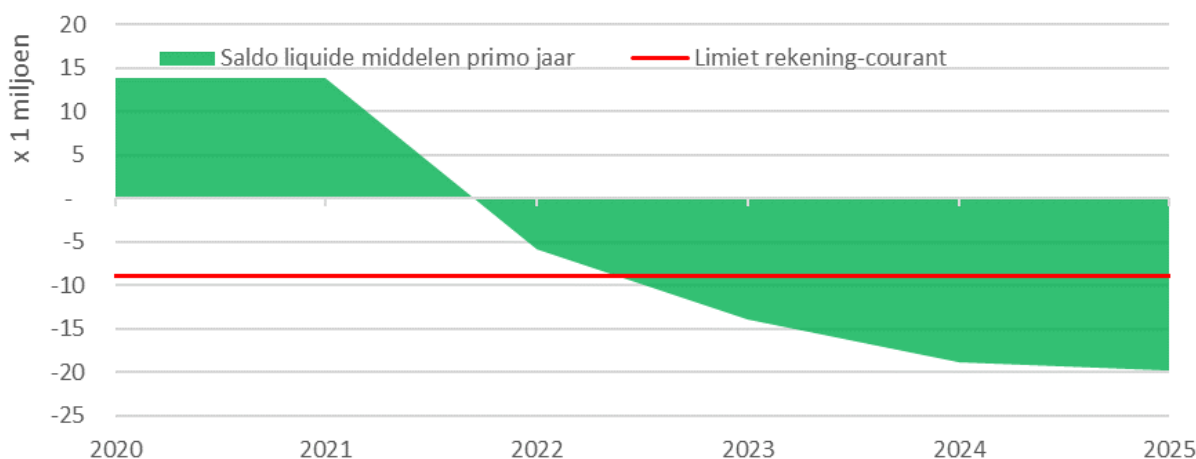
	2022	2023	2024	2025
Rentelasten kort- en langlopende geldleningen	-1.873	-1.924	-1.947	-1.963
Rentebaten kort- en langlopende vorderingen	-	-	-	-
Saldo rentelasten en baten	-1.873	-1.924	-1.947	-1.963
Doorberekende rente aan grondexploitatie	457	257	75	-12
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-1.416	-1.667	-1.872	-1.975
Rente over eigen vermogen	-111	-107	-63	-51
Rente over voorzieningen	-	-	-	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-1.527	-1.774	-1.935	-2.026
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.852	2.104	2.313	2.392
Renteresultaat op het taakveld Treasury	325	330	378	366

Bedragen x € 1.000

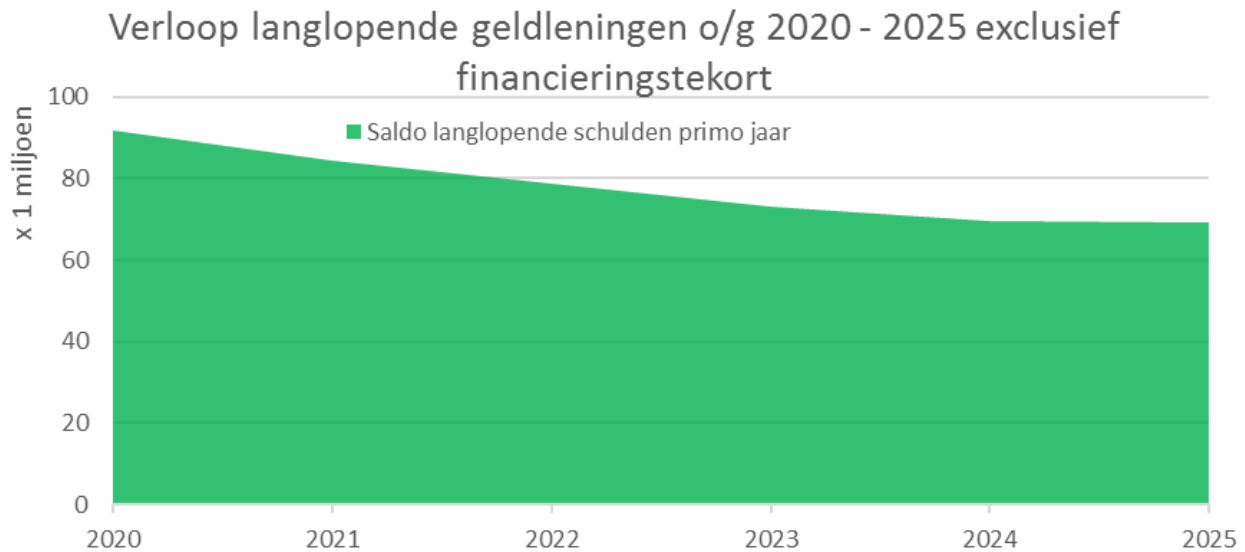
- Saldo rentelasten en baten

Bij het opstellen van deze begroting 2022-2025 heeft er een actualisatie plaatsgevonden van de liquiditeitsprognose op basis van het investeringsvolume en de ontwikkelingen van de grondexploitatieprojecten. Op basis van deze cijfers luidt de verwachting dat al in de loop van 2022 of 2023 nieuwe financieringsmiddelen aangetrokken dienen te worden. Vanwege het grote volume aan investeringen –en de huidige achterstand in de uitvoering daarvan- is op dit moment lastig in te schatten wanneer daadwerkelijk financiering nodig zal zijn.

Liquiditeitsverloop 2020 - 2025

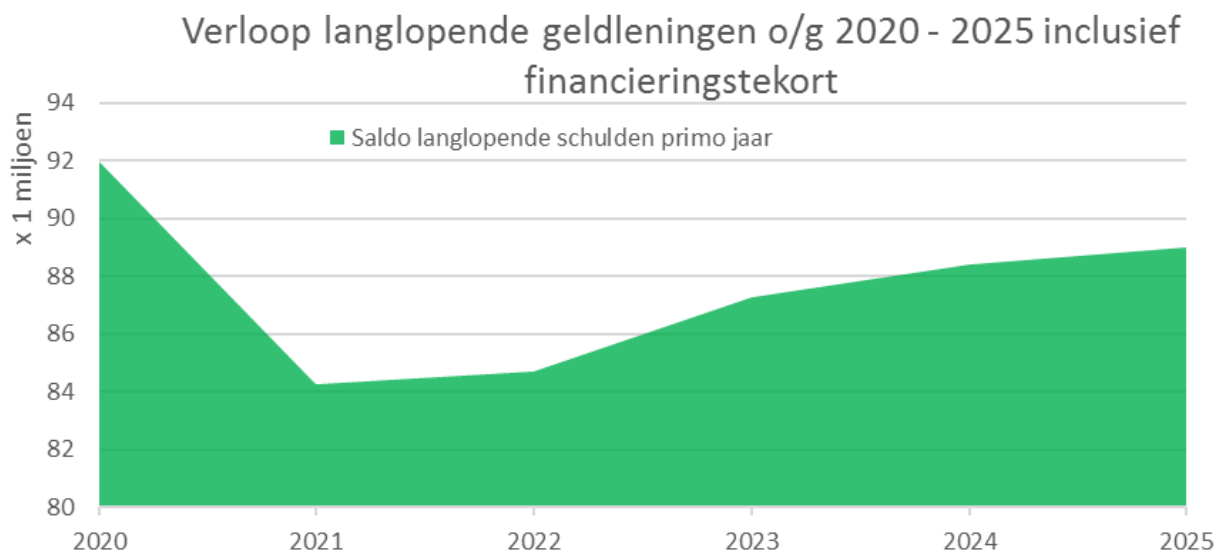

In samenhang hiermee ziet de ontwikkeling van de langlopende geldleningen er als volgt uit:

Bovenstaande ontwikkeling van de langlopende geldleningen is gebaseerd op de huidige bestaande leningenportefeuille. Het schuldrestant van € 62 miljoen ultimo 2025 bestaat uit 10 langlopende vastrentende fixe-geldleningen en 1 langlopende geldlening met jaarlijkse aflossing bij de BNG bank. Daarvan is € 52 miljoen het restant van de herfinanciering van € 64 miljoen uit 2015. De huidige leningenportefeuille is een zogenaamde 'dakpanconstructie' (looptijd geldleningen afgestemd op liquiditeitsbehoefte in meerjarenperspectief) waardoor het renterisico 'gespreid' is in de tijd.

Bij de grondaankopen Bouwfonds Property Development (BPD) in het kader van het actief grondbeleid gemeentelijke grondexploitatie Triangel is er sprake van 'projectfinanciering' door een langlopende geldlening van BPD voor hetzelfde bedrag. Hiervoor wordt met ingang van 2021 een rentepercentage gehanteerd van 1,80% en de lening wordt afgelost ultimo 2023. Deze rentelast wordt doorberekend aan de gemeentelijke grondexploitatie Triangel. Bij de overige langlopende geldleningen is er sprake van 'integrale financiering'. Bij deze vorm van financiering worden alle activa van de gemeente beschouwd bij het aantrekken van een langlopende geldlening.

In de eerste grafiek lopen de langlopende schulden af omdat deze is gebaseerd op de bestaande leningenportefeuille. In de tweede grafiek ziet u het verwachte verloop van de bestaande geldleningen inclusief aan te trekken langlopende leningen op basis van het netto financieringstekort. De berekening van het financieringstekort kunt u terugvinden in de uiteenzetting van de financiële positie. Er is rekening gehouden met de rentelasten van de nog aan te trekken langlopende leningen tegen rekenrente 1,50%. We hebben uit voorzichtigheid geen rekening gehouden met het saldo baten/lasten cumulatief vanaf 2021.

- Doorberekende rente aan grondexploitatie

Het in de grondexploitatie actief grondbeleid te hanteren rentepercentage wordt bij 'integrale financiering' bepaald uit het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Hierbij blijven de eerdergenoemde langlopende geldlening BPD en de uitgestelde betalingsregeling Centrum dus buiten beschouwing.

De rente aan een grondexploitatie actief grondbeleid wordt toegerekend over de boekwaarde van de actieve grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar. Er wordt gekozen voor een stabiel rentepercentage in de meerjarenprognose actief grondbeleid. Bij een afwijking van 0,5% van dit rentepercentage moet volgens de Notitie Grondexploitatie 2019 het percentage worden bijgesteld. Het doorberekende rentepercentage aan actief grondbeleid is bijgesteld in de 1^e burap 2021 van 1,25% naar 1,50% vanaf 2021.

- Rente over eigen vermogen

Met ingang van 2017 komt in de gemeente Waddinxveen in principe alleen nog maar het saldo rentelasten dat samenhangt met het vreemd vermogen tot uitdrukking in de exploitatie. Enige uitzondering vormt de Reserve Bovenwijkse voorzieningen, waarbij wél een rentevergoeding plaatsvindt.

- Doorberekende rente aan taakvelden

De aan de taakvelden (programma's en overzicht Overhead), als onderdeel van de kapitaallasten (Staat van vaste activa) toe te rekenen rente is de sluitpost van de renteomslag. Er mag in de renteomslag sprake zijn van een renteresultaat maar dit is maximaal een afwijking van 0,5% van de aan de taakvelden toegerekende rente. Dit saldo blijft achter op Onderdeel 6.3. Treasury inclusief aandelen en dividend van deze begroting. Met deze maximale afwijking van 0,5% wordt de mogelijkheid geboden om de toegerekende rente aan de taakvelden op basis van de Staat van activa in de (meerjaren)begroting te stabiliseren. De rente van de vaste activa is –gezien de berekeningen over 2020 en 2021- is verhoogd van 1,25% naar een structureel percentage van 1,50% (1^e Burap 2021) voor de jaren 2021 – 2025. Voor alle genoemde jaren wordt binnen de bandbreedte van 0,5% gebleven.

4.3. Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. De Wet fido heeft een gezonde financiering van openbare lichamen, waaronder gemeenten, als centrale bedrijfseconomische doelstelling.

Naast het beheersen van de financieringsrisico's kent de Wet fido ook een macro-budgettaire doelstelling. Dit betreft de beheersing van de grenswaarde van het zogenoemde EMU-tekort van 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

4.4. Wet Houdbare overheidsfinanciën

De wet Hof regelt in essentie twee zaken die voortvloeien uit Europese verplichtingen. De eerste is dat het nationale systeem van begrotingsvoorbereiding en de toepassing van vaste uitgavenkaders wettelijk worden vastgelegd. Ten tweede worden gemeenten gebonden aan een maximaal begrotingstekort (macronorm) op kasbasis. Gemeenten mogen een tekort hebben van 0,3%.

4.5. Risicobeheer

Voor het risicobeheer worden als risico's onderscheiden het renterisico van de korte termijnfinanciering, het renterisico voor de lange termijnfinanciering en het kredietrisico voor uitgezette gelden. In de Wet fido zijn voor het beperken en beheersen van de genoemde risico's concrete normen opgenomen, te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Deze worden in het vervolg verder uitgewerkt.

- Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie – dit is de mate waarin op korte termijn (ten hoogste 12 maanden) aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan – is de kasgeldlimiet van belang. Dit is het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. Vooral bij kortlopende financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de korte rente direct een relatief grote invloed op de rentelasten hebben. De Wet fido stelt daarom grenzen aan de omvang van korte financieringen.

Voor 2022 - 2025 zien de verwachtingen voor de kasgeldlimiet er als volgt uit:

Kasgeldlimiet	Bedragen per jaar			
	2022	2023	2024	2025
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	104.258	93.781	84.206	95.822
(1) Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,5 %	8,5 %	8,5 %	8,5 %
- in bedrag	8.862	7.971	7.157	8.145
(2) Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	9.413	9.413	9.413	9.413
Schuld in rekening-courant	13.971	18.807	19.837	29.191
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
(3) Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	299	299	299	299
Tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	13.216	13.216	13.216	13.216
Toets kasgeldlimiet				
(4) Totaal netto vlottende schuld (2) – (3)	9.869	14.705	15.735	25.089
Toegestane kasgeldlimiet (1)	8.862	7.971	7.157	8.145
Ruimte (+) / Overschrijding (-); (1) – (4)	-1.007	-6.734	-8.578	-16.944

Bedragen x € 1.000

- Renterisiconorm

De rentegevoeligheid – het renterisico – kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente typische looptijd van een jaar of langer. Om de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de gemeente te beperken stelt de Wet fido een limiet aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een zeker jaar moet worden aangepast aan de dan geldende markttarieven.

Dergelijke aanpassingen doen zich voor bij herfinanciering en renteherziening. De renterisiconorm volgens de Wet fido heeft als uitgangspunt om voldoende spreiding in de (rente)looptijden van lange leningen aan te brengen. Zoals eerder beschreven is de huidige leningenportefeuille een zogenaamde 'dakpanconstructie' waardoor het renterisico 'gespreid' is in de tijd.

Voor de begroting 2022 – 2025 is de renterisiconorm voor Waddinxveen als volgt:

Renterisiconorm	2022	2023	2024	2025
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
2. Te betalen aflossingen	5.514	3.674	375	7.375
3. Renterisico op vaste schuld (1 + 2)	5.514	3.674	375	7.375
4. Renterisiconorm (zie onderstaande berekening)	20.852	20.852	20.852	20.852
5a. Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	15.338	17.178	20.477	13.477
5b. Overschrijding renterisiconorm (3>4)				

Bedragen x € 1.000

Berekening renterisiconorm 2022 (bedragen x € 1.000):

- 4a Begrotingstotaal (lasten) jaar 2022 → 104.258
- 4b Percentage regeling → 20%
- 4 Renterisiconorm o.b.v. 20.852 (4a x 4b/100)

De renterisiconorm kan worden gezien als een nuttig instrument bij het beheersen van lange termijn renterisico's. Dit betekent niet dat deze norm alle renterisico's van de organisatie bestrijkt. Bijvoorbeeld de risico's op nieuw af te sluiten leningen voor zover deze niet worden aangegaan om andere leningen af te lossen, maken geen deel uit van de berekening van de renterisiconorm. De renterisiconorm wordt in de begrotingsperiode 2022 – 2025 niet overschreden.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Wat is bedrijfsvoering?

De gemeente Waddinxveen speelt in op vragen en ontwikkelingen van het dorp en levert producten en diensten voor het dorp. Bedrijfsvoering zorgt dat deze taken zo goed mogelijk kunnen worden uitgevoerd.

Meer zicht en grip op onze werkzaamheden

Vanaf 2021 werken we met een planning voor de hele organisatie, de z.g. 'concernplanning'. Deze helpt ons om beter aan de voorkant te sturen en te bepalen aan welke belangrijke onderwerpen we aandacht en voorrang geven.

We werken aan een organisatie die toekomstbestendig is

De samenleving verwacht een goede en betrouwbare gemeentelijke organisatie. Onze omgeving verandert snel en is onvoorspelbaar, onzeker en ingewikkeld. Om hier goed mee om te gaan, denken en werken we als één organisatie. Dus niet als aparte organisatieonderdelen. Zodat we medewerkers inzetten waar ze nodig zijn. En we meebewegen met de samenleving.

Onze organisatie is "klaar" als we bij elke ontwikkeling de juiste vorm van sturen kiezen. En daarmee de juiste route en partners. Soms ligt de nadruk daarbij op rechtmatigheid. Soms op het resultaat. Soms op samenwerken met anderen. Of op het versterken van anderen. En bijna altijd in combinatie. Iedere vorm vereist specifieke kwaliteiten, hulpmiddelen en aanpakken. In kleine stappen kiezen we steeds de juiste combinaties. Zo blijven we publieke waarde toevoegen.

We zorgen dat onze medewerkers klaar zijn voor de toekomst

Strategische Personeelsplanning (SPP) helpt ons te bepalen of onze medewerkers klaar zijn voor de toekomst en wat we moeten doen om dat zo te houden. Iedere manier van sturen vereist immers andere kwaliteiten en vaardigheden van medewerkers. Zo kunnen we bepalen wat nodig is om deze in de toekomst beschikbaar te hebben en te houden.

We brengen onze HR-doelen en onderwerpen in lijn met hoe we willen sturen. Zo kijken we bij het invullen van vacatures naar de aanwezigheid van specifieke kwaliteiten en 21 -eeuwse vaardigheden van kandidaten en naar hun langere termijn inzetbaarheid. Bij zittende medewerkers werken we aan het vergroten van de duurzame inzetbaarheid. Ook besteden we aandacht aan resultaten en beoordelen. Door talentmanagement halen we het beste uit medewerkers en zetten we ze in op hun sterkten en interesses. We hebben aandacht voor ontwikkelingen in de samenleving, zoals vergrijzing, werk-privé balans en arbeidsmarkt. We vertalen de gevolgen van deze ontwikkelingen in ons HR-beleid en hulpmiddelen.

Het Nieuwe Werken vernieuwd

Onze organisatie heeft door de coronacrisis geleerd, dat wat betreft digitaal- en thuiswerken, veel mogelijk is. We willen de lessen die we geleerd hebben en de voordelen van het thuiswerken in coronatijd behouden. Daarom werken we uit hoe het werken in de toekomst eruitziet. Zo kunnen we onze medewerkers op een gezonde manier ondersteunen bij het uitvoeren van hun werk. We passen bijvoorbeeld het gemeentehuis aan om dit meer geschikt te maken voor functies als ontmoeten, samenwerken en co-creëren als speciale vorm van samenwerken.

We werken nog slimmer en meer digitaal

We verbeteren telkens onze processen en gebruiken daarbij de beste programma's en betrouwbare gegevens. Medewerkers kunnen altijd en overal werken.

We vinden de bescherming van persoonsgegevens en de veiligheid van alle informatie belangrijk

We beschermen de persoonsgegevens

Per proces zorgen we voor goede maatregelen. We maken personen die ermee te maken hebben duidelijk waarom privacy belangrijk is. Op onze website laten we zien welke persoonsgegevens we gebruiken en waarom.

We beveiligen alle informatie

We controleren altijd ons netwerk op dreigingen en vreemde gegevens en gebeurtenissen. Informatie die niet bekend mag worden, is alleen bereikbaar met de juiste toestemming. We leggen onze maatregelen uit aan de organisaties die ons controleren.

We werken aan een open en toegankelijke gemeente

In 2022 maken we door de Wet open overheid (Woo) meer documenten actief openbaar. Daarbij kan worden gedacht aan wet- en regelgeving, organisatiegegevens, raadsstukken, bestuursstukken, stukken van adviescolleges, convenanten, jaarplannen en verslagen, Wob/Woo-verzoeken, onderzoeken, beschikkingen en klachten.

Door de komst van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer in 2022 moeten inwoners op een makkelijke manier berichten kunnen sturen naar de gemeente en aanvragen kunnen doen. We zorgen dat aanvragen en berichten in elk proces via een digitale manier mogelijk zijn.

Doelstellingen en inspanningen

Indicator	Toelichting	Doelstelling / inspanning 2022
Personeel		
Verzuim	<i>Ons verzuimpercentage is vanaf 2020 onveranderd met 5,5%. Het aantal langdurig zieken is hoog. Samen met onze Arbodienst werken we aan hun terugkeer in hun werk.</i>	<i>5%, inclusief langdurig verzuim (2020 verzuim 5,5%, landelijk beeld 2020 5,5%)</i>
Financiën		
Goed budgetbeheer	<i>We zijn en blijven in control. Afwijkingen zijn beperkt en worden op tijd in de bestuursrapportages (Burap) gemeld.</i>	<i>Maximale afwijking van € 500.000 tussen het voorspelde resultaat in de 2^e Burap en de verantwoording in de jaarrekening. (exclusief resultaat op opendeinde regelingen).</i>
Informatie		
Beschikbaarheid van computers, programma's en netwerk	<i>Voor een groot deel van ons werk is het noodzakelijk dat we computers, programma's en netwerk kunnen gebruiken.</i>	<i>De computers, programma's en het netwerk zijn voor 99,5% beschikbaar. Met uitzondering van vooraf gepland onderhoud.</i>
Informatiebeveiliging	<i>We regelen ook dat informatie klopt en dat de toestemming voor informatie klopt. Dat leggen we uit aan de organisaties die controleren hoe we ons aan de regels van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) houden.</i>	<i>Voor de grootste risico's nemen we de belangrijkste en meest dringende maatregelen.</i>
Juridisch advies		
Zorgvuldig juridische proces	<i>We handelen zorgvuldig, zoals de samenleving van ons verwacht en zorgen daarmee ook dat extra kosten worden voorkomen.</i>	<i>In minimaal 20% van de ingekomen bezwaarschriften voeren we pre-mediation gesprekken, waarbij vervolgens in minimaal 30% het geschil wordt opgelost met pre-mediation. Pre-mediation is een gesprek met de betrokkenen om te bekijken wat er speelt en of dat in een gesprek kan worden opgehelderd en het bezwaarproces kan stoppen.</i>
Juridische kwaliteitszorg		<i>Onze medewerkers zijn opgeleid om de juridische kwaliteit van onze producten te verbeteren.</i>
Inkoop		

Indicator	Toelichting	Doelstelling / inspanning 2022
<i>Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI)</i>	<p><i>Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI), ook wel duurzaam inkopen, betekent dat we, naast op de prijs van de producten, diensten of werken ook letten op de effecten van de inkoop op milieu en sociale aspecten.</i></p> <p><i>Bij circulair inkopen zorgen we ervoor dat producten of materialen aan het einde van de levens- of gebruiksduur weer kunnen worden hergebruikt.</i></p>	<i>Onze inkoopende medewerkers hebben kennis van MVI en circulair inkopen.</i>
Duurzaamheid	<i>In het Meerjaren onderhoudsplan is rekening gehouden bij investerings- en vervangingsmomenten met het uitvoeren van duurzaamheids- en energiebesparende maatregelen.</i>	<i>Onze vastgoedportefeuille is uiterlijk in 2025 CO2 neutraal. Hiervoor verrichten we energiebesparende maatregelen aan een aantal gebouwen. Bij de bouw van de nieuwe sporthal gebruiken we materialen uit de sloop van het oude gemeentehuis en De Boemel.</i>
Gebouwen	<i>We voeren het Uitvoeringsprogramma Maatschappelijk Vastgoed uit, zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 8 juli 2020.</i>	<i>We bouwen een nieuwe sporthal en renoveren het gebouw Wereldwijd, Mauritslaan 55.</i>

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laat uitvoeren. Het is daarom belangrijk de bijdrage van verbonden partijen aan de programma's en eventuele risico's te kunnen beoordelen. In de programma's is beschreven hoe de verbonden partijen bijdragen aan de programma's. Om te kunnen sturen op verbonden partijen is ook de financiële positie van belang. In deze paragraaf is per verbonden partij vermeld op welke wijze de gemeente financieel en bestuurlijk is verbonden. Ook is opgenomen of er sprake is van risico's voor de gemeente waarvoor geen maatregelen bij de verbonden partij zijn getroffen, maar die wel van materiële betekenis zijn voor de financiële positie.

Gemeenschappelijke regelingen	Soort regeling/ rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Verwachte omvang financiële resultaat	Omvang risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)
Veiligheidsregio Hollands Midden (Leiden)	College - Openbaar lichaam	€ 1.556.000	1 collegelid 1 van 19 stemmen	01-01-2022: € 5.623.000 31-12-2022: € 5.473.000	01-01-2022: € 48.868.000 31-12-2022: € 53.527.000	€ 0	Het weerstandsvermogen bedraagt eind 2022 € 932.000. De risico's zijn bepaald op € 932.000. Het weerstandsvermogen is in 2022 dus 1,00
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (Leiden)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 2.059.000	1 collegelid 2 stemmen	01-01-2022: € 6.281.000 31-12-2022: € 6.580.000	01-01-2022: € 40.630.000 31-12-2022: € 39.877.000	€ 0	Het weerstandsvermogen bedraagt eind 2022 € 3.133.000. De risico's zijn bepaald op € 5.150.000. De weerstandscapaciteit is in 2022 dus 60%.
Regio Midden-Holland (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 51.552	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2022: € 332.000 31-12-2022: € 332.000	01-01-2022: € 788.000 31-12-2022: € 788.000	€ 0	De Regio Midden-Holland beschikt over een weerstandscapaciteit van € 100.000, conform de hierover in het Algemeen Bestuur gemaakte afspraak.
Omgevingsdienst Midden-Holland (Gouda)	College - Openbaar lichaam	€ 1.603.671	2 collegeleden stemverhouding 16/183e	01-01-2022: € 2.317.000 31-12-2022: € 2.220.000	01-01-2022: € 8.592.000 31-12-2022: € 8.457.000	€ 0	De risico's zijn € 1.574.000, het weerstandsvermogen € 1.403.000. Dit is 89% dekking van de risico's.
Werkvoorzieningschap Promen (Gouda)	College - Openbaar lichaam	€ 1.982.000	1 collegelid	01-01-2022: € 2.451.000 31-12-2022: € 3.214.000	01-01-2022: € 6.939.000 31-12-2022: € 7.149.000	€ 0	Het weerstandsvermogen bedraagt eind 2020 € 2.300.000. De risico's zijn bepaald op € 2.400.000 Het weerstandsvermogen is 0,96 en wordt hiermee als voldoende beschouwd.

Streekarchief Midden-Holland (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 157.871	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2022: € 290.219 31-12-2022: € 283.380	01-01-2022: € 263.902 31-12-2022: € 247.960	€	De risico's zijn gekwantificeerd op € 200.000, het weerstandsvermogen is € 80.330. Dit is 45% van het gewenste weerstandsvermogen van €180.000
Grondbank RZG Zuidplas (Den Haag)	College - Openbaar lichaam	€ 0,-	2 collegeleden 2 van de 40 stemmen (= 5%)	01-01-2022: € 16.825.000,- 31-12-2022: € 16.825.000,-	01-01-2022: € 93.000.000,- 31-12-2022: € 94.500.000,-	€ 0,-	Op 1 juli 2021 is er een bestuurlijke overeenkomst en koopovereenkomst getekend tussen de GR Grondbank, Provincie Zuid-Holland en gemeente Zuidplas. Hiermee is er een concreet ontwikkelperspectief ontstaan. De verliesvoorziening zal de komende tijd afbouwen van € 21,0 mln. naar € 0,-. De deelnemersbijdrage is vanaf 1 januari 2021 vastgesteld op €0,-.
Bedrijvenschap Regio Gouda (Gouwe Park) (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 0,-	2 collegeleden	01-01-2022: € 5.306.500,- 31-12-2022: € 0,-	01-01-2022: € 0,- 31-12-2022: € 0,-	€ 0	De gemeente Waddinxveen is voor 1/3 aandeelhouder van het Bedrijvenschap. Vanaf 2020 is de GR gestart met winstuitkeringen aan de deelnemers. In 2020 en 2021 was dit voor Waddinxveen per jaar €1,0 mln. Het restant zal in 2022 opgedeeld worden onder de deelnemers. De exploitatie en GR zullen dan beëindigd worden.
Groenalliantie Midden-Holland en omstreken (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 222.600	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2022: € 6.766.000 31-12-2022: € 6.874.000	01-01-2022: € 2.557.000 31-12-2022: € 2.835.000	€ 0	Er is een gekwantificeerd risico van 457.000. Daarnaast is er een aantal ongekwantificeerde risico's. Het geschatte totaal van gekwantificeerde en niet-gekwantificeerde risico's is minder dan 2.000.000 en daarmee minstens 'voldoende'. Financiering exploitatie tekort door uittrekking provincie Zuid-Holland vanaf 2026 (aanname is 25% of meer).
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (Leiden)	College - Openbaar lichaam	€ 509.215	1 collegelid 3,99% van het stemrecht	01-01-2022: € 665.000 31-12-2022: € 480.000	01-01-2022: € 5.746.000 31-12-2022: € 5.854.000	€ 0	De risico's zijn gekwantificeerd, het totaal aan risico's in geld bedraagt € 1.200.000. Het weerstandsvermogen is niet voldoende om al deze risico's indien ze tegelijk voordoen, te kunnen afdekken.

Vennootschappen	Rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)			Verwachte omvang financiële resultaat	Risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)
BNG Bank	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA. 17.823 aandelen.			Gezien de aanhoudende onzekerheden doet de bank hier geen uitspraken over.	De bank heeft een laag risicoprofiel, hetgeen ook blijkt uit de ratings.
Oasen	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA 27 van de 748 aandelen				
Cyclus	N.V.	€	1 collegelid in de AVA 5,5% van de aandelen	01-01-2022: € 31-12-2022: €	01-01-2022: € 31-12-2022: €	€	Het College geeft Cyclus NV opdracht om het afval op te halen. Het College spreekt af dat Cyclus NV in Waddinxveen afval ophaalt. Voor 2022 spreken we met Cyclus nieuwe prijzen af voor het werk Cyclus doet. De kosten zijn gedekt door de afvalstoffenheffing.
Triangel	C.V./B.V.	€	1 collegelid en 1 directielid in de AVA 50 % van de aandelen	CV begin: € 10.000.000 CV Einde: € 10.000.000 BV begin: € 18.000 BV einde: € 18.000	CV begin: € 22.300.000,-- CV Einde: € 24.800.000,-- BV begin: € 92.900 BV einde: € 192.300	Verwacht resultaat totale deelneming circa € 0,8 mln.	De GEM CV heeft zelf een uitgebreide risicoparagraaf. Daarnaast zijn in de gemeentelijke grondexploitatie gekwantificeerde risico's opgenomen.
Stichtingen en Verenigingen	Rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)			Verwachte omvang financiële resultaat	Risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)
Stichting Greenport regio Boskoop	Stichting	€ 3.250	1 collegelid 1 stem per lid	N.v.t.	N.v.t.	€	Er zijn geen risico's. De stichting is als het ware een overlegorgaan.

Paragraaf 7 Grondbeleid

7.1 Inleiding

In deze paragraaf geven we een financieel totaalbeeld van de portefeuille van de Grondbedrijfsfunctie (GBf). Dit doen we op basis van de per 1 juli 2021 geactualiseerde grondexploitaties en recente beoordelingen van de lopende facilitaire projecten. De effecten van deze actualisaties hebben een directe invloed op de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfsfunctie (ABG), de voorzieningen en de weerstandscapaciteit. In deze paragraaf grondbeleid wordt een verdere toelichting gegeven op de mutaties.

7.2 Visie en uitvoering grondbeleid in relatie tot doelstellingen uit programma's

Het grondbeleid van de gemeente is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. In de Structuurvisie Waddinxveen 2030, beleidsnota's en bestemmingsplannen is vastgelegd hoe we ruimtelijk ontwikkelen. Vanuit risicobeheersing doen we dit primair vanuit facilitair grondbeleid, we geven de ruimte om andere partijen te laten ontwikkelen binnen de gestelde kaders. Echter de gemeente heeft de mogelijkheid om actief grondbeleid te voeren als dat vanuit een strategisch belang gewenst is. Daarnaast voert de gemeente grondbeleid uit via een deelname in Verbonden partijen.

Facilitaire projecten.

Zoals hiervoor is aangegeven streven wij in principe de vastgestelde doelstellingen na, door middel van facilitair grondbeleid.

We geven bij facilitaire projecten de ruimte aan andere partijen om te ontwikkelen binnen de gestelde kaders. De aankoop en uitgifte van gronden wordt bij facilitair grondbeleid uitgevoerd voor rekening en risico door andere partijen. De invloed van de gemeente Waddinxveen loopt dan niet via het grondeigendom, maar via bestemmingsplannen, overeenkomsten en/of een exploitatieplan.

In de volgende tabel, tabel 1, zijn facilitaire projecten aangegeven die bij opmaak van deze paragraaf in ontwikkeling zijn in de gemeente Waddinxveen. Deze facilitaire projecten lopen veelal door in 2021 en verder.

Tabel 1 Facilitaire projecten in ontwikkeling

R.6810 Locatie Postkantoor (Kerkweg Oost 161)	R.6820 Noordeinde 65	R.8802 Plasweg 39 - 41	R.0801 PostNL locatie
R.6811 Noordpark	R.6824 GEM Triangel	R.9802 Noordeinde 4, 46, 46bis, 46a	R.0804 Middelburgseweg 5
R.6812.1 Glasparel+ fase 2	R.6825 Esdoornlaan 26	R.9803 Noordeinde 74, 122a en 134	R.0805 Bredeweg 7-11
R.6813 Noordpunt Triangel	R.7801 Pluimveehouderij Zesde Tochtweg tegenover 6	R.9816 Zorgboerderij Noordkade 108	R.0806 Overslagweg-Truckparking
R.9814 Matrix Locatie Roskam	R.7809 Kerkweg-Oost 214-216	R.9817 Kanaaldijk 6	

Actieve gemeentelijke projecten.

Naast de bovengenoemde facilitaire projecten zijn ook projecten in ontwikkeling genomen die onder 100% regierol van de gemeente Waddinxveen worden ontwikkeld, Hierbij hebben wij een actieve rol waarbij we voor eigen rekening en risico ruimtelijke plannen ontwikkelen. Actief grondbeleid wordt alleen gevoerd indien dit van strategisch belang is voor de gemeente, in een dergelijk geval verwerven en ontwikkelen wij zelf de benodigde gronden.

Per 1 juli 2021 bestaan de volgende gemeentelijke actieve grondexploitaties: het Centrum, het Sleutelkwartier, Coenecoop III, 't Suyt fase I en II en Park Triangel. In het boekjaar 2021 is een nieuwe grondexploitatie, De Dreef, hieraan toegevoegd. In 2021 zal tevens de exploitatie van 't Suyt fase I worden afgesloten.

Verbonden partijen.

Naast facilitaire projecten en gemeentelijke grondexploitaties maken we binnen het GBf deel uit van een drietal Verbonden Partijen. Verbonden Partijen zijn organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft.

De drie Verbonden Partijen zijn:

1. Grondbank RZG Zuidplas,
2. GEM CV Park Triangel en
3. Bedrijvenschap Regio Gouda (Gouwe Park 1).

Nota kostenverhaal.

Nieuwe ontwikkelingen brengen kosten met zich mee. Daarom heeft de gemeente de 'Nota Kostenverhaal 2019' opgesteld. In deze nota is uiteengezet hoe om wordt gegaan met:

- Plankosten,
- Bovenplanse kosten
- Bijdragen voor ruimtelijke ontwikkelingen en
- Bijdragen aan bovenwijkse voorzieningen.

De Nota kostenverhaal zal in samenhang met de invoering van de nieuwe Omgevingswet worden herzien medio 2022. De omgevingswet wordt ingevoerd per 1 juli 2022.

7.3. Prognose resultaten Grondbedrijfsfunctie

Portefeuillerisico

Voor de portefeuillebeheersing van de GBf is het noodzakelijk een inschatting te maken van de risico's die zich in de verschillende portefeuilleonderdelen en totale portefeuille kunnen voordoen. De risico's worden op het niveau van de gehele portefeuille alsmede op het niveau per onderdeel in beeld gebracht.

Prognoses per portefeuilleonderdeel

Bij het opstellen van de begroting en de jaarstukken worden de grondexploitatiebegrotingen geactualiseerd en de projecten facilitair grondbeleid tegen het licht gehouden, ook worden de resultaten en risico's bij de verbonden partijen beoordeeld. Hier wordt beoordeeld of de resultaten in financieel opzicht en qua voortgang moeten worden bijgesteld. In deze paragraaf worden de mutaties, voorzieningen en risico's per onderdeel beschreven.

Risico's

De belangrijkste overkoepelende risico's vloeien voort uit de woningbouwprogrammering versus de raming van de woningbehoefte. In de behoefte-raming van de provincie was tot voor kort alleen de lokale behoefte opgenomen. Hierdoor hadden wij als Waddinxveen een over-programmering.

Nu wordt er in de provinciale behoefte-ramingen ook rekening gehouden met bovenregionale groei. Ook is het mogelijk om meer te programmeren dan de behoefte door planuitval en planvertraging. Hierdoor hebben we lokaal geen over-programmering meer en lopen we voor de huidige lopende projecten geen risico. Echter maakt de bovenregionale opgave van de Zuidplaspolder onderdeel uit van de laatste behoefte-ramingen. Deze werd hier voorheen los van gezien. Doordat de Zuidplaspolderontwikkelingen nu getoetst moeten worden aan de behoefte-ramingen, brengt dit het risico met zich mee dat andere plannen in de regio Midden-Holland niet kunnen worden gerealiseerd. Dit geldt dus ook voor nieuwe Waddinxveense plannen, plannen die nog niet regionaal zijn afgestemd. Onze huidige grondexploitaties lopen hierdoor geen gevaar. Als Regio Midden-Holland gaan we het gesprek met de provincie aan om te kijken naar een passende oplossing.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om nadelige gevolgen van niet-afgedekte risico's op te vangen en welke grootte de ABG moet hebben om risico's in de portefeuille te kunnen dekken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in en benodigde weerstandscapaciteit en beschikbare weerstandscapaciteit:

- Benodigde weerstandscapaciteit is het totaal van de financiële vertaling van alle projectspecifieke en conjuncturele of generieke risico's die voor deze begroting in beeld zijn gebracht.
- Beschikbare weerstandscapaciteit, de ABG, geeft aan in hoeverre de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) hieruit gedekt kan worden.

In onderstaand schema is de geprognosticeerde weerstandscapaciteit van de GBf weergegeven. De stand van de ABG minus de risico's geeft het weerstandsvermogen weer.

Tabel 2 Stand weerstandscapaciteit²

	Begroting 2021-2024	Jaarrekening 2020	Begroting 2022-2025
ABG	1.593	2.424	2.504
Risico's	3.695	5.112	6.167
Weerstandscapaciteit	-2.102	-2.688	-3.663

Bedragen x € 1.000

Weerstandsvermogen

Ná vaststelling van de begroting 2022 - 2025 door de gemeenteraad bedraagt de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit (het saldo van de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfsfunctie (ABG) ná aftrek van eventuele generieke en project specifieke risico's) per 1 januari 2022 circa +/- € 2.7 mln. De ontwikkeling van het totale weerstandsvermogen, waar het ABG onderdeel van uit maakt, blijft de komende jaren voldoende om de ingeschatte risico's te kunnen afdekken.

Actief Grondbeleid

Parameters

Jaarlijks worden de grondexploitaties bij jaarrekening en begroting geactualiseerd. Dit betekent dat de grondexploitaties marktconform worden gemaakt zodat we in staat zijn de te verwachten investeringen te kunnen plegen. Ook wordt opnieuw gekeken naar de te verwachten opbrengsten als tegenhanger van de te verwachten investeringen. Om de investeringen en opbrengsten in de toekomstige jaren vanaf 1-1-2020 op peil te houden worden deze bedragen geïndexeerd (Tabel 3 Parameters per 1-1-2020 Investerings). De toe te passen indexatie betreft een percentage welke "parameters" worden genoemd. De toe te passen parameters zijn indexcijfers voor kosten- en opbrengststijging, rentekosten en -opbrengsten en de verplicht te hanteren discontovoet (voorschrift Commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)).

Ten aanzien van de te verwachten investeringen is met name gekeken naar de nog te investeren budgetten van eventueel te verwerven gronden, plan- en overige kosten vanaf 1-1-2020. Ook is beoordeeld of de beschikbare budgetten voor de te verwachten civieltechnische kosten voldoende aanwezig zijn om de te verwachten werken te kunnen uitvoeren.

Met betrekking tot de opbrengsten zijn in de rekentechnische uitgangspunten 2021 de te hanteren grondprijzen opgenomen die zijn verwerkt in de actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties per 1-1-2021. De grondprijzen per 1-1-2020 zijn geïndexeerd met 2% opbrengststijging. Dit percentage wordt de komende jaren in de actualisatie toegepast (Zie tabel 4 Parameters per 1-1-2021 Grondopbrengsten).

Bij actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties wordt rekening gehouden met de volgende parameters:

Tabel 3 Parameters per 1-1-2021 Investerings

	Totaal beeld parameters	2021	2022	2023 en verder
1	Verwerving, civiele kosten en plankosten	1,50%	2,00%	2,00%
2	Rente over de te verwachten kosten en opbrengsten (o.b.v. BBV richtlijnen)	1,50%	1,50%	1,50%
3	Opbrengsten woningbouw en bedrijventerreinen	2,00%	2,00%	2,00%
4	Discontovoet ten behoeve van netto contant maken van de eindwaarde per 1-1-2020 conform BBV- regelgeving	2,00%	2,00%	2,00%

² Conform de systematiek bij paragraaf 2, worden bij deze paragraaf nu ook de geactualiseerde risico's van dit moment afgezet tegen de reserve aan het einde van de begrotingsperiode.

Tabel 4 Parameters per 1-1-2021 Grondopbrengsten

	Opbrengstensoort	2021	2022	2023	2024 en verder
1	Woningbouw	2%	2%	2%	2%
2	Bedrijven	2%	2%	2%	2%

De te hanteren parameters zijn begin 2021 door ons college van burgemeester & wethouders vastgesteld via het document "Rekentechnische uitgangspunten ten behoeve van actualisatie Grondexploitaties gemeente Waddinxveen per 1-1-2021" en verwerkt in alle gemeentelijk te actualiseren grondexploitatiebegrotingen per 1-1-2021. De actualisatie van de parameters vindt plaats bij het opstellen van de jaarrekening 2021.

Voor een nadere analyse, onderbouwing en detaillering van bovengenoemde parameters en te hanteren grondprijzen per 1-1-2021 verwijzen wij naar de "Rekentechnische uitgangspunten ten behoeve van actualisatie Grondexploitaties gemeente Waddinxveen per 1-1-2021".

Mutaties

Algemeen

Er is destijds gekozen voor het hanteren van een stabiel rentepercentage in de meer-jarenprognose van ons actief grondbeleid. Bij een afwijking van 0,5% van dit rentepercentage moet volgens de Notitie Grondexploitaties 2016, welke in de augustus 2019 is aangescherpt, aangevuld en extra toegelicht, van de Commissie BBV het percentage worden bijgesteld. Het doorberekende rentepercentage voor actief grondbeleid is 1,5% zoals ook in tabel 3 hiervoor is opgenomen

Het doorberekende rentepercentage voor actief grondbeleid is 1,5% zoals ook in tabel 3 hiervoor is opgenomen. Dit percentage is gerelateerd aan het percentage van de vreemd vermogen portefeuille.

De gehanteerde jaarlijkse kostenindexatie is aangepast van 3,0% naar 1,5% voor 2021 als gevolg van de stabilisatie van het kostenniveau in de GWW-sector in 2021. De verwachting is dat de stabilisatie zal doorzetten vanaf 2022. Echter is er voorzichtigheidshalve voor gekozen om vanaf 2022 een jaarlijks te hanteren kostenindexcijfer van 2,0% op te nemen..

Zie ook tabel 3 "Parameters per 1-1-2021 Investerings".

Nadere toelichting actieve grondexploitaties

Op dit moment lopen er zeven actieve grondexploitaties (BIE):

1. het Centrum,
2. Coenecoop III,
3. Park Triangel,
4. Sleutelkwartier,
5. 't Suyt fase I,
6. 't Suyt fase II,
7. Oude Dreef.

1. Centrum

De gemeente heeft met ontwikkelaar ASR en met ontwikkelaar MRP een overeenkomst, waarin de resterende realisatie van het centrum is vastgelegd. Het centrum bestaat uit 3 fases, te weten:

- Fase 1A (reeds gerealiseerd),
- Fase 1B programma: 23 spoorwoningen en ca. 4.700 m² b.v.o. appartementencomplex (ter plaatse van het beoogde kantoor), (MRP)
- Fase 2 programma in grondexploitatie: 108 woningen (ASR)

Fase 1B

De 23 spoorwoningen zijn verkocht en op dit moment wordt er gebouwd. De verwachting is dat de woningen rond de zomer 2022 worden opgeleverd.

De gemeenteraad heeft op 23 juni 2021 haar akkoord gegeven voor een wijziging in de uitgangspunten voor het kantoor naar het appartementencomplex. De financiële effecten volgend uit deze wijziging zijn verwerkt in de jaarrekening 2020. De verwachting is dat in 2022 wordt gestart met de bestemmingsplanprocedure. In 2023 start de bouw van de woningen.

Fase 2

Voor fase 2 is middels de vaststellingsovereenkomst met ASR (vastgesteld door gemeenteraad in februari 2019) het volgende bepaald. Er komt geen ruimte voor detailhandel voor fase 2. Het woningaantal wordt verhoogd van 64 woningen naar 108 woningen.

De gemeente is met ASR in gesprek over ontbinding van de overeenkomst. Verwachting is dat in 2021 de overeenkomst ontbonden wordt en in 2022 wordt gestart met de nieuwe fase 2.

Het totaal betreft het financieel resultaat van de grondexploitatiebegroting Centrum circa € 5.089.000,- mln. (eindwaarde per 31-12-2025) negatief/ nadelig. Bij de administratieve afsluiting (2025) van de grondexploitatie dient de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 742.000, alsnog via een resultaatbestemming plaats te vinden. Gezien het feit dat er sprake is van een negatief resultaat, komt deze bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen ten laste van de ABG.

2. Coenecoop III

In 2020/ 2021 is er 1 kavel geleverd die in 2019 is verkocht. Er zijn 5 kavels verkocht waarvan 3 kavels al zijn geleverd. De 2 andere verkochte kavels worden naar verwachting ook in 2021 geleverd. De resterende 3 kavels zijn in optie genomen. De verwachting is dat in 2021/2022 deze resterende 3 kavels ook worden verkocht en geleverd. De optanten hebben hun plannen al uitgewerkt, deze worden beoordeeld door het ODMH. De civieltechnische werkzaamheden worden uitgevoerd in relatie tot de verkoop van de kavels.

Begin 2019 is mede ten behoeve van de nog te verkopen kavels binnen het bedrijventerrein Coenecoop III door een daartoe deskundig bureau een grondprijسادvies opgesteld. De in dit rapport aangegeven grondprijzen zijn verwerkt in de grondexploitatie.

In de huidige situatie is vanuit de gebruikers aangegeven dat er mobiliteitsknelpunten zijn. Na verkoop van alle kavels en ingebruikname van de gerealiseerde bedrijfspanden wordt beoordeeld of er aanvullende maatregelen getroffen moeten worden voor het oplossen van deze knelpunten.

Het totaal financieel resultaat van de grondexploitatie Coenecoop III bedraagt circa € 680.000 (eindwaarde per 31-12-2023) positief. Bij administratieve afsluiting (2023) van de grondexploitatie wordt ten laste van het resultaat de bijdrage ten gunste van de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 283.000, via een resultaatbestemming geboekt.

3. Gemeentelijk deel Triangel

De ontwikkeling van Park Triangel vordert gestaag. De bouwproductie in 2021 is met circa 300 woningen fors. Daarnaast is in het voorjaar van 2021 gestart met de bouw van in totaal 127 woningen in deelplan F (Parkzicht). Ook in de deelplannen H en I ten zuiden van de Maaltocht, de tweede fase van Park Triangel, worden inmiddels de eerste woningen gebouwd.

De verwachting is dat het huidige bouwtempo gehandhaafd kan blijven, ondanks de stijgende vrij op naam prijzen (VON-prijzen) van de woningen. In de grondexploitatie is vanuit het voorzichtigheidsbeginsel echter een genuanceerder bouwtempo opgenomen, waarbij de afronding van de gehele bouwlocatie wordt voorzien in het jaar 2028.

Door verdere aanpassingen van de rente over de in te brengen gronden en een aangepaste fasering is het resultaat op eindwaarde ten opzichte van de jaarrekening 2020 iets afgenomen tot € 13.669.000,-- (op eindwaarde 31-12-2028), afname van € 9.000,--.

4. Sleutelkwartier

Binnen de exploitatie wordt voorzien in de bouw van circa 125 woningen. De grondexploitatie bestaat uit zeven deelexploitaties, per deellocatie wordt een doorkijk gegeven voor 2022:

- Overall (plankosten en hoofdinfrastructuur): In 2022 wordt naar verwachting een gedeelte van het ontwerp openbare ruimte opgeleverd, de Beukenhoflocatie.
- Locatie 3 Oude gemeentehuis: In 2021 wordt gestart met de bestemmingsplanprocedure, in 2022 wordt deze afgerond.
- Locatie 4 Kerkweg oost 222: In 2022 is gestart met de bouw van de woningen.
- Locatie 6 Beukenhof: In 2021 wordt gestart met de bestemmingsplanprocedure, in 2022 wordt deze afgerond.
- Locatie 7/8/9 Passage: In 2022 wordt gestart met de bestemmingsplanprocedure.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project Sleutelkwartier bedraagt circa € 5.636.000 negatief (op eindwaarde per 31 december 2024). Bij administratieve afsluiting (2024) van de grondexploitatie dient de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 107.000, alsnog via een resultaatbestemming plaats te vinden. Gezien het feit dat er sprake is van een negatief resultaat, komt deze bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen ten laste van de ABG.

5. 't Suyt fase I

Het project is afgerond en de grondexploitatie wordt per 31 december 2021 afgesloten.

In de risicobijlage van de grondexploitatie is een risico opgenomen dat betrekking heeft op fiscaalvriendelijke overdracht van een vijftal gronden (vrije kavels). De belastingdienst onderzoekt of de gemeentelijke zienswijze van deze overdracht op de juiste manier is gebeurd. De verwachting is, als dit risico zich voordoet, dat de grondexploitatie al gesloten is. De eventuele naheffing zal dan ten laste komen van de ABG.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project 't Suyt fase 1 bedraagt circa € 2.030.000 positief (eindwaarde per 31 december 2021). Bij administratieve afsluiting (2021) van de grondexploitatie wordt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 311.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming geboekt.

6. 't Suyt fase II

De grondexploitatie is in oktober 2020 vastgesteld. Op dit moment loopt de bestemmingsplanprocedure voor het plan. Naar verwachting wordt deze begin 2022 vastgesteld door de gemeenteraad. Op basis van de reacties op het voorontwerpbestemmingsplan bestaat het risico dat er beroep wordt ingediend op het bestemmingsplan. Dit betekent een vertraging in het project van circa 9 tot 12 maanden. Dit is verwerkt in de risicobijlage van de grondexploitatie.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project 't Suyt fase 2 bedraagt circa € 1.129.000,- positief (eindwaarde per 31 december 2026). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 896.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

7. Oude Dreef

Op 23 juni 2021 is zowel het programma van eisen als de grondexploitatie voor de ontwikkeling van de Dreef vastgesteld. Doel van deze ontwikkeling is het creëren van een circulair, groen, gemengd woongebied met 175 woningen.

In het najaar van 2021 zal gestart worden met de voorbereidingen voor de aanbesteding, waarmee de markt gevraagd zal worden om met een plan te komen voor de gebiedsontwikkeling. De verwachting is dat in 2022 de aanbesteding wordt uitgevoerd. Volgens de huidige verwachtingen zullen in het najaar van 2024 de eerste woningen gebouwd worden.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project De Dreef bedraagt circa € 1.251.000,- positief (eindwaarde per 31 december 2027). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 471.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

Boekwaarde en resultaat

Tabel 5: Boekwaarde grexen

Overzicht boekwaarde mutaties/ contante waarde per 31-12-2020 (x € 1.000) exclusief tussentijdse winstneming

Project	boekwaarde per 1-1-2021 in €	V/N
Centrum	10.450	N
Coenecoop III	982	N
't Suyt	2.105	V
Triangel gemeente	17.958	N
Sleutelkwartier	3.302	N
't Suyt fase II	4.015	N
Oude Dreef	0	V
Totaal	34.602	N

Tabel 6 Resultaat grexen

Samenvattend overzicht resultaat contant en op eindwaarde grexen (x € 1.000)

Project	Begroting 2022 – 2025			Jaarrekening 2020			Verschil		Eindwaarde	
	Saldo contante waarde per 01-01-2021	V/N	Eind datum	Saldo contante waarde per 01-01-2021	V/N	Eind datum	Saldo contante waarde per 31-12-2020	V/N	Resultaat op eindwaarde	V/N
Centrum	4.609	N	2023	4.609	N	2023	0	n.v.t.	5.089	N
Coenecoop III	641	V	2023	641	V	2023	0	n.v.t.	680	V
t Suyt fase I	1.991	V	2021	1.991	V	2021	0	n.v.t.	2.030	V
Triangel gemeente	12.134	V	2028	11.936	V	2028	198	V	13.669	V
Sleutelkwartier	5.207	N	2024	5.207	N	2024	0	n.v.t.	5.636	N
't Suyt fase II	913	V	2026	990	V	2026	77	N	1.029	V
Oude Dreef	1.089	V	2027	n.v.t.		n.v.t.	1.089	V.	1.251	V
Totaal	6.952	V		5.742	V		1.210	V	7.934	V

Het in tabel gepresenteerde eindwaarde resultaat per grondexploitatie is exclusief de correctie van de boekhoudkundige tussentijdse winstnemingen. De tussentijdse winstnemingen worden bepaald op basis van het saldo per jaar in relatie tot de procentuele voortgang van het project. Vanzelfsprekend maken de tussentijdse winstnemingen gedurende de looptijd de winst aan het einde van de grondexploitatie, zoals hierboven in tabel 6 weergegeven, kleiner.

Tussentijdse winstneming

In de Notitie Grondexploitatie 2016 en nog eens aangescherpt in de notitie van het BBV in juli 2019 is aangegeven op welke wijze rekening gehouden moet worden met tussentijds winst nemen bij positieve grondexploitatiecomplexen. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat (drie criteria). Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex.

Voor het berekenen van de tussentijdse winstneming geldt de "percentage of completion methode" (POC-methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Volgens het realisatiebeginsel dient in die gevallen de winst ook te worden genomen. Voor de grondexploitaties binnen de gemeente Waddinxveen geldt dat de navolgende tussentijdse winstneming worden geprognosticeerd bij de jaarrekening 2020:

Tabel 7 Tussentijdse winstneming (bedragen x € 1.000)

Project	Cumulatieve winstneming tot en met 31/12/2020	Vermeerdering winstneming in 2021	Cumulatieve winstneming t/m 31/12/2021
Centrum	0	0	0
Coenecoop III	360	102	462
't Suyt fase I	1.978	53	2.031
Triangel gemeente	5.756	1.672	7.428
Sleutelkwartier	0	0	0
't Suyt fase II	0	0	0
Oude Dreef	0	0	0
Totaal	8.094	1.828	9.921

Bij bepaling van de hoogte van tussentijdse winstneming is de eindwaarde gebruikt waarbij tevens rekening is gehouden met de tussentijdse winstneming in voorgaande jaren. De BBV-richtlijnen (bladzijde 50 van de Notitie Grondbeleid in

begroting en jaarstukken (2019) van juli 2019 op bladzijde 44 in paragraaf 6.2.) geeft aanwijzingen hoe hier mee om te gaan.

Voorzieningen en risico's

Voorzieningen

Vanuit het BBV bestaat de verplichting om voorzieningen te treffen voor grondexploitaties met een geprognosticeerd verlies. Bij de projecten van de gemeente Waddinxveen geldt dit voor de grondexploitaties Centrum en Sleutelkwartier.

De verliesvoorziening voor de grondexploitaties Centrum en Sleutelkwartier zijn ten opzichte van de jaarrekening 2020 gelijk gebleven

In tabel 6 "Resultaat grexen" zijn de resultaten op eindwaarde, waar de verliesvoorziening op is gebaseerd, weergegeven. Het totaal van de verliesvoorzieningen (op eindwaarde) bedraagt € 10,7 mln.

Risico's

Bij de bouwgrond in exploitatie (BIE) complexen die worden ontwikkeld via het actief grondbeleid maken we onderscheid in conjuncturele of generieke risico's en projectspecifieke risico's. De risico's in de grondexploitaties Coenecoop III, Centrum Sleutelkwartier, Suyt fase 1 en Suyt fase 2 zijn gehandhaafd ten opzichte van de jaarrekening 2020. Daarnaast is in Q2 van 2021 de nieuwe GREX de Dreef vastgesteld. Voor deze GREX zijn diverse nieuwe risico's opgenomen. Voor een specificatie van de risico's wordt verwezen naar de geheime risicobijlage.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Algemeen

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen in principe belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (hierna te noemen Vpb). Dit is geregeld in de wet "Modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen". Gemeenten worden hierbij aangemerkt als overheidsonderneming.

Voor de fiscale winstbepaling is ten aanzien van het begrip "grondexploitaties" aangesloten bij de definitie zoals deze voor bouwgrond in exploitatie (BIE) vanaf 2016 is gaan gelden. Het gaat hierbij om lopende actieve (operationele) complexen waarbij grond en eventueel aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwgrond die wordt verkocht of in erfpacht uitgegeven. Alle daarmee samenhangende kosten en opbrengsten worden in de fiscale winstbepaling betrokken (bron: Notitie Grondbeleid begroting en jaarstukken (2019) van de Commissie BBV juli 2019).

Toepassing Vpb gemeente Waddinxveen

De gemeente Waddinxveen is Vpb-plichtig. Voor de begroting 2022-2025 is in de berekening voor fiscale winstbepaling uitgegaan van de per 1-7-2020 geactualiseerde grondexploitaties. Op basis van deze resultaten is de verwachting dat voor de periode tot en met 2024 geen fiscale Vpb-last ontstaat op basis van de gecalculeerde grondexploitatie-resultaten. Vpb-betaling blijft dan ook achterwege. Mocht in de toekomst wel een fiscale Vpb-druk ontstaan dan wordt deze gedekt uit de ABG. In tabel 8 "Vpb-last" is aangegeven met welke Vpb-last de gemeente Waddinxveen te maken krijgt in de periode 2021 tot en met 2025.

Tabel 8 Vpb-last

Boekjaar	2021	2022	2023	2024	2025
Vpb	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

Vpb-aangifte 2016 en 2017 en 2018

Inmiddels is over de boekjaren 2016, 2017 en 2018 de Vpb definitief aangegeven en wordt in 2021 de Vpb over het boekjaar 2019 definitief aangegeven.

Verrekening van verliezen

Verliezen kunnen worden verrekend met belastbare winsten van het voorafgaande jaar en de zes volgende jaren. De verliezen en winsten die daarvoor in aanmerking komen, dienen wel te zijn ontstaan in een belastingplichtige periode. Voor overheidsorganen, waar de gemeente dus ook onder valt, die per 1-1-2016 vennootschapsbelastingplichtig zijn geldt derhalve dat zij met verliezen uit voorgaande jaren van vóór 2016 geen rekening houden.

Facilitair Grondbeleid

Mutaties

Conform de richtlijnen van de commissie BBV dienen alle kosten die bij facilitaire projecten worden gemaakt en welke niet kunnen worden verhaald direct te worden afgeboekt. Op het moment dat er aanvullende kosten gemaakt worden, dienen deze in het jaar dat ze worden gemaakt ten laste te worden gebracht van de ABG.

Er wordt in het begrotingsjaar 2022 klein voordelig saldo verwacht. Dit is het saldo van projectverliezen en voordelige projectresultaten.

Verbonden partijen

In deze paragraaf is slechts beperkt ingegaan op de financiële resultaten van de drie verbonden partijen die betrekking hebben op het gemeentelijke grondbeleid. Verdere informatie is opgenomen in Programma 4 – Dorp in ontwikkeling en Paragraaf 6 – Verbonden Partijen.

7.4 Cijfermatige samenvatting voorzieningen en risico's

In dit hoofdstuk worden de totalen weergegeven van de voorzieningen zoals opgenomen in tabel 9 en de risico's conform tabel 10. Eventuele mutaties zijn eerder in de paragraaf toegelicht.

Tabel 9 Voorzieningen

Portefeuilleonderdeel	Jaarrekening 2020	Begroting 2022 - 2025
Actief Grondbeleid	10.725	10.725
Verbonden Partijen (Grondbank)	863	863
Totaal	11.588	11.588

Bedragen x € 1.000

Tabel 10 Risico's

Portefeuilleonderdeel	Jaarrekening 2020	Begroting 2022 - 2025	Verschil
Actief Grondbeleid	2.662	3.717	1.015
Verbonden Partijen (Grondbank)	2.450	2.450	0
Totaal	5.112	6.167	1.015

Bedragen x € 1.000

Voor de samenstelling van de bovengenoemde risico's wordt verwezen naar de geheime bijlage. Een aanvulling op bovenstaande risico's is de uitspraak van de Raad van State (RvS) inzake het stikstofbesluit dat op 20 mei 2019 is genomen. De uitspraak van de RvS, die is genomen in beroepzaken tegen Natura 2000-vergunningen, geeft aan dat onderzoek dient plaats te vinden naar projecten die in aanmerking komen om nader te worden beoordeeld ten aanzien van mogelijke negatieve effecten als gevolg van de gedane uitspraak. De focus ligt op het inzichtelijk maken van mogelijke ruimtelijke en financiële consequenties voor de diverse, nog nader te benoemen, projecten. Thans wordt onderzocht of en wat mogelijke consequenties van dit besluit kunnen zijn voor de grondexploitatiebegrotingen van de BIE-complexen. Omdat het onderzoek nog niet is afgerond is een en ander nog niet uitgedrukt in geld.

Financiële begroting

Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten

	Lasten						Baten						Saldo					
	Rekening 2020	Begroting 2021 (na wijz.)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2020	Begroting 2021 (na wijz.)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2020	Begroting 2021 (na wijz.)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma's																		
1 Participatie in samenhang	-28.351	-27.375	-26.915	-26.804	-26.789	-26.781	8.401	6.376	5.792	5.792	5.792	5.792	-19.951	-20.999	-21.123	-21.012	-20.997	-20.989
2 Mens in ontwikkeling	-8.078	-8.835	-10.736	-10.438	-11.467	-11.515	1.467	2.112	2.422	2.383	2.335	2.335	-6.611	-6.723	-8.313	-8.055	-9.131	-9.180
3 Dorp in ontwikkeling	-20.400	-32.254	-27.823	-15.982	-8.697	-17.894	19.524	31.652	25.143	13.781	6.653	15.327	-876	-602	-2.681	-2.201	-2.043	-2.566
4 Leefbaar dorp	-12.486	-12.622	-13.548	-13.624	-13.930	-14.127	11.409	8.689	8.418	8.417	8.500	8.585	-1.077	-3.933	-5.129	-5.207	-5.430	-5.542
5 Besturen in samenhang	-5.478	-5.583	-5.887	-5.922	-5.867	-5.872	514	539	545	545	545	545	-4.965	-5.044	-5.342	-5.377	-5.322	-5.327
Totaal van de programma's	-74.794	-86.669	-84.908	-72.769	-66.749	-76.190	41.314	49.368	42.320	30.918	23.826	32.585	-33.480	-37.301	-42.588	-41.851	-42.924	-43.605
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien																		
6.1 Lokale heffingen	-437	-409	-427	-427	-427	-427	8.012	7.908	7.914	7.914	7.914	7.914	7.575	7.499	7.488	7.488	7.488	7.488
6.2 Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0	41.748	44.764	46.905	45.222	44.661	44.773	41.748	44.764	46.905	45.222	44.661	44.773
6.3 Treasury, aandelen en dividend	-2.013	-1.966	-1.890	-2.090	-2.175	-2.184	1.895	2.078	2.373	2.574	2.662	2.647	-118	112	483	484	487	463
6.4 Ov alg dekkingsmiddelen en onvoorzien	-170	-632	-1.196	-1.197	-1.197	-1.172	42	0	0	0	0	0	-129	-632	-1.196	-1.197	-1.197	-1.172
6.5 Overhead	-8.722	-9.973	-9.679	-9.736	-9.542	-9.503	89	0	0	0	0	0	-8.633	-9.973	-9.679	-9.736	-9.542	-9.503
6.6 Vennootschapsbelasting	-6	-10	-10	-10	-10	-10	0	0	0	0	0	0	-6	-10	-10	-10	-10	-10
Totaal Alg. dekkingsmidd/onvoorzien	-11.348	-12.989	-13.201	-13.460	-13.350	-13.296	51.785	54.749	57.192	55.711	55.238	55.335	40.437	41.760	43.991	42.250	41.888	42.039
Totaal (vóór winstbestemming)	-86.141	-99.658	-98.110	-86.230	-80.099	-89.486	93.098	104.118	99.512	86.629	79.063	87.920	6.957	4.459	1.402	399	-1.036	-1.566
Mutaties in reserves:	stortingen						onttrekkingen						Saldo					
1 Participatie in samenhang	-295	-1.116	0	0	0	0	50	237	10	1	0	0	-245	-879	10	1	0	0
2 Mens in ontwikkeling	-950	-6.442	-25	-25	-498	-652	2.020	6.974	1.571	1.333	2.396	2.489	1.071	532	1.546	1.308	1.898	1.837
3 Dorp in ontwikkeling	-4.362	-7.756	-2.927	-4.645	-3.210	-5.472	2.713	4.761	1.273	3.874	2.380	5.201	-1.649	-2.995	-1.655	-771	-830	-271
4 Leefbaar dorp	-1.843	-1.394	-1.475	-1.650	0	0	1.122	1.150	1.893	1.945	366	212	-721	-244	418	295	366	212
5 Besturen in samenhang	-44	0	0	0	0	0	0	44	0	0	0	0	-44	44	0	0	0	0
6.2 Algemene uitkering	-427	-426	0	0	0	0	124	231	0	0	0	0	-302	-195	0	0	0	0
6.4 Ov alg dekkingsmiddelen en onvoorzien	-25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-25	0	0	0	0	0
6.5 Overhead	0	0	0	0	0	0	71	0	0	0	0	0	71	0	0	0	0	0
6.6 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties in reserves	-7.946	-17.133	-4.427	-6.320	-3.708	-6.123	6.101	13.396	4.746	7.152	5.142	7.902	-1.846	-3.738	319	832	1.434	1.778
Saldo na winstbestemming	-94.088	-116.792	-102.537	-92.550	-83.807	-95.609	99.199	117.513	104.258	93.781	84.206	95.822	5.111	722	1.721	1.231	399	212

Bedragen x€ 1.000; negatief = nadelig

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Inleiding

De Programmabegroting 2022 – 2025 is de laatste (meerjaren)begroting in deze raads-/collegeperiode. Volgens de Kaderbrief 2022 – 2025 was het begrotingsproces nog nooit met zoveel onzekerheden omgeven. De vraag in deze brief was:

Hoe stel je een begroting op ...

- ... in financieel onzekere tijden?
- ... terwijl het coronavirus ons dagelijks leven nog steeds beïnvloedt?
- ... nu door de tekorten in de Jeugdzorg steeds meer gemeenten hun begroting niet sluitend krijgen?
- ... als de bijdrage vanuit het rijk aan het Gemeentefonds structureel te laag is en de herijking nog steeds op zich laat wachten?
- ... in de onduidelijke politieke situatie na de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2021?

In deze toelichting geven we aan hoe we deze vraag in de samenstelling van de begroting 2022 – 2025 voor de gemeente Waddinxveen hebben aangepakt. Hierbij zijn de financiële gevolgen van de bij de kaderbrief aangenomen moties, voor zover van toepassing, verwerkt in deze begroting.

Volgens de kaderbrief was ons doel om een begroting aan de raad aan te bieden die voor de begrotingsjaren 2022 en 2023 minimaal structureel in evenwicht is. Hierin zijn we in deze begroting meer dan geslaagd. Voor de jaren 2022 - 2025 hebben we een structureel sluitende meerjarenbegroting. Het structurele begrotingsoverschot loopt af van € 3.625.000 in 2022 naar € 353.000 in 2025. Voornaamste oorzaken zijn dat na de kaderbrief:

- de gevolgen van de Meicirculaire 2021 (inclusief actualisatie gemeentegegevens) zijn verwerkt;
- in 2022 100% en vanaf 2023 75% van de structurele middelen die gemeenten krijgen volgens de Hervormingsagenda tekorten Jeugd zijn verwerkt en
- de verwachte negatieve gevolgen van de herijking van het gemeentefonds vanaf 2023 zijn verwerkt.

De besluitvorming over de financiële gevolgen van de Hervormingsagenda tekorten Jeugd en de herijking van het gemeentefonds vanaf 2023 is aan een nieuw kabinet.

De begroting 2022 – 2025 kijkt niet naar 2026 en volgende jaren. Daarom de volgende opmerkingen:

- de structurele lasten van Omgevingswet, Klimaatakkoord en Wet Kwaliteitsborging Bouwen (WKB) zijn door de onzekerheid hierover en het ontbreken van inzicht in de bijbehorende baten in deze begroting vooral verwerkt als incidenteel nieuw beleid;
- de op 8 juli 2020 vastgestelde actualisatie van het Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed heeft ook in 2026 nog extra structurele lasten tot gevolg en
- de structurele lasten van een Coalitieakkoord/Collegeprogramma na de Gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022, inclusief de Toekomstvisie zwembad 2030, zijn nog onbekend.

We verhogen de opbrengsten onroerendezaakbelastingen woningen en niet woningen (excl. areaaluitbreiding) voor het jaar 2022 niet. De gevolgen voor begraafrechten zijn nog niet bekend tijdens het opstellen van deze Programmabegroting. De opbrengsten afvalstoffenheffing 2022 zijn ten opzichte van 2021 verhoogd om het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit te kunnen handhaven. Oorzaken zijn de financiële gevolgen van het nieuw beleid 2022 – 2025 onderdeel Landelijk afvalbeheerplan 3 (LAP 3) en uitbreiding van de formatie. Daarnaast zijn er naar verwachting hogere structurele lasten door toename van zwerfafval en verkeerd aangeboden afval. De opbrengsten rioolheffing worden in 2022 en volgende jaren verhoogd volgens het Gemeentelijk waterplan 2021 - 2025.

Onze gemeente blijft daarmee ongewijzigd onder 'repressief toezicht' van de financieel toezichthouder, de Provincie Zuid-Holland. Bij deze vorm van toezicht is geen goedkeuring van raadsbesluiten met financiële gevolgen door de provincie nodig.

Begrotingsuitgangspunten 2022 - 2025

Statische begroting 2023 - 2025

De begroting 2022 – 2025 is evenals voorgaande jaren een zogenaamde statische begroting voor de jaren 2023 - 2025. Dit betekent dat we alleen voor het begrotingsjaar 2022 inflatoire en areaal ontwikkelingen verwerken en de jaren 2023 – 2025, inclusief de algemene uitkering, ramen in constante prijzen/lonen en arealen.

Inflatoire ontwikkelingen 2022

Voor het opvangen van de loon- en prijsontwikkeling 2022 is de inflatoire ontwikkeling 2022 in de Meicirculaire 2021 budgettair kaderstellend. Hieruit wordt eerst de verwachte loonontwikkeling 2022 gedekt, waarna het resterende bedrag 2022 wordt toegevoegd aan de stelpost prijsontwikkeling.

- **Loonontwikkeling 2022**

Er is nog geen nieuwe Cao gemeenteambtenaren voor 2021 en volgende jaren. Daarom is in deze begroting voor 2022 een structurele stelpost voor loonontwikkeling opgenomen van € 232.000. Deze stelpost is gebaseerd op de verwachte ontwikkeling van de loonvoet sector overheid in 2022 (volgens Meicirculaire 2021) van +/- 1,5%. Inclusief voorgaande jaren bedraagt de structurele stelpost voor loonontwikkeling in deze begroting in totaal vanaf 2022 € 499.000.

- **Prijsontwikkeling 2022**
- **Ontwikkeling prijspeil kosten derden**

In deze begroting is een structurele stelpost voor prijsontwikkeling 2022 opgenomen van circa € 306.000.

- **Subsidies**

We continueren in 2022 de indexering van subsidies voor de looncomponent als compensatie voor gestegen loonkosten (en loongerelateerde kosten) die een gevolg zijn van Cao-afspraken. Voor de bepaling van de hoogte van deze indexering sluiten we aan bij de consumentenprijsindex. De gevolgen van de indexering dekken we uit de in het voorgaande toegelichte stelpost prijspeil kosten derden.

Groei en formatie

In de afgelopen jaren is het aantal woningen en inwoners van onze gemeente hard gegroeid. Dit geeft stijgende uitvoeringskosten, waarvan ook de uitvoerende formatie onderdeel is. We zijn de afgelopen jaren erg voorzichtig geweest met de groei in deze formatie. In de Kaderbrief 2022 – 2025 hebben we aangegeven dat dit niet langer is vol te houden. We zien knelpunten in de vragen over en het beheer van de openbare ruimte, verwerking aanvragen omgevingsvergunningen, verwerking aanvragen voorzieningen sociaal domein en druk op de openbare veiligheid. Daarom is in deze begroting een bijstelling van de uitvoerende formatie opgenomen van +/- 11,2 formatieplaats met ingang van 2022. Hiervan komt 1,7 formatieplaats ten laste van bestaande beheerplannen openbare ruimte en hogere opbrengsten afvalstoffenheffing. De structurele gevolgen zijn vanaf 2022 € 666.000.

Verbonden partijen

De ramingen voor de verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, zijn gebaseerd op de begrotingen 2022 – 2025 van deze partijen. Hierbij is voor een aantal gemeenschappelijke regelingen in het samenwerkingsgebied Hollands-Midden een financiële kaderstelling voor de prijs- en loonontwikkeling 2022 als uitgangspunt vastgesteld. Dit betreft de volgende gemeenschappelijke regelingen:

- Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM);
- Regio Midden-Holland;
- Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH);
- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) en
- Belasting samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR).

De begrotingen 2022 – 2025 van de verbonden partijen zijn in de raad van 23 juni 2021 voorzien van zienswijzen. Deze begrotingen zijn vervolgens door de besturen van de verbonden partijen vastgesteld. De gevolgen van de loon- en prijsontwikkeling 2022 in de begrotingen is reeds gedekt uit de in het voorgaande toegelichte stelpost prijspeil kosten derden. Overige ontwikkelingen zijn verwerkt in de structurele lasten van deze begroting.

Algemene uitkering

De ramingen van de inkomsten algemene uitkering bouwen op de Meicirculaire 2021. Over de gevolgen van deze circulaire voor de begrotingsjaren 2022 – 2025 is de gemeenteraad in een memo bij de Kaderbrief 2022 – 2025 geïnformeerd. Na deze kaderbrief pasten we de schattingen in deze begroting aan voor de actuele gemeentegegevens augustus 2021 (excl. bijstelling inkomstenmaatstaven onroerende zaakbelastingen).

In 2022 is 100% en vanaf 2023 75% van de structurele middelen die gemeenten krijgen volgens de Hervormingsagenda tekorten Jeugd verwerkt als stelpost binnen de algemene uitkering. De 75% is volgens de financieel toezichthouder de provincie Zuid-Holland het maximum. Dit in afwachting van een definitieve besluitvorming van het nieuwe kabinet over de structurele tekorten Jeugd vanaf 2023. Dit vervangt de structurele stelpost tekorten Jeugd van € 423.000 vanaf 2023 die is opgenomen in de Kaderbrief 2022 - 2025.

In augustus 2021 zijn de laatste voorlopige herverdeeffecten van de herijking verdeling gemeentefonds bekend geworden. Voor Waddinxveen betekent dit een nadelige korting op de algemene uitkering van € 457.000 in 2023 oplopend naar € 701.000 vanaf 2024. Dit inclusief een oplopend ingroeipad van € 15 per inwoner over een tijdvak van 4 jaar. Definitieve besluitvorming moet nog volgen door een nieuw kabinet. De gevolgen zijn verwerkt als stelpost binnen de algemene uitkering.

Beheerplannen (onderhoud kapitaalgoederen)

De in deze begroting opgenomen financiële gegevens van de beheerplannen zijn gebaseerd op de door de raad vastgestelde beheerplannen voor onder andere openbare ruimte en gemeentelijk vastgoed. Onze gemeente ontwikkelt zich op dit moment snel. Dit is zichtbaar in de groei van het aantal inwoners en woonruimten, maar ook in de groei van het te onderhouden areaal beheerplannen. In de volgende actualisatie van de beheerplannen openbare ruimte zullen de structurele financiële gevolgen hiervan zichtbaar worden. Vooruitlopend hierop is in de Programmabegroting 2019 - 2022 besloten om vanaf 2019 jaarlijks 50% van de financiële groei van de algemene uitkering die samenhangt met de maatstaven inwoners en woonruimten als structurele stelpost te reserveren voor de actualisatie van de beheerplannen. In deze begroting betreft het een structurele stelpost van € 219.000 voor 2022.

Onvoorzien

In het kader van de ombuigingen in de begroting 2020 – 2023 is deze stelpost m.i.v. 2020 gesteld op € 1 per jaar voor de gehele gemeente.

Precariobelasting

De overgangstermijn voor de afschaffing van de precariobelasting voor nutsnetwerken is in 2017 verkort van 10 naar 5 jaar. Gemeenten mochten tot uiterlijk 1 januari 2022 nog precariobelasting op nutsnetwerken heffen. We hebben deze precariobelasting in volledige omvang tot en met het begrotingsjaar 2021 geheven, waarbij niet meer is geïndexeerd. Met ingang van 2017 is van de opbrengst precariobelasting jaarlijks cumulatief 10% gestort in een Reserve afbouw precariobelasting. Dus 2017 10% oplopend naar 50% in 2021. Deze reservering valt in periode 2022 - 2026 cumulatief dalend met 10% vrij, dus 2022 50% aflopend naar 10% in 2026. Hiermee is toch een overgangstermijn van 10 jaar gerealiseerd in de begroting.

Nieuw beleid

De financiële gevolgen van de bij de Kaderbrief 2022 – 2025 aangenomen motie Beter Bereikbaar Gouwe zijn in deze begroting toegevoegd aan het nieuw beleid. Er wordt in 2022 € 25.000 gestort in een nieuw te vormen Reserve Beter Bereikbaar Gouwe. In 2024 is een investering van € 1.270.000 voor het snelfietsroute netwerk verwerkt. De bijbehorende kapitaallasten zijn vanaf 2025 € 47.500.

De dekking voor de structurele gevolgen van toekomstig nieuw beleid komt uit 'oud voor nieuw', de groei van de algemene uitkering voor areaaluitbreiding (voor zover niet gereserveerd voor de actualisatie van beheerplannen) en de reële groei van de accressen van de algemene uitkering. De financiële gevolgen van incidenteel nieuw beleid worden in deze begroting gedekt uit structurele begrotingsoverschotten.

Toelichting saldi 2022 - 2025

In onderstaande tabel geven we inzicht in de aanpassingen ten opzichte van de saldi zoals opgenomen in de Programmabegroting 2022 – 2025 na wijziging:

Toelichting saldi 2022 - 2025	2022	2023	2024	2025
Vertreksaldi Programmabegroting 2022 - 2025 tot en met raad 7 juli 2021	941 V	440 V	-225 N	-126 N
<i>1e Burap 2021</i>				
- Decembercirculaire 2020	17 V	17 V	17 V	379 V
- Meicirculaire 2021	1.631 V	1.375 V	1.145 V	1.005 V
- Overig	-527 N	-550 N	-525 N	-529 N
- Terugdraaien 1 fle minder wethouders	-128 N	-128 N	-128 N	-128 N
<i>Inflatoire ontwikkelingen 2022</i>				
- Prijsontwikkeling	-319 N	-314 N	-314 N	-320 N
- Loontontwikkeling	-238 N	-238 N	-238 N	-232 N
- Meicirculaire 2021 inflatoir 2022	557 V	551 V	551 V	551 V
<i>Areaaluitbreiding 2022 woningen + inwoners</i>				
- Beheerplannen openbare ruimte 50% areaalontwikkeling 2022	-219 N	-219 N	-220 N	-222 N
- Meicirculaire 2021 50% areaalontwikkeling 2022	219 V	219 V	220 V	222 V
<i>Hervormingsagenda tekorten Jeugd</i>				
- Stelpost 100%	1.893 V			
- Stelpost 75%		1.572 V	1.475 V	1.360 V
<i>Herijking verdeling gemeentefonds</i>				
- Herijking verdeling gemeentefonds (incl. ingroei)	0	-457 N	-701 N	-701 N
<i>Algemene uitkering (actualisatie gemeentegevens augustus 2021)</i>				
- Meicirculaire 2021	371 V	227 V	227 V	228 V
<i>Groei en formatie</i>				
- Bijstelling formatie uitvoering door areaaluitbreiding	-768 N	-768 N	-768 N	-768 N
- Dekking afvalstoffenheffing en beheerplannen openbare ruimte	102 V	102 V	102 V	102 V
<i>Verbonden partijen</i>				
- Begrotingen 2022 - 2025	-1 N	-65 N	-136 N	-136 N
<i>Kapitaallasten incl. renteomslag</i>				
- Kapitaallasten incl. rente financieringstekort	-80 N	21 V	308 V	-153 N
<i>Overigen</i>				
- Actualisatie begroting zwembad	18 V	18 V	18 V	18 V
- Beheerplannen openbare ruimte 2021 - 2024	17 V	61 V	99 V	
- Overig	85 V	109 V	88 V	99 V
Saldi Programmabegroting 2022 - 2025 bestaand beleid	3.569 V	1.973 V	994 V	649 V
<i>Nieuw beleid 2022 - 2025</i>				
- Uitgaven	-2.067 N	-961 N	-816 N	-658 N
- Meicirculaire 2021 50% areaalontwikkeling 2022	219 V	219 V	220 V	222 V
Saldi Programmabegroting 2022 - 2025 incl. nieuw beleid	1.721 V	1.232 V	399 V	212 V

Bedragen x € 1.000

Waarvan:

	2022	2023	2024	2025
Saldi incidentele lasten en baten	-1.903 N	-621 N	-292 N	-141 N

Bedragen x € 1.000

De incidentele baten en lasten zijn gespecificeerd in bijlage 4 van deze begroting.

	2022	2023	2024	2025
Saldi structurele lasten en baten	3.625 V	1.852 V	691 V	353 V

Bedragen x € 1.000

Saldi Programmabegroting 2022 – 2025 bestaand beleid

Vertrekpunt voor de samenstelling van deze begroting is de Programmabegroting 2021 – 2024. Deze is aangevuld met de besluitvorming van de raad met financiële gevolgen tot en met de raadsvergadering van 7 juli 2021. Dit is dus inclusief de besluitvorming over de aanvullende huisvesting basisscholen, realisatie gymnastieklokaal en ruimte kinderopvang Park Triangel in de raadsvergadering van 23 juni 2021.

De 1^e Burap 2021 is op 22 september 2021 vastgesteld door de raad. De gevolgen voor de jaren 2022 – 2025 zijn in deze begroting verwerkt. Onderdeel hiervan is de Meicirculaire 2021 op basis van de memo aan de raad bij de Kaderbrief 2022 – 2025. De in de 1^e Burap opgenomen vermindering van het aantal wethouders met 1 formatieplaats is in deze begroting vanaf 2022 teruggedraaid.

In deze begroting zijn de kapitaallasten (afschrijving en rente) samenhangend met het meerjareninvesteringsprogramma (zie bijlage 3 van deze begroting) en de financieringsbehoefte bijgesteld. Onderdeel van het Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed is de renovatie van Sporthal Groenswaard in 2024. De hiermee samenhangende kapitaallasten zijn met ingang van 2025 structurele lasten voor de begroting. Dit is ook van toepassing op de investeringen 2024 beheerplannen openbare ruimte en gemeentelijk vastgoed.

De begroting zwembad is voor 2022 – 2025 bijgesteld.

De incidentele dekking 2022 – 2024 van de beheerplannen openbare ruimte uit de Reserve fysieke leefomgeving is ook verwerkt. In de vergadering van 7 juli 2021 heeft de raad bij de resultaatbestemming Jaarstukken 2021 besloten om deze reserve in te vormen.

Voor toelichtingen op de overige aanpassingen wordt verwezen naar de voorgaande Begrotingsuitgangspunten 2022 – 2025.

Dit geeft de volgende saldi:

	2022	2023	2024	2025
Saldi Programmabegroting 2022 - 2025 bestaand beleid	3.569 V	1.973 V	994 V	649 V

Bedragen x € 1.000

Saldi Programmabegroting 2021 – 2024 incl. nieuw beleid

Voor een toelichting op het nieuw beleid 2022 – 2025 verwijzen we naar de programma's, Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en de Paragraaf bedrijfsvoering van deze begroting. Verwezen wordt ook naar de voorgaande Begrotingsuitgangspunten 2022 - 2025, onderdeel nieuw beleid.

Een samenvatting van de financiële gevolgen nieuw beleid hebben we opgenomen in de Bijlage 1 van deze begroting.

Dit geeft de volgende saldi:

	2022	2023	2024	2025
Saldi Programmabegroting 2022 - 2025 incl. nieuw beleid	1.721 V	1.232 V	399 V	212 V

Bedragen x € 1.000

EMU-saldo

In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-saldo van een land maximaal een tekort van 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Het BBP is de waarde van de totale productie in Nederland en een belangrijke maatstaf voor de economische prestaties van een land. Het EMU-saldo is het saldo van de gehele overheid. Het maximale aandeel van de gemeenten is gesteld op -0.27% van het BBP. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort door gemeenten.

Het EMU-saldo wijkt nogal af van het begrip begrotingssaldo waar lokale overheden mee werken. Een belangrijk verschil is dat het EMU-saldo niet alleen betrekking heeft op de baten en lasten van de exploitatiebegroting, maar dat hierin ook kapitaaltransacties, zoals investeringen en aan- en verkopen grond, worden meegenomen. Daarnaast verschilt de behandeling van onder meer mutaties op reserves, mutaties in voorzieningen, afschrijvingen en de opbrengsten uit de verkoop van deelnemingen, zoals aandelen in energiebedrijven.

De berekening van het EMU-saldo voor de jaren 2021 – 2025 is als volgt:

	2021	2022	2023	2024	2025
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserve	4.460	1.402	400	-1.036	-1.567
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.469	5.900	5.621	6.689	7.119
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	1.113	1.151	1.292	1.384	-3.787
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-15.246	-22.702	-19.574	-11.926	-14.302
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-	-	-
6 Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw- en woonrijpmaken en dergelijke	-11.091	-6.147	-3.468	-4.011	-1.872
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	23.108	20.865	17.602	5.180	9.388
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze	-1.894		-1.604		-1.654

		2021	2022	2023	2024	2025
	transacties met derden betreffen		-1.562		-1.558	
10	Lasten in verband met transacties met derden die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	-	-	-	-	-
11	Boekwinst bij verkoop van effecten	-	-	-	-	-
	Berekend EMU-saldo	3.919	-1.093	269	-5.278	-6.675

Bedragen x € 1.000

Uiteenzetting van de financiële positie

Totaaloverzicht

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de verwachte balanscijfers voor de jaren 2021 tot en met 2025. Ter vergelijking zijn de balanscijfers van de jaarrekening 2020 vermeld.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ACTIVA						
Vaste activa						
- Immateriële vaste activa	201	181	162	152	142	132
- Materiële vaste activa	96.437	117.580	134.402	148.367	153.614	160.806
- Financiële vaste activa	5.989	5.989	5.989	5.974	5.961	5.947
Vlottende activa						
Vorraden						
- Onderhanden werk	42.598	39.355	26.107	13.417	7.639	-4.557
- Overige grond- en hulpstoffen	4	-	-	-	-	-
Overlopende activa	26.221	13.515	13.515	13.515	13.515	13.515
Totaal activa	171.450	176.620	180.175	181.425	180.871	175.843
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen/Reserves	50.204	63.269	62.950	62.118	60.684	58.905
Saldo baten/lasten (vanaf 2021 cumulatief)	5.111	723	2.444	3.676	4.075	4.287
Voorzieningen	19.319	18.539	18.129	17.817	17.643	12.203
Vaste schulden langer of gelijk aan 1 jaar	84.269	78.782	73.268	69.594	69.219	61.844
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar	3.594	3.268	3.268	3.268	3.268	3.268
Overlopende passiva	8.953	6.145	6.145	6.145	6.145	6.145
Totaal passiva	171.450	170.726	166.204	162.618	161.034	146.652
Saldo financieringstekort	0	5.894	13.971	18.807	19.837	29.191

Bedragen x € 1.000

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, hebben we in het onderdeel Toelichting op overzicht van baten en lasten van deze begroting vermeld.

De verwachte ontwikkelingen in de financiële positie lichten we hierna op hoofdlijnen toe.

Vaste activa

In het verloop van de post vaste activa zijn de investeringen volgens het Meerjareninvesteringsprogramma 2022 – 2025 opgenomen. De veranderingen zijn het saldo van de jaarlijkse vermeerderingen wegens investeringen en de verminderingen wegens afschrijvingen. Deze veranderingen worden hierna op hoofdlijnen toegelicht.

Immateriële vaste activa

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bijdrage in activa van derden	182	172	162	152	142	132
Kosten van onderzoek en ontwikkeling actief	18	9	0	0	0	0
Totaal	200	181	162	152	142	132

Bedragen x € 1.000

De bijdrage aan tennisvereniging De Gouwe Smash wordt in 30 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Volgens het BBV worden de materiële vaste activa onderscheiden naar investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

De samenstelling van de materiële vaste activa en het meerjarig verloop wordt hierna op hoofdlijnen toegelicht.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gronden en terreinen	7.428	9.369	9.946	10.936	10.936	10.936
Woonruimten	0	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	29.417	38.336	49.014	52.636	51.070	51.349
Grond-, weg- en waterbouwk. werken economisch nut	30.824	33.539	34.747	35.893	36.978	38.000
Grond-, weg- en waterbouwk. werken maatschappelijk nut	20.931	24.732	29.748	35.789	41.355	47.625
Vervoermiddelen	1.020	1.285	1.302	1.189	1.111	1.145
Machines, installaties c.a.	6.817	10.319	9.645	11.924	12.164	11.751
Totaal	96.437	117.580	134.402	148.367	153.614	160.806

Bedragen x € 1.000

Nieuwe investeringen

De groei van de materiële vaste activa is voornamelijk een gevolg van:

- de op 10 juli 2019 vastgestelde actualisatie bijdrage Bovenwijkse voorzieningen en actualisatie Nota kostenverhaal 2019;
- de op 8 juli 2020 vastgestelde actualisatie van Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed;
- het op 8 juli 2020 vastgestelde Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed 2020 - 2023
- het op 11 november 2020 vastgestelde Gemeentelijk waterplan 2021 – 2025;
- het op 24 maart 2021 vastgestelde Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) 2021 – 2024;
- de op 23 juni 2021 vastgestelde aanvullende huisvesting basisscholen, realisatie gymnastieklokaal en ruimte kinderopvang Park Triangel en
- de in deze begroting onder het nieuw beleid 2022 – 2025 opgenomen investeringen (zie Bijlage 1 – Overzicht nieuw beleid 2022 – 2025).

De investeringen voor de begrotingsjaren 2022 – 2025 hebben we inzichtelijk gemaakt in Bijlage 3 - Meerjareninvesteringsprogramma 2022 – 2025.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn in de periode 2022 – 2025 circa € 5,9 miljoen in 2022 oplopend naar circa € 7,1 miljoen in 2025.

Financiële vaste activa

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen	5.115	5.115	5.115	5.115	5.115	5.115
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	53	53	53	53	53	53
Overige langlopende geldleningen	821	821	821	806	793	779
Totaal	5.989	5.989	5.989	5.974	5.961	5.947

Bedragen x € 1.000

Deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen

In de vergadering van 17 februari 2010 heeft de raad, voor de realisatie van de nieuwbouwwijk Triangel, ingestemd met de oprichting van GEM Beheer B.V., een gemeentelijke participatie B.V. (de Commanditair B.V.) en GEM Triangel C.V. en de inbreng van een bedrag van respectievelijk € 9.000, € 18.000 en € 5 miljoen als eigen vermogen (werkelijke inbreng € 4,9 miljoen). Daarnaast is er sprake van de gemeentelijke deelname in het aandelenkapitaal van Cyclus NV en de NV Bank Nederlandse Gemeenten.

Overige langlopende geldleningen

Hieronder zijn de zogenaamde starters- en blijversleningen opgenomen en een lening aan de Islamitische Stichting Waddinxveen. Deze lening wordt in 10 jaar afgelost.

Vlottende activa

Voorraden

Onder de voorraden worden alleen nog de bouwgronden in exploitatie opgenomen.

De ontwikkeling van de bouwgronden in exploitatie tot en met 2025 zijn gebaseerd op de bijgestelde grondexploitaties volgens het Meerjarenprogramma Grondbedrijfsfunctie (MPG) 2021 – 2025. Dit MPG is toegelicht als onderdeel van de Paragraaf 7 – Grondbeleid van deze begroting.

De samenstelling van de voorraden en het verloop van de boekwaarden ziet er als volgt uit:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Onderhanden werk						
- Bouwgronden in exploitatie	42.598	39.355	26.107	13.417	7.639	-4.557
Overige grond- en hulpstoffen	4	-	-	-	-	-
Totaal	42.602	39.355	26.107	13.417	7.639	-4.557

Bedragen x € 1.000

Overlopende activa/nog te ontvangen bedragen

Voor de overige overlopende activa is een gemiddelde genomen over de afgelopen 3 jaren.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Overige overlopende activa	26.221	13.515	13.515	13.515	13.515	13.515
Totaal	26.221	13.515	13.515	13.515	13.515	13.515

Bedragen x € 1.000

Vaste passiva

Eigen vermogen/Reserves

Als gevolg van de vernieuwing van het BBV is het rentebeleid voor de reserves met ingang van 2017 aangepast en vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2017. Alleen aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen wordt rente toegevoegd.

De reserves maken onderdeel uit van het eigen vermogen van de gemeente.

Volgens het BBV worden de reserves onderscheiden in:

- de algemene reserve en
- bestemmingsreserves.

De algemene reserve is een reserve zonder bestemming en daardoor in beginsel vrij aanwendbaar door de raad.

De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door raad in een specifiek besluit een bepaalde bestemming is gegeven. De aanwending van bestemmingsreserves is wel in die zin vrijblijvend, dat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending c.q. bestemming. Bestemmingsreserves met een bijzonder karakter zijn hierbij de afschrijvingsreserves en de egalisatiereserves.

Het saldo van de reserves, inclusief het rekeningssaldo 2020, bedraagt per ultimo 2020 € 55,3 miljoen. In meerjarenperspectief worden de mutaties in de reserves, exclusief de geraamde begrotingssaldi, als volgt weergegeven:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo	55.315	63.269	62.950	62.118	60.684
+/- Bijdragen t.l.v. programma's c.a.	16.182	4.427	6.320	3.708	6.123
-/- Bijdragen t.g.v. programma's c.a.	-8.228	-4.746	-7.152	-5.142	-7.902
Eindsaldo	63.269	62.950	62.118	60.684	58.905

Bedragen x € 1.000

Het eindsaldo bestaat uit:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserves algemene dienst	20.206	19.520	19.511	19.038	18.412
Algemene reserve grondbedrijfsfunctie	3.401	3.367	3.246	3.246	2.504
Totaal algemene reserves	23.607	22.887	22.757	22.284	20.916
Bestemmingsreserves:					
- Egalisatiereserves	3.462	3.384	3.306	3.228	3.228
- Afschrijvingsreserves	23.440	23.942	27.213	27.647	30.426
- Overige bestemmingsreserves	12.760	12.737	8.842	7.525	4.335
Totaal	63.269	62.950	62.118	60.684	58.905

Bedragen x € 1.000

De bijdragen t.l.v. en t.g.v. programma's zijn op hoofdlijnen nader toegelicht in de financiële toelichting in de programma's en algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. In Bijlage 5 is het verloop van alle reserves van 2022 tot en met 2025 inzichtelijk gemaakt, inclusief een toelichting per reserve op de doelstelling, de voeding, de looptijd en het plafond.

Saldo baten en lasten

De begrotingssaldi 2021 – 2025 zijn voor 2021 toegelicht in de 1^e Burap 2021 en voor 2022 – 2025 in het onderdeel Toelichting op overzicht van baten en lasten in deze begroting.

Voorzieningen

Het beleid met betrekking tot de voorzieningen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2017.

De voorzieningen maken door hun aard onderdeel uit van het vreemd vermogen van de gemeente. In de nota worden de voorzieningen verdeeld in:

- Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten);
- Onderhoudsvoorzieningen (voorzieningen die strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten bij beheerplannen);
- Egalisatievoorzieningen (voorzieningen die zorgen voor een gelijkmatige tarievenopbouw) en
- Verliesvoorzieningen (voorzieningen voor verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten).

Rentetoevoegingen aan voorzieningen worden niet gedaan.

Het saldo van de voorzieningen bedraagt per ultimo 2020 € 19,3 miljoen. In meerjarenperspectief worden de mutaties in de voorzieningen als volgt weergegeven.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo	19.319	18.539	18.129	17.817	17.643
+/+ Stortingen	1.759	1.779	1.779	1.779	1.780
-/- Onttrekkingen	-2.539	-2.189	-2.091	-1.953	-7.220
Eindsaldo	18.539	18.129	17.817	17.643	12.203

Bedragen x € 1.000

De stortingen hebben voornamelijk betrekking op:

- het op 8 juli 2020 vastgestelde Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed 2020 – 2023 en
- het op 24 maart 2021 vastgestelde Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) 2021 – 2024.

De onttrekkingen hebben voornamelijk betrekking op;

- het op 8 juli 2020 vastgestelde Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed 2020 – 2023;
- het op 24 maart 2021 vastgestelde Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) 2021 – 2024;
- de egalisatievoorzieningen tarieven riolrechten en begraaftplaatsen en
- de vrijval van de verliesvoorziening nadelig resultaat GREX Centrum in 2025.

Het eindsaldo bestaat uit:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen	3.635	3.665	3.695	3.726	3.756
Onderhoudsvoorzieningen	1.200	1.387	1.532	1.723	1.818
Verliesvoorzieningen	11.588	11.588	11.588	11.588	6.499
Egalisatievoorzieningen	2.116	1.489	1.002	606	130
Totaal	18.539	18.129	17.817	17.643	12.203

Bedragen x € 1.000

In Bijlage 6 is het verloop van alle voorzieningen van 2022 tot en met 2025 zichtbaar gemaakt, inclusief een toelichting per voorziening.

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer of gelijk aan 1 jaar

De vaste geldleningen zijn aangetrokken voor het financieren van de gemeentelijke investeringen. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de Paragraaf 4 – Financiering in deze begroting. Het verloop van de bestaande vaste schulden is als volgt:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Onderhandse geldleningen	78.782	73.268	69.594	69.219	61.844

Bedragen x € 1.000

Van de mutaties in de lopende geldleningen kan het volgende overzicht worden gegeven:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo	84.269	78.782	73.268	69.594	69.219
Aangetrokken	-				-
Aflossingen	-5.487	-5.514	-3.674	-375	-7.375
Eindsaldo	78.782	73.268	69.594	69.219	61.844

Bedragen x € 1.000

Onder de onderhandse geldleningen is een onderhandse geldlening opgenomen in verband met grondaankoop in de grondexploitatie Triangel. Begin 2021 heeft deze lening een saldo van circa € 13,6 miljoen aflopend naar nihil in 2023.

De rentelasten van het financieringstekort zijn verwerkt in deze begroting. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de Paragraaf 4 – Financiering in deze begroting.

Flottende passiva

Flottende schulden/Overlopende passiva

Voor de flottende schulden/overlopende passiva is een gemiddelde genomen over de afgelopen 3 jaren.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto flottende schulden korter dan 1 jaar	3.594	3.268	3.268	3.268	3.268	3.268
Overige overlopende passiva	8.953	6.145	6.145	6.145	6.145	6.145
Totaal	12.547	9.413	9.413	9.413	9.413	9.413

Bedragen x € 1.000

Verleende garanties en waarborgen

Bij het samenstellen van deze begroting waren voor de volgende instellingen geldleningen gewaarborgd:

Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag	Verwacht saldo eind 2022
Particulieren		687
Woningbouwcorporaties	112.751	90.285
Lokale verenigingen, clubs en stichtingen	908	354
CV Triangel	30.000	30.000
Totaal begroting 2022 – 2025 – saldo eind 2022	143.659	121.326
Totaal begroting 2021 – 2024 – saldo eind 2021	144.732	125.043

Bedragen x € 1.000

Van het oorspronkelijke bedrag aan geldleningen van € 143,659 miljoen is € 112,751 miljoen gewaarborgd door de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De leningen aan particulieren zijn gedeeltelijk gewaarborgd door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (Nationale Hypotheekgarantie). De gemeente heeft bij deze gewaarborgde geldleningen de tertiaire achtervangfunctie.

Van de leningen van € 15 miljoen en de kredietfaciliteit van € 15 miljoen aan de CV Triangel is 50% afgedekt met een contragarantie van BPD. Van de leningen aan lokale verenigingen, clubs en stichtingen resteert eind 2020 nog een verwacht saldo van € 0,509 miljoen. De gemeente heeft bij deze geldleningen de secundaire achtervangfunctie.

Bijlagen

Bijlage 1: Samenvatting nieuw beleid 2022-2025

Nieuw beleid 2022 - 2025

Bijlage 1

Begrotingsjaar

Nr.	Omschrijving	Programma	Investering	2022	2023	2024	2025	I/S
1	Tijdige signalering schulden	1. Participatie in samenhang		45.000	45.000	45.000	45.000	S
2	Wijziging woonplaatsbeginsel Jeugd	Idem.		PM	PM	PM	PM	S
3	Regionale samenwerking sociaal domein	Idem.		142.000	174.500	163.000	163.000	S
4	Woonzorgvisie	Idem.		55.000				I
	Totaal	1. Participatie in samenhang		242.000	219.500	208.000	208.000	
5	Aanvragen huisvestingsprogramma primair onderwijs	2. Mens in ontwikkeling						
	- Aanvullende huisvesting 3 lokalen Th. Thijssenschool	Idem.		PM	PM	PM	PM	S
	- 1e Inrichting nieuwe groepen	Idem.	700.000		22.500	37.500	45.000	S
6	Extra bijdrage exploitatielasten Cultuurhuys de Kroon	Idem.		40.000				I
7	Beleidskader cultuur Waddinxveen 2020 - 2024	Idem.		42.500	42.500			I
	Totaal	2. Mens in ontwikkeling		82.500	65.000	37.500	45.000	
8	Invoering Omgevingswet	3. Dorp in ontwikkeling		94.000	94.000	94.000	94.000	S
	Idem.	Idem.		280.500	680.500	280.500		I
	- Onttrekking Reserve invoering Omgevingswet	Idem.		-215.500	-615.500	-215.500		I
	- Onttrekking Egalisatiereserve Bouwvergunningen	Idem.		-78.000	-78.000	-78.000		I
	- Toevoeging Reserve invoering Omgevingswet	Idem.		1.046.500				I
9	Klimaatakkoord	Idem.		150.000	150.000	25.000		I
10	Wet Kwaliteitsborging Bouwen (WKB)	Idem.		-20.500	-53.000	-77.500	-101.500	S
	- Inkomsten bouwleges	Idem.		20.500	53.000	77.500	101.500	S
11	Parapluplan archeologie en parkeren	Idem.		44.000	44.000	44.000	44.000	S
12	Informatieplicht Wet Milieubeheer	Idem.		28.000	28.000	28.000	28.000	S
13	Mobiliteitsplan	Idem.	400.000		3.700	7.400	11.100	S
	Idem.	Idem.		15.000				I
14	Verkeersveiligheidsacties	Idem.		12.000	12.000	12.000	12.000	S
15	Logistieke samenwerking A12 corridor	Idem.		20.000	20.000	20.000		I
16	Omgevingsveiligheid	Idem.		3.000	4.000	4.000	4.000	S
17	Ontwikkeling Noordkade	Idem.		60.500				I
	- Onttrekking Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf	Idem.		-60.500				I
18	Knelpunten regio Midden-Holland	Idem.		93.000	93.000	93.000	93.000	S
19	Beter Bereikbaar Gouda	Idem.						
	- Snelfietsroute	Idem.	1.270.000				47.500	S
	- Toevoeging Reserve BBG	Idem.		25.000				I
	Totaal	3. Dorp in ontwikkeling		1.517.500	435.700	314.400	333.600	
20	Landelijk afvalbeheerplan 3 (LAP 3)	4. Leefbaar Dorp		99.000	99.000	99.000	99.000	S
	- Inkomsten afvalstoffenheffing	Idem.		-120.000	-120.000	-120.000	-120.000	S
21	LED openbare verlichting	Idem.	940.000		14.000	25.000	35.500	S
	- Besparingen lasten	Idem.		-4.500	-9.000	-13.500	-18.000	S
22	Motie bomen	Idem.	500.000	6.500	18.000	29.500	41.000	S
	- Onttrekking Reserve fysieke leefomgeving	Idem.			-2.500	-5.000	-7.500	S
	Totaal	4. Leefbaar Dorp		-19.000	-500	15.000	30.000	
23	Jong geleerd is oud gedaan	5. Besturen in samenhang		19.000	19.000	19.000	19.000	S
	Totaal	5. Besturen in samenhang		19.000	19.000	19.000	19.000	
24	Single Digital Gateway	6. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		2.000	2.000	2.000	2.000	S
	Idem.	Idem.		3.000				I
25	Klachtenloket Aanbestedingswet 2020			9.000	9.000	9.000	9.000	S
26	Complexiteit van werkzaamheden			175.000	175.000	175.000		I
8/11/18/23	Overheadkosten			11.000	11.000	11.000	11.000	S
8/26	Overheadkosten			25.000	25.000	25.000		I
	Totaal	6. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		225.000	222.000	222.000	22.000	

Totaal generaal

2.067.000 960.700 815.900 657.600

Structureel

483.000 561.200 583.900 657.600

Incidenteel

1.584.000 399.500 232.000 0

2.067.000 960.700 815.900 657.600

Bijlage 2: Overzicht nog te realiseren ombuigingen 2022-2025

Overzicht nog te realiseren ombuigingen begroting 2022 - 2025

Bijlage 2

Begrotingsjaar

Nr.	Omschrijving	Programma	2022	2023	2024	2025	I/S
3	Uitvoeringskosten Waddinxveen dat werkt!	1. Participatie in samenhang	50.000	50.000	50.000	50.000	S
	Totaal	1. Participatie in samenhang	50.000	50.000	50.000	50.000	

Totaal generaal	50.000	50.000	50.000	50.000
------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Structureel	50.000	50.000	50.000	50.000
-------------	--------	--------	--------	--------

Incidenteel	0	0	0	0
-------------	---	---	---	---

50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Bijlage 3: Meerjareninvesteringsprogramma 2022-2025

Progr.nr.	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
	<i>Onderwijsvoorzieningen</i>				
	Tijdelijke school Triangel (aanvullende huisvesting)	1.761			
	Permanente school Triangel (aanvullende huisvesting)		2.482		
	Aanpassing huidige permanente school Triangel		163		
	Nieuwbouw Coenecoop College	11.143	4.476		
	1e Inrichting nieuwe groepen 5e-8e fase	300	200	100	100
	<i>Vastgoed</i>				
	Nieuwbouw gymzaal Triangel		1.477		
	Renovatie Wingerd 2			2.515	
	Renovatie sporthal De Duikelaar				3.332
	Verduurzaming Gouwebad De Sniep		288		
	Vervangingsinvestering Gouwebad De Sniep	24			325
	Vervangingsinvestering Buurthuis De Kromme Esse 6A	103			
	<i>Beheerplannen openbare ruimte</i>				
	Beheerplan openbare ruimte - buitensport: Spelen	234	234	234	234
2	Subtotaal	13.565	9.320	2.849	3.991
	<i>Bovenwijkse voorzieningen / Nota kostenverhaal</i>				
	Bijdrage aan N207 (Verlengde Beethovenlaan)	1.277	2.972	2.000	
	Fietspad Coenecoop langs spoor				700
	Fietspad Beethovenlaan				570
	Rotonde Zuidelijke Rondweg-Beijerinklaan				3.000
	<i>Nieuw beleid</i>				
	Snelfietsroute (subsidie 50%)			1.270	
	Oplossen verkeersknelpunten	100	100	100	100
3	Subtotaal	1.377	3.072	3.370	4.370
	<i>Bovenwijkse voorzieningen / Nota kostenverhaal</i>				
	Vredenburgzone	1.475	1.650		
	<i>Vastgoed</i>				
	Vervangingsinvestering Begraafplaats Alb.Thijmlaan 8	29			
	<i>Nieuw beleid</i>				
	Uitvoering motie bomen	125	125	125	125
	<i>Beheerplannen openbare ruimte</i>				
	Civieltechnische kunstwerken	132	76	132	132
	Openbare verlichting	495	495	495	495
	Verhardingen	1.625	1.625	1.625	1.625
	Verkeersregelinstallaties	495			
	Vervangen OV door LED	294	222	227	196
	Groen	539	539	539	539
	Beschoeiing	80	80	80	80
	<i>Gemeentelijk waterplan</i>				
	Vervanging onderhoud riool jaarlijks 250 meter	1.021	1.021	1.021	1.021
	Vervanging hemelwaterriool jaarlijks 370 meter	817	817	817	817
	Pompunits putten ad hoc	70	70	70	70
4	Subtotaal	7.197	6.720	5.131	5.100
	<i>Vastgoed</i>				
	Vervangingsinvestering Coenecoop 53			95	170
	Vervangingsinvestering gemeentehuis Beukenhof 1				76
	<i>I en A plan</i>				
	Informatiebeleidsplan	250	250	250	250
	Automatiseringsplan	50	50	50	50
	<i>Tractie</i>				
	Vervanging tractiemiddelen	263	162	181	295
6	Subtotaal	563	462	576	841
	Totaal investeringen	22.702	19.574	11.926	14.302

Bedragen x € 1.000

Bijlage 4: Incidenteel lasten en baten

Progr.nr.	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	Progr.nr.	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
	Incidenteel nieuw beleid						Incidenteel nieuw beleid				
	- Begroting 2018 - 2021						- Begroting 2018 - 2021				
3	Implementatie omgevingswet	-38	-38	-38		3	Bijdrage Reserve invoering Omgevingswet	38	38	38	
	- Begroting 2019 - 2022										
3	Ontwikkeling economische agenda	-80									
	- Begroting 2022 - 2025										
1	Woonzorgvisie	-55									
2	Extra bijdrage exploitatielasten Cultuurhuys de Kroon	-40									
2	Beleidskader cultuur Waddinxveen 2020 - 2024	-43	-43								
3	Invoering Omgevingswet	-280	-680	-280		3	Bijdrage Reserve invoering Omgevingswet	215	615	215	
3	Toevoeging Reserve invoering Omgevingswet	-1.046				3	Bijdrage Egalisatiereserve bouwvergunningen	78	78	78	
3	Klimaatpakkoord	-150	-150	-25							
3	Mobiliteitsplan	-15									
3	Logistieke samenwerking A12 corridor	-20	-20	-20							
3	Ontwikkeling Noordkade	-61				3	Bijdrage Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf	61			
3	Toevoeging Reserve Beter Berikbaar Gouwe	-25									
6	Single Digital Gateway	-3									
6	Complexiteit van werkzaamheden	-175	-175	-175							
6	Overheadkosten	-25	-25	-25							
	Bestaand beleid						Bestaand beleid				
2	Resterende boekwaarden Schuifplaat	-201				2	Bijdrage Algemene bedrijfsreserve algemene dienst	201			
3	Resterende boekwaarden Schuifplaat		-34			2	Bijdrage Algemene bedrijfsreserve algemene dienst		34		
6	Stelpost loonontwikkeling 2022	-6	-6	-6							
						2	Bijdrage Reserve accommodatiebeleid	7	7	7	7
						3	2e Burap 2020 - Diversen	2	2		
2	1e Burap 2021 - OAB	-24	-24			2	1e Burap 2021 - OAB	24	24		
2	1e Burap 2021 - Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed	-165	-78	1	1	2	1e Burap 2021 - Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed	23			
						2	1e Burap 2021 - Bijdrage algemene bedrijfsreserve algemene dienst (Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed)	116	9		
2	1e Burap 2021 - Sportpakkoord	-20				2	1e Burap 2021 - Sportpakkoord	20			
3	1e Burap 2021 (Sloopkosten Peter Zuidlaan 2 en 5)	-188				3	1e Burap 2021 - Bijdrage Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (Sloopkosten Peter Zuidlaan 2 en 5)	188			
3	1e Burap 2021 (Sloopkosten Wingerd 45)	-71				3	1e Burap 2021 - Bijdrage Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (Sloopkosten Wingerd 45)	71			
						3	1e Burap 2021 - Bijdrage Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (Kerkstraat 13)		-34		
6	1e Burap 2021 (Incidentele middelen Wet Open Overheid)	-59	-59	-59	-60	6	1e Burap 2021 (Incidentele middelen Wet Open Overheid)	59	59	59	60
						4	IBOR 2021 - 2024 - Bijdrage Reserve fysieke leefomgeving	17	61	99	
3	Afboeking restant boekwaarde afvalbrengrstation	-111				3	Bijdrage Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (Afboeking restant boekwaarde afvalbrengrstation)	110			
2	Toevoeging Afschrijvingsreserve Voorbereidingskrediet Wingerd 2 - Groenswaard			-473		2	Bijdrage Algemene bedrijfsreserve algemene dienst t.b.v. vorming afschrijvingsreserves maatschappelijk vastgoed				473
2	Toevoeging Afschrijvingsreserve Voorbereiding renovatie sporthal De Duikelaar				-627	2	Bijdrage Algemene bedrijfsreserve algemene dienst t.b.v. vorming afschrijvingsreserves maatschappelijk vastgoed				627
3	Toevoeging Afschrijvingsreserve Bijdrage aan N207	-305	-2.972	-2.000		3	Bijdrage Reserve bovenwijkse voorzieningen t.b.v. vorming afschrijvingsreserves i.h.k.v. nota kostenverhaal	305	2.972	2.000	
3	Toevoeging Afschrijvingsreserve Fietspad Coenecoop langs spoor				-700	3	Bijdrage Reserve bovenwijkse voorzieningen t.b.v. vorming afschrijvingsreserves i.h.k.v. nota kostenverhaal				700
3	Toevoeging Afschrijvingsreserve Fietspad Beethovenlaan				-570	3	Bijdrage Reserve bovenwijkse voorzieningen t.b.v. vorming afschrijvingsreserves i.h.k.v. nota kostenverhaal				570
3	Toevoeging Afschrijvingsreserve Ronde Zuidelijke Rondweg-Beijerinklaan				-3.000	3	Bijdrage Reserve bovenwijkse voorzieningen t.b.v. vorming afschrijvingsreserves i.h.k.v. nota kostenverhaal				3.000
4	Toevoeging Afschrijvingsreserve Vredenburgzone	-1.475	-1.650			4	Bijdrage Reserve bovenwijkse voorzieningen t.b.v. vorming afschrijvingsreserves i.h.k.v. nota kostenverhaal	1.475	1.650		
2	Storting reserve Cultuurhuys De Kroon	-25	-25	-25	-25						
3	Uitvoering Klimaatpakkoord	-238				3	Bijdrage Reserve uitvoering Klimaatpakkoord	238			
	Grondbedrijfsfunctie						Grondbedrijfsfunctie				
3	Actief grondbeleid	-22.126	-15.985	-4.639	-8.980	3	Actief grondbeleid	22.126	15.984	4.746	8.980
3	Actief grondbeleid	-572	-371			3	Actief grondbeleid	628	533		
3	Faciliterend grondbeleid	-95				3	Faciliterend grondbeleid	1.449	1.283	1.040	409
3	Rentetoevoeging Reserve bovenwijkse voorzieningen	-111	-107	-63	-51						
3	Rente geldlening Commandiet Triangel	-73	-73	-73	-73						
3	Storting Reserve bovenwijkse voorzieningen - Bijdragen actief en faciliterend grondbeleid	-1.383	-1.566	-1.147	-1.151	3	Bijdrage Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf - bijdrage bovenwijkse voorzieningen actief grondbeleid				742
3	Storting Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf - Winstneming actief grondbeleid	-55				3	Bijdrage Algemene bedrijfsreserve algemene dienst - Verliesneming actief grondbeleid	122			
3	Storting Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf - Winstneming faciliterend grondbeleid	-2				3	Bijdrage Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf - Verliesneming faciliterend grondbeleid	30			
		-29.361	-24.081	-9.047	-15.236			27.458	23.460	8.755	15.095
	Saldo incidentele baten en lasten							-1.903	-621	-292	-141
								N	N	N	N

Incidentele lasten excl reservemutaties

Incidentele baten excl reservemutaties

Progr.nr.	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	Progr.nr.	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	
1	Participatie in samenhang	-55				1	Participatie in samenhang					
2	Mens in ontwikkeling	-493	-145	1	1	2	Mens in ontwikkeling	44	13	0	0	
3	Dorp in ontwikkeling	-24.118	-17.351	-5.075	-9.053	3	Dorp in ontwikkeling	24.205	17.836	5.786	9.389	
4	Leefbaar dorp					4	Leefbaar dorp	0	0	0	0	
5	Besturen in samenhang					5	Besturen in samenhang					
6	Algemene dekkingsmiddelen	-268	-265	-265	-60	6	Algemene dekkingsmiddelen	59	59	59	60	
					<u>-24.934</u>	<u>-17.761</u>	<u>-5.339</u>	<u>-9.112</u>				
									<u>24.308</u>	<u>17.908</u>	<u>5.845</u>	<u>9.449</u>

Incidentele reservemutaties

Incidentele reservemutaties

Progr.nr.	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	Progr.nr.	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	
1	Participatie in samenhang					1	Participatie in samenhang					
2	Mens in ontwikkeling	-25	-25	-498	-652	2	Mens in ontwikkeling	324	50	480	634	
3	Dorp in ontwikkeling	-2.927	-4.645	-3.210	-5.472	3	Dorp in ontwikkeling	1.334	3.791	2.331	5.012	
4	Leefbaar dorp	-1.475	-1.650			4	Leefbaar dorp	1.492	1.711	99	0	
5	Besturen in samenhang					5	Besturen in samenhang					
6	Algemene dekkingsmiddelen					6	Algemene dekkingsmiddelen					
					<u>-4.427</u>	<u>-6.320</u>	<u>-3.708</u>	<u>-6.124</u>				
					<u>-29.361</u>	<u>-24.081</u>	<u>-9.047</u>	<u>-15.236</u>				
									<u>3.150</u>	<u>5.552</u>	<u>2.910</u>	<u>5.646</u>
									<u>27.458</u>	<u>23.460</u>	<u>8.755</u>	<u>15.095</u>

Saldo incidentele baten en lasten

<u>-1.903</u>	<u>-621</u>	<u>-292</u>	<u>-141</u>
N	N	N	N

Bedragen x € 1.000

Staat van reserves

Staat van reserves

Totaal vermeerderingen	4.427	6.320	3.708	6.124	Totaal verminderingen	-4.746	-7.153	-5.142	-7.902
					Waarvan Structurele reserve mutaties:				
					- Onttrekkingen Afschrijvingsreserves	1.278	1.354	2.044	2.126
					- Onttrekking Reserve inburgeringsgelden	10	1		
					- Onttrekking Reserve buurtsportcoaches	14	14	14	14
					- Onttrekking Reserve afbouw precariobelasting	290	232	174	116
					- Onttrekking Reserve groot onderhoud Cultuurhuys de Kroon	4			
Totaal vermeerderingen incidenteel	4.427	6.320	3.708	6.124	Totaal verminderingen incidenteel	-3.150	-5.552	-2.910	-5.646

Bedragen x € 1.000

Bijlage 5: Overzicht reserves 2022-2025

Nr.	Omschrijving	Saldo einde B 2021	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B 2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B 2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B 2024	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B 2025
Reserves algemene dienst														
2.1. Algemene reserves														
X.001	Algemene bedrijfsreserve algemene dienst	28.285.938	0	-865.035	28.420.903	0	-8.288	28.412.615	0	-473.985	27.938.630	0	-628.885	27.309.745
X.002	Algemene bedrijfsreserve zwembad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.003	Algemene bedrijfsreserve grondbedrijfLunde	3.488.748	57.158	-98.588	3.547.318	0	-421.738	3.125.580	0	0	3.125.580	0	-741.978	2.383.602
Beleidsreserves														
2.2. (Tarief)legalisatiereerves														
X.004	Egalisatiereerve Sociaal domein	1.173.159	0	0	1.173.159	0	0	1.173.159	0	0	1.173.159	0	0	1.173.159
X.006	Egalisatiereerve bouwverpunningen	2.265.982	0	-77.888	2.188.094	0	-77.888	2.110.206	0	-77.888	2.032.318	0	-77.888	1.954.430
2.3. Afschrijvingsreserves														
X.007	Afschrijvings reserve Centraal Voolstapark afld Oudeweg	2.291.742	0	-894.888	1.396.854	0	-894.888	501.966	0	-894.888	-392.922	0	-104.000	-894.888
X.008	Afschrijvings reserve IIP Kerkstraat 13 tijdelijke huisvesting	85.000	0	-85.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.021	Afschrijvings reserve IIP voorbereidingskrediet Willem Alexander + Regenborg Theo Thijssen	584.885	0	-632.888	-48.003	0	-194.947	-146.944	0	-194.947	-341.891	0	0	-341.891
X.022	Afschrijvings reserve IIP voorbereidingskrediet 2de school Triangel (fase 1) & Dick Baum (fase 1)	288.935	0	-282.423	6.512	0	-285.087	-448.935	0	-285.087	-733.872	0	-222.124	-955.996
X.023	Afschrijvings reserve IIP bouwkosten 2de school Triangel (fase 1)	5.821.038	0	-87.823	5.733.215	0	-88.448	5.644.767	0	-88.448	5.556.319	0	-112.754	5.443.565
X.025	Afschrijvings reserve IIP installaties 2de school Triangel (fase 1)	1.205.739	0	-75.874	1.129.865	0	-77.882	1.051.983	0	-78.919	973.064	0	-79.340	893.724
X.026	Afschrijvings reserve IIP voorbereidingskrediet Renovatie Jacob Gebelien str Lunde	59.388	0	-14.488	44.900	0	-14.713	30.187	0	-14.938	15.249	0	-15.463	0
X.027	Afschrijvings reserve IIP voorbereidingskrediet Renovatie Zuikplashof 1 en 3 voor Koudemal Aank	72.134	0	-17.033	55.101	0	-17.837	37.264	0	-18.310	18.954	0	-19.428	0
X.028	Afschrijvings reserve IIP voorbereidingskrediet Renovatie Lindgasse 12a voor Belfort chool	287.729	0	-58.778	228.951	0	-58.588	170.363	0	-57.213	113.150	0	-53.838	59.312
X.029	Afschrijvings reserve IIP voorbereidingskrediet Renovatie Spassenhok 6 voor Rehoboth	129.008	0	-31.034	97.974	0	-32.103	65.871	0	-32.852	33.019	0	-33.144	0
X.030	Afschrijvings reserve IIP voorbereidingskrediet Renovatie Spassenhok 4 voor Rehoboth	167.582	0	-28.278	139.304	0	-28.022	111.282	0	-27.873	83.409	0	-27.473	55.936
X.031	Afschrijvings reserve IIP voorbereidingskrediet Renovatie Zuikplashof 1 en 3 voor Koudemal Aank (fase 2)	110.238	0	-28.487	81.751	0	-28.233	53.518	0	-28.210	25.308	0	-27.784	0
X.032	Afschrijvings reserve Herontwikkeling station gebied	389.327	0	-8.287	381.040	0	-8.287	372.753	0	-8.287	364.466	0	-8.287	356.179
X.034	Afschrijvings reserve Voorplein HOV's station Waddinxveen Triangel	477.734	0	-11.370	466.364	0	-11.370	455.000	0	-11.370	443.630	0	-11.370	432.260
X.035	Afschrijvings reserve Bijdrage HOV 2e fase	598.815	0	-23.848	574.967	0	-23.848	551.119	0	-23.848	527.271	0	-23.848	503.423
X.037	Afschrijvings reserve Bijdrage aan NGZ	1.622.588	385.437	0	2.008.025	2.571.518	0	4.579.543	2.888.888	0	6.388.888	0	-148.888	6.240.000
X.038	Afschrijvings reserve Voorbereiding	1.323.388	1.475.888	0	2.799.276	1.028.888	0	4.448.388	0	0	4.448.388	0	-88.917	4.359.471
X.040	Afschrijvings reserve Herinrichting Stadsringgebied Waddinxveen Noord	315.000	0	-5.982	309.018	0	-5.982	303.036	0	-5.982	297.054	0	-5.982	291.072
X.042	Afschrijvings reserve Voorbereiding kosten Nieuwbaar gymzaal Triangel	131.819	0	0	131.819	0	0	131.819	0	-32.735	99.084	0	-32.735	66.349
X.043	Afschrijvings reserve Nieuwbaar Gemeenschap College	1.598.819	0	0	1.598.819	0	0	1.598.819	0	-382.885	1.215.934	0	-388.547	827.387
X.044	Afschrijvings reserve Renovatie Muntzalen 55	438.823	0	-87.713	351.110	0	-87.713	263.397	0	-87.713	175.684	0	-87.713	87.971
X.045	Afschrijvings reserve Fietspad Gemeenschap langs spoor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	788.888	788.888
X.046	Afschrijvings reserve Fietspad Bestuursteraan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	578.888	578.888
X.047	Afschrijvings reserve Roland Zuidelijke Rondweg Beijersvinkien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.888.888	3.888.888
X.051	Afschrijvings reserve Voorbereiding rediel Wingerd 2 - Groenewald	0	0	0	0	0	0	0	0	473.985	473.985	0	-188.271	285.714
X.052	Afschrijvings reserve Voorbereiding rediel Nieuwe Hybridehal	788.938	0	-175.148	613.790	0	-175.148	438.642	0	-175.148	263.494	0	-175.148	88.346
X.050	Afschrijvings reserve Voorbereiding rediel Tijdelijke school Triangel	178.533	0	0	178.533	0	-41.328	137.205	0	-41.939	95.266	0	-42.550	52.716
X.057	Afschrijvings reserve investeringkosten tijdelijke school Triangel	1.708.737	0	0	1.708.737	0	-88.133	1.620.604	0	-88.133	1.532.471	0	-88.248	1.444.223
X.058	Afschrijvings reserve installaties permanente school Triangel	488.378	0	0	488.378	0	0	488.378	0	-27.957	460.421	0	-28.271	432.150
X.059	Afschrijvings reserve inrichting permanente school Triangel	79.927	0	0	79.927	0	0	79.927	0	-4.738	75.189	0	-4.883	70.306
X.060	Afschrijvings reserve Schoolklein en fiets instelling permanente school Triangel	333.858	0	0	333.858	0	0	333.858	0	-38.812	295.046	0	-38.345	256.701
X.061	Afschrijvings reserve Voorbereiding kosten permanente school Triangel	387.848	0	0	387.848	0	0	387.848	0	-77.588	310.260	0	-78.033	232.227
X.062	Afschrijvings reserve Aanpassing installaties huidige permanente school Triangel	28.873	0	0	28.873	0	0	28.873	0	-1.278	27.595	0	-1.278	26.317
X.063	Afschrijvings reserve Aanpassing inrichting huidige permanente school Triangel	18.038	0	0	18.038	0	0	18,038	0	-1.888	16.150	0	-1.888	14.262
X.064	Afschrijvings reserve Voorbereiding kosten aanpassing huidige permanente school Triangel	25.847	0	0	25.847	0	0	25,847	0	-8.123	17.724	0	-8.294	9.430
X.065	Afschrijvings reserve Gebouw nieuwe gymzaal Triangel	328.128	0	0	328.128	0	0	328,128	0	-8.154	319.974	0	-8.154	311.820
X.066	Afschrijvings reserve installaties nieuwe gymzaal Triangel	235.389	0	0	235.389	0	0	235,389	0	-15.087	220.302	0	-15.087	205.215
X.067	Afschrijvings reserve inrichting nieuwe gymzaal Triangel	188.378	0	0	188,378	0	0	188,378	0	-7.225	181.153	0	-7.225	173.928
X.070	Afschrijvings reserve Voorbereiding nieuwe sporthal De Duikelaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	628.885	0	628.885
2.4. Overige beleidsreserves														
X.009	Integreringsgelden	11.289	0	-88.888	-77.599	0	-1.289	-78.888	0	0	0	0	0	0
X.011	Accommodatiebeleid	167.494	0	-7.158	160.336	0	-7.158	153.178	0	-7.158	146.020	0	-7.158	138.862
X.012	Reserve schoolgebouwen Triangel	388.982	0	0	388.982	0	0	388,982	0	0	388,982	0	0	388,982
X.013	Huisvesting basisonderwijs	392.883	0	0	392,883	0	0	392,883	0	0	392,883	0	0	392,883
X.014	Buurtportals	888.888	0	-14.888	874.000	0	-14.888	859.112	0	-14.888	844.224	0	-14.888	829.336
X.016	Fracties	38.777	0	0	38,777	0	0	38,777	0	0	38,777	0	0	38,777
X.017	Bouwkosten voorzieningen (gemeentelijk aandeel)	7.419.858	1.493.819	-1.788.487	7.125.190	1.673.190	-4.024.533	4.783.525	1.209.980	-2.888.888	3.383.555	1.201.664	-4.278.888	3.255.255
X.018	Organisatieontwikkeling	181.957	0	0	181,957	0	0	181,957	0	0	181,957	0	0	181,957
X.019	Investeren in vernieuwen	68.117	0	0	68,117	0	0	68,117	0	0	68,117	0	0	68,117
X.020	Invoering Omgevingswet	285.738	1.045.500	-253.038	1.078.200	0	-853.038	225.162	0	-253.038	-32.876	0	0	-32,876
X.024	Afbouw precaribesteding ondergrondse kabels en leidingen	389.982	0	-389.984	0	0	0	0	0	-173.938	-173.938	0	-185.997	-359.935
X.041	Ontwikkeling algemene uitkering	137.948	0	0	137,948	0	0	137,948	0	0	137,948	0	0	137,948
X.048	Ontwikkelingsaandachtzaamheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.049	Koplopergemeente dienstverlening	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.050	Groedonderhoud Cultuurhuis De Kroon	127.494	25.000	-3.038	149.456	25.000	0	174.456	25.000	0	200.456	25.000	0	225.456
X.053	Uitvoering Klimaatkkoord	238.888	0	-238.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.054	Corona	584.888	0	0	584,888	0	0	584,888	0	0	584,888	0	0	584,888
X.055	Uitvoeringplannen TOZO	138.483	0	0	138,483	0	0	138,483	0	0	138,483	0	0	138,483
X.068	Fysieke leefomgeving	1.043.283	0	-17.287	1.025.996	0	-42.939	1.003.057	0	-88.438	1.148.888	0	-7.268	1.452.888
X.069	Godsperden loon legitimatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.071	Lokale Mededelingen BSG (Beleefbaar Gauen)	0	25.000	0	25,000	0	0	25,000	0	0	25,000	0	0	25,000
Totaal reserves		63.789.155	4.877.885	-4.285.385	64.381.655	6.388.485	-7.187.885	67.182.255	3.288.885	-5.187.225	68.083.030	5.122.485	-7.988.485	68.985.030

Toelichting overzicht reserves

Het BBV (artikel 43) onderscheidt twee type reserves:

- De algemene reserve.
- De bestemmingsreserve.

De algemene reserve is een reserve zonder bestemming en daardoor in beginsel vrij aanwendbaar door de raad. Het bepalen van de minimale omvang en het minimale weerstandsvermogen is een raadsbevoegdheid. De jaarlijkse jaarrekeningresultaten worden in beginsel met deze reserve verrekend.

De bestemmingsreserve is een reserve waaraan door de raad door middel van een specifiek besluit een bepaalde bestemming is gegeven (bijv. specifieke tijdelijke projecten of beleidsintensivering). De aanwending van bestemmingsreserves is wel in die zin vrijblijvend, dat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending c.q. bestemming.

Bij een voorstel voor het instellen van een bestemmingsreserve wordt er minimaal aangegeven: het doel van de reserve, de voeding, de maximale hoogte (plafond) en de maximale looptijd. Na het verstrijken van de maximale looptijd valt de bestemmingsreserve vrij in de algemene reserve.

In Waddinxveen worden er in principe drie typen bestemmingsreserves gehanteerd:

- Egalisatiereserves, deze dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in kosten en/of opbrengsten. Voorbeelden sociaal domein en bouwvergunningen.
- Afschrijvingsreserves, deze worden aangehouden voor de (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten van vaste activa en
- Overige bestemmingsreserves.

Het beleid met betrekking tot de reserves is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2017.

Algemene reserves

Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (incidenteel):

De reserve heeft geen bestemming en is daardoor, rekening houdend met het bodembedrag, in beginsel vrij aanwendbaar door de raad. Deze reserve is onder andere bedoeld als buffer voor de financiële risico's van de algemene dienst excl. grondbedrijfsfunctie. Het bodembedrag is vastgesteld op 5% van de lastenzijde in de Staat van baten en lasten in de Programmabegroting verminderd met de lasten van het actief en faciliterend grondbeleid en de stortingen in de reserves. Deze reserve wordt gevuld vanuit het saldo van de Staat van baten en lasten als sluitpost van de resultaatbestemming. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve.

Algemene bedrijfsreserve grondbedrijfsfunctie (incidenteel):

De reserve is voornamelijk bedoeld als buffer voor de financiële risico's van de grondbedrijfsfunctie. Dit betreft het zogenaamde weerstandsvermogen van het grondbedrijf, dat gegarandeerd beschikbaar moet zijn. Het bedrag boven het weerstandsvermogen is in beginsel vrij beschikbaar en kan onder de voorwaarden gesteld in het winstnemings- en afromingsbeleid van het grondbedrijf worden uitgenomen. Deze reserve wordt voornamelijk gevuld vanuit positieve resultaten van actief grondbeleid. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve, waarbij de looptijd wel is verbonden aan de tijdelijkheid en omvang van het actief grondbeleid.

Bestemmingsreserves

- Egalisatiereserves

Egalisatiereserve sociaal domein (incidenteel):

Met ingang van 2018 is het doel van deze reserve het opvangen van incidentele afwijkingen tussen begroting en werkelijkheid (excl. apparaatslasten) van de volgende open einde regelingen:

- BUIG/BBZ (inkomensregelingen),
- Minima,
- Arbeidsparticipatie,
- WSW,
- Maatwerkvoorzieningen Wmo en 18+,
- Maatwerkvoorzieningen en geëscaleerde zorg 18- en
- Leerlingenvervoer.

Deze reserve heeft geen maximale looptijd en structurele voeding. Het plafond van deze reserve is met ingang van 2018 gesteld op € 3 miljoen.

Egalisatiereserve bouwvergunningen (structureel):

De reserve is bedoeld voor de dekking van de nog te maken kosten voor toezicht en handhaving voor verleende bouwvergunningen voor grote projecten. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve.

- **Afschrijvingsreserves**

Diverse afschrijvingsreserves (structureel):

De reserves zijn bedoeld voor de gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten samenhangend met diverse investeringen zoals het Centraal Voetbalpark CVP aan de Onderweg, de Kerkstraat 13, diverse investeringen van het Integraal Huisvestingsplan Primair onderwijs (IHP), diverse investeringen Bovenwijkse voorzieningen, diverse investeringen van het Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed en diverse investeringen aanvullende maatschappelijke voorzieningen Triangel. Er is geen structurele voeding van deze reserves. De maximale hoogte is gelijk aan het beginsaldo van een afschrijvingsreserve. De looptijd van een reserve is gelijk aan de afschrijvingsperiode van het bijbehorende actief.

- **Overige bestemmingsreserves**

Reserve Inburgeringsgelden (structureel):

De reserve is bedoeld voor activiteiten gericht op het inburgeringsbeleid bestaande uit participatie in de samenleving in de vorm van deelname aan sociale netwerken buurt/wijk/gemeente, begeleiding van gezinnen bij de eerste vestiging in de gemeente, zelfstandig kunnen functioneren in de gemeente en Interculturele ontmoetingen. Deze reserve heeft geen structurele voeding en maximale hoogte. De einddatum van deze reserve is 2023.

Reserve accommodatiebeleid (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor het dekken van incidentele kosten samenhangend met de nieuwbouw/aanbouw van sport-, sociaal-culturele en culturele accommodaties en het opvangen van de meerjarig tijdelijke tekorten op de tarieven sportverenigingen. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve schoolgebouwen Triangel (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de realisatie van zes onderwijslokalen in de nieuwe wijk Triangel. In het kader van het IHP is deze reserve hiervoor grotendeels omgezet in afschrijvingsreserves. Het resterende saldo dient als financiële buffer voor het IHP. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve huisvesting basisonderwijs (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de incidentele lasten samenhangend met de nieuwbouw scholen Waddinxveen – Noord en voor eventuele bedragen die betaald moesten worden bij de overgang van buitenkant onderhoud naar de schoolbesturen. In het kader van het IHP is deze reserve onder andere omgezet in afschrijvingsreserves. Het resterende saldo dient als financiële buffer voor het IHP. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve buurtsportcoaches (incidenteel):

De reserve is bedoeld om de decentralisatie uitkering Brede Impuls Combinatiefuncties aan te kunnen vullen voor het geval dat de uitkering wordt verlaagd of gestopt. Deze reserve wordt gevoed door toevoeging van het jaarlijks resterende budget. Deze reserve heeft geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve fractiefonds (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor dekking van kosten samenhangend met de uitvoering van wensen van raadsfracties. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve bovenwijkse voorzieningen (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de (gedeeltelijke) dekking van lasten samenhangend met de investeringen in bovenwijkse voorzieningen. Deze reserve wordt gevoed vanuit het actief en faciliterend grondbeleid. Bij het actief grondbeleid gebeurt dit door resultaatbestemming. Deze reserve heeft geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve organisatieontwikkeling (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor het opvangen van de incidentele kosten samenhangend met de organisatieontwikkeling. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve investeren in vernieuwen (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor cofinanciering van investeringen in het regionaal investeringsprogramma van de provincie Zuid-Holland. Voorlopig is € 10 per inwoner in deze reserve gestort. De raad besluit over de deelname aan een concreet benoemd project. Dit kunnen projecten zijn die vallen onder investeren in vernieuwen en regionale projecten die zich vanuit andere kansen voordoen. Deze reserve heeft geen structurele voeding en geen einddatum.

Reserve invoering Omgevingswet (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de dekking van de invoeringskosten van de Omgevingswet. Deze reserve heeft geen structurele voeding en geen maximale hoogte. De einddatum van deze reserve is gelegen in 2024.

Reserve afbouw precariobelasting ondergrondse kabels en leidingen (structureel):

De reserve is bedoeld voor het spreiden van de financiële gevolgen van de afschaffing van de precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen van 5 naar 10 jaar. In de begroting is voor deze belasting een structurele opbrengst opgenomen van circa € 563.000 per jaar. De precariobelasting wordt in volledige omvang geheven tot en met het begrotingsjaar 2021. Met ingang van 2017 wordt van de opbrengst jaarlijks cumulatief 10% gestort in deze reserve. Dus 2017 10% oplopend naar 50% in 2021. Deze reservering valt in periode 2022 - 2026 cumulatief dalend met 10% vrij, dus 2022 50% aflopend naar 10% in 2026. Hiermee wordt toch een overgangstermijn van 10 jaar gerealiseerd in de begroting. De reserve heeft structurele voeding in de jaren 2017 tot en met 2021 en de einddatum is gelegen in 2026. Het plafond bedraagt € 870.000.

Reserve Groot onderhoud Cultuurhuys De Kroon

De reserve is ingesteld voor bekostiging van te plegen groot onderhoud aan het pand. De jaarlijkse dotatie bedraagt € 25.000.

Reserve Uitvoering Klimaatakkoord

De reserve is bedoeld voor de dekking van toekomstige incidentele lasten voor de uitvoering van het Klimaatakkoord.

Reserve Corona

Deze reserve is bedoeld voor de dekking van lasten van diverse compensatieregelingen.

Reserve uitvoeringslasten TOZO

Deze reserve is bedoeld voor de dekking van lasten voor de uitvoering van de TOZO-regeling.

Reserve fysieke leefomgeving

Deze reserve is bedoeld voor de dekking van lasten groot onderhoud Beheerplan Openbare Ruimte.

Reserve lokale maatregelen Beter Bereikbaar Gouwe (BBG)

Deze reserve is bedoeld voor dekking van lasten voor de lokaal te nemen maatregelen omtrent Beter Bereikbaar Gouwe.

Bijlage 6: Staat van voorzieningen 2022-2025

Nr.	Omschrijving	Saldo einde R2021	Vermeerderingen		Verminderingen	Saldo einde B2022	Vermeerderingen		Verminderingen	Saldo einde 2023	Vermeerderingen		Verminderingen	Saldo einde 2024	Vermeerderingen		Verminderingen	Saldo einde 2025
			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige		
Voorzieningen algemene dienst																		
3.1. Wachttijd- en pensioenvoorzieningen																		
Z.001	Pensioenen (gewezen) werkhouders	3.835.023	0	131.500	-891.388	3.075.135	0	131.500	-891.388	3.075.467	0	131.500	-891.388	3.275.589	0	131.500	-891.388	3.755.701
3.2. Onderhoudsvoorzieningen																		
Z.002	Onderhoud openbare ruimte	1.013.054	0	1.371.875	-1.325.888	589.529	0	1.371.875	-1.371.888	589.894	0	1.371.875	-1.255.588	1.067.179	0	1.371.875	-1.255.588	1.148.559
Z.003	Onderhoud gemeentelijke gebouwen	167.345	0	275.528	-85.779	357.094	0	275.528	-131.741	541.865	0	275.528	-891.289	658.318	0	275.528	-257.824	674.812
3.3. Nationale kostenvoorzieningen																		
3.4. Verliesvoorzieningen																		
Z.009	Voorziening boekwaarde Grondbank RZG Zuidplein	382.850	0	0	382.850	0	0	0	0	382.850	0	0	0	382.850	0	0	0	382.850
3.5. Egalisatievoorzieningen																		
Z.005	Egalisatievoorziening huizen riolrechten	1.779.893	0	0	-549.844	1.229.774	0	0	-454.178	775.596	0	0	-344.234	431.364	0	0	-424.838	0.874
Z.006	Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	85.882	0	0	85.882	0	0	0	0	85.882	0	0	0	85.882	0	0	0	85.882
Z.007	Egalisatievoorziening bezwaarspoken	250.713	0	0	-77.748	172.965	0	0	-32.438	140.531	0	0	-58.527	29.004	0	0	-82.429	32.175
Totaal voorzieningen creditzijde balans		7.914.887	0	1.779.255	-2.689.677	7.004.765	0	1,779,255	-2.858,661	7.852,339	0	1,779,255	-1.938,238	6.918,336	0	1,779,255	-2.131,691	6.586,148
Voorzieningen debetzijde balans																		
Nr.	Omschrijving	Saldo einde R2020	Vermeerderingen		Verminderingen	Saldo einde B2021	Vermeerderingen		Verminderingen	Saldo einde B2022	Vermeerderingen		Verminderingen	Saldo einde B2023	Vermeerderingen		Verminderingen	Saldo einde B2024
			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige		
Voorzieningen grondbedrijf																		
3.6. Verliesvoorzieningen																		
Z.008	Voorziening geschatteerd negatief resultaat Centrum	5.088.709	0	0	0	5.088.709	0	0	0	5.088.709	0	0	0	5.088.709	0	0	-5.088.709	0
Z.011	Voorziening geschatteerd negatief resultaat Stedelijkwerf	5.838.412	0	0	0	5.838.412	0	0	0	5.838.412	0	0	0	5.838.412	0	0	0	5.838.412
Totaal voorzieningen debetzijde balans		10.927.121	0	0	0	10.927.121	0	0	0	10.927.121	0	0	0	10.927.121	0	0	-5.088.709	5.838.412
Totaal voorzieningen		18.538.788	0	1,779,255	-2,689,677	18,028,336	0	1,779,255	-2,858,661	17,817,489	0	1,779,255	-1,938,238	17,648,467	0	1,779,255	-2,220,788	12,282,539

Toelichting overzicht voorzieningen

Het BBV (artikel 44) onderscheidt voorzieningen voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachte verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren en
- De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (bijv. investeringen in rioleringen).

In Waddinxveen worden er in principe vijf typen voorzieningen gehanteerd:

- Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten);
- Onderhoudsvoorzieningen (voorzieningen die strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten);
- Nakomende kostenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten);
- Verliesvoorzieningen (voorzieningen voor verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten) en
- Egalisatievoorzieningen (voorzieningen waarbij de besteding dusdanig is gebonden dat de gereserveerde middelen uit heffingen of rechten teruggegeven moeten worden als ze niet aan het doel waarvoor ze geheven zijn worden besteed).

Het beleid met betrekking tot de voorzieningen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2017.

Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen

Voorziening wachtgeld en pensioenen (gewezen) wethouders (structureel):

De voorziening is gevormd voor het dekken van de toekomstige pensioenverplichtingen van (gewezen) wethouders. De omvang van deze voorziening wordt bepaald op basis van actuariële waarde berekeningen. De voorziening voor wachtgeld wordt bepaald aan de hand van toekomstige wachtgeldverplichting van gewezen wethouders.

Onderhoudsvoorzieningen

Voorziening onderhoud openbare ruimte (structureel):

De voorziening is gevormd voor de gelijkmatige verdeling van de lasten van groot onderhoud in de openbare ruimte. Deze voorziening heeft betrekking op de beheerplannen wegen, water en groen.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen (structureel):

De voorziening is gevormd voor de gelijkmatige verdeling van de lasten groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen inclusief binnensportaccommodaties. Deze voorziening heeft betrekking op het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP; incl. binnensportaccommodaties).

Verliesvoorzieningen

Voorziening boekwaarde Grondbank RZG Zuidplas (incidenteel):

De voorziening is gevormd voor het aandeel van 5% van de gemeente Waddinxveen in de mogelijke afwaardering van grond in bezit bij de Grondbank RZG Zuidplas.

Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Centrum (incidenteel):

De voorziening is gevormd voor de dekking van het verwacht verlies op de bouwgrond in exploitatie Centrum.

Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Sleutelkwartier (incidenteel)

De voorziening is gevormd voor de dekking van het verwacht verlies op de exploitatie van het Sleutelkwartier.

Egalisatievoorzieningen

Egalisatievoorziening tarieven rioolrechten (structureel):

De voorziening dient voor het gedeeltelijk opvangen van tariefstijging als gevolg van toekomstige investeringen en de hiermee samenhangende kapitaallasten op basis van het financieel dekkingsplan van het Gemeentelijk waterplan. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettaire neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend.

Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (structureel):

De voorziening dient voor het opvangen van ongewenste fluctuaties in de hoogte van de afvalstoffenheffing. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettaire neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend. De voorziening heeft per 31 december 2020 een saldo van € 86.000.

Egalisatievoorziening begraafplaatsen (structureel):

De voorziening dient voor het opvangen van ongewenste fluctuaties in de hoogte van de lijkbezorgingsrechten. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettaire neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend.

Bijlage 7: Taakvelden

Programma's	Programma	Lasten	Baten	Saldo
1	<i>Participatie in samenhang</i>			
650	Arbeidsparticipatie	-395	0	-395
640	Begeleide participatie	-1.982	0	-1.982
682	Geëscaleerde zorg18-	-1.335	0	-1.335
681	Geëscaleerde zorg18+	-334	0	-334
630	Inkomensregelingen	-6.702	5.595	-1.107
672	Maatwerkdienstverlening 18-	-7.619	0	-7.619
671	Maatwerkdienstverlening 18+	-3.366	180	-3.186
660	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-906	3	-904
430	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-718	15	-703
610	Samenkracht en burgerparticipatie	-834	0	-834
620	Wijkteams	-2.724	0	-2.724
	Totaal	-26.915	5.792	-21.123
2	<i>Mens in ontwikkeling</i>			
530	Cultuurpresentatie, cultuurproductie e.d.	-802	199	-603
560	Media	-452	0	-452
430	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-583	417	-166
420	Onderwijshuisvesting	-2.885	89	-2.796
610	Samenkracht en burgerparticipatie	-504	32	-472
520	Sportaccommodaties	-3.647	1.643	-2.004
510	Sportbeleid en activering	-335	42	-293
710	Volksgesondheid	-1.528	0	-1.528
	Totaal	-10.736	2.422	-8.313
3	<i>Dorp in ontwikkeling</i>			
330	Bedrijvenloket en bedrijfsregel.	-8	7	-1
550	Cultureel erfgoed	-32	0	-32
310	Economische ontwikkeling	-325	0	-325
320	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-575	628	53
820	Grondexploitatie(niet-bedrijventerreinen)	-22.199	22.126	-74
740	Milieubeheer	-1.374	0	-1.374
810	Ruimtelijke Ordening	-759	1.449	689
210	Verkeer en vervoer	-405	0	-405
830	Wonen en bouwen	-2.146	933	-1.213
	Totaal	-27.823	25.143	-2.681
4	<i>Leefbaar Dorp</i>			
730	Afval	-3.520	4.564	1.044
750	Begraafplaatsen en crematoria	-286	378	92
064	Belastingen overig	-1	37	36
530	Cultuurpresentatie, cultuurproductie e.d.	-8	0	-8
630	Inkomensregelingen	-114	0	-114
570	Openbaar groen en(openlucht) recreatie	-2.974	30	-2.944
220	Parkeren	-56	27	-29
720	Riolering	-2.401	3.274	873
210	Verkeer en vervoer	-4.188	108	-4.080
	Totaal	-13.548	8.418	-5.129

5		Bestuur in samenhang	Lasten	Baten	Saldo
	001	Bestuur	-1.816	0	-1.816
	002	Burgerzaken	-1.295	294	-1.001
	110	Crisisbeheersing en brandweer	-1.836	243	-1.593
	120	Openbare orde en veiligheid	-711	7	-703
	610	Samenkracht en burgerparticipatie	-229	0	-229
		Totaal	-5.887	545	-5.342
		Totaal van de PROGRAMMA'S	-84.908	42.320	-42.588
		ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	Lasten	Baten	Saldo
6.1		<i>Lokale heffingen</i>			
	061	OZB woningen	-427	3.977	3.550
	062	OZB niet-woningen	0	3.904	3.904
	064	Belastingen overig	0	0	0
	340	Economische promotie	0	33	33
	630	Inkomensregelingen	0	0	0
6.2		<i>Algemene uitkering</i>			
	007	Algemene uitkering en ov. Uitk. Gem.fonds	0	46.905	46.905
6.3		<i>Aandelen en dividend</i>			
	005	Treasury, aandelen en dividend	-1.890	2.373	483
6.4		<i>Overige dekkingsmiddelen en onvoorzien</i>			
	008	Overige baten en lasten	-1.196	0	-1.196
6.5		<i>Overhead</i>			
	004	Overhead	-9.679	0	-9.679
6.6		<i>Vennootschapsbelasting</i>			
	009	Vennootschapsbelasting (VpB)	-10	0	-10
		TOTAAL ALG. DEKKINGSM/ONVOORZIEN	-13.201	57.192	43.991
		Totaal saldo van baten en lasten	-98.110	99.512	1.402
		MUTATIES IN RESERVES			
1	10	Mutatie reserves - Participatie in samenhang	0	10	10
2	10	Mutatie reserves - Mens in ontwikkeling	-25	1.571	1.546
3	10	Mutatie reserves - Dorp in ontwikkeling	-2.927	1.273	-1.655
4	10	Mutatie reserves - Leefbaar dorp	-1.475	1.893	418
		TOTAAL MUTATIES IN RESERVES	-4.427	4.746	319
		SALDO NA RESULTAATBESTEMMING	-102.537	104.258	1.721

Bedragen x € 1.000

Bijlage 8: Subsidies

Programma	Thema	Toegekende subsidies 2021	Percentage	Aangevraagde subsidies 2022	Percentage
Participatie in samenhang	Jeugd- en jongerenwerk	140.786	5,9%	148.600	6,2%
	Preventie	1.551.946	65,4%	1.600.483	67,3%
	Maatschappelijke ondersteuning	302.604	12,7%	217.834	9,2%
	Onderzoek en belangenbehartiging	13.195	0,6%	16.014	0,7%
	Totaal Participatie in samenhang	2.008.531	84,6%	1.982.931	83,4%
Mens in ontwikkeling	Cultuureducatie- en presentatie	262.138	11,0%	292.540	12,3%
	Amateurkunst	4.400	0,2%	7.236	0,3%
	Evenementen, feestdagen en EHBO	18.900	0,8%	10.000	0,4%
	Wijk- en speeltuinverenigingen	39.500	1,7%	39.500	1,7%
	Scouting	9.700	0,4%	10.150	0,4%
	Totaal Mens in ontwikkeling	334.638	14,1%	359.426	15,1%
Dorp in ontwikkeling	Duurzaamheid	2.100	0,1%	2.100	0,1%
	Totaal Dorp in ontwikkeling	2.100	0,1%	2.100	0,1%
Bestuur in samenhang	Veiligheid	28.820	1,2%	33.333	1,4%
	Totaal Bestuur in samenhang	28.820	1,2%	33.333	1,4%
Totaal		2.374.089	100,0%	2.377.789	100,0%

Bedragen in euro's

Dit overzicht bevat de wenselijke subsidieaanvragen 2022 en de toegekende wenselijke subsidies 2021 op peildatum 15 september 2021. Deze zijn inzichtelijk gemaakt per programma en thema. De aanvragen 2022 zijn nog niet beoordeeld en er kunnen na peildatum nog aanvragen binnengekomen zijn. De bedoeling is hier niet de aanvragen, maar de subsidieplafonds te presenteren. Deze zijn bij het opstellen van de Programmabegroting 2022 - 2025 nog niet bekend.